

VADSTENA
KOMMUN

VADSTENA

Vadstena kommuns
ÅRSREDOVISNING
2023

INNEHÅLL

Ordföranden har ordet	4
DEL 1 FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	7
Översikt över verksamhetens utveckling	8
Den kommunala koncernen	9
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	10
Händelser av väsentlig betydelse	12
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	14
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	17
Väsentliga personalförhållanden	28
Förväntad utveckling	32
DEL 2 FINANSIELL REDOVISNING	34
Resultaträkning	35
Balansräkning	36
Kassaflödesanalys	37
Noter	38
Driftsredovisning	46
Investeringsredovisning	47
Särredovisning VA-verksamhet	50
Redovisningsprinciper	51
DEL 3 NÄMNDERNAS REDOVISNING	54
Kommunfullmäktige	55
Överförmyndarnämnd	56
Valnämnd	56
Kommunstyrelse	57
Samhällsbyggnadsnämnd	67
Kultur- och utbildningsnämnd	73
Socialnämnd	88
Vatten- och avfallsnämnd	94
DEL 4 BOLAGENS REDOVISNING	97
Vadstena Fastighets AB	98
DEL 5 ORD OCH BEGREPPSFÖRKLARINGAR	100
BILAGA 1 	Agenda 2030 i Vadstena kommun 2023

Ordförande har ordet

Året som gått

2023 är året som otroligt mycket positiva och spännande saker har hänt i vår kommun.

- Införandet av den nya styrmodellen med politiska tydliga uppdrag.
- St:Perskolan blev färdigrenoverad med en härlig invigning.
- Renovering av Petrus Magniskolan påbörjades.
- Upphandling klar av nytt centralkök.
- Invigning av nya lokaler till VIA, Vuxenutbildning Integration Arbetsmarknad.
- Vision om hamn/silosområdet presenteras med stora utvecklingsmöjligheter.
- Äldremässa på slottet som blev uppskattad av många besökare.
- Tryggheten är och uppfattas som mycket hög i Vadstena kommun.
- Duktiga elever med goda skolbetyg och hög skolnärvaro.
- Turism och näringslivsfrågor hanteras av Kommunstyrelsen.
- Företagsbesöken från kommunen vidareutvecklas och ökar.
- Fortsatt mycket bra ranking från näringslivet.
- För första gången är det kö för att hyra lokaler vid Storgatan.

- Stort intresse att bygga på den nya stadsdelen Karlsfrid.
- Övningar för att hantera olika kriser genomförs med goda resultat.
- Hovrätten fastställer domen ang. fjärrvärmeanläggningen.
- Populära träffpunkter för äldre.
- Besöksrekord av turister.
- Gåva från Vadstena Sparbank som möjliggör med kommunens hjälp en upprustning av elljusspåret i Rismarken, ny belysning på Strandstigen i Borghamn samt hälsofrämjande åtgärder för barn och unga.

På gång

- Översiktsplan som möjliggör utveckling fram till år 2040.
- Nytt centralkök med samhällsberedskap och trygghetspunkt.
- Brandvärnnet i Borghamn ansluts till Motala-Vadstena Räddningstjänst.
- Ny brandstation.
- Förskolan Gullvivan.
- Rivningslov på silos.
- Invigning av ny entré till socialförvaltningen i kommunhuset.
- VIA utvecklar sin fina verksamhet med att hjälpa personer till arbeten.

- Renovering av sporthallen och Petrus Magni skola.
- Uppfräschning av Kungsvalla idrottsanläggning.
- Fortsätter med våra uppskattade och viktiga företagsbesök.
- Kommunens information och nyhetsbrev utvecklas.
- Wasagårdsutredningen presenteras under våren.
- Nytt Trygghetsboende planeras på Karlsfrid.

Samarbeten

För att Vadstena ska ha förutsättningar att fortsätta vara en egen kommun så är samarbeten en viktig del. Det gör vi genom att skapa effektivitet samt samordna och fördela de resurser som står till vårt förfogande. Det gäller att ha en gemensam målbild och färdväg utstakad inom kommunens alla verksamheter och kommunala bolag, vilket vi har idag.

Vi utvecklar redan pågående samarbeten och utvecklar nya samarbetsformer både inom kommunen och vårt fastighetsbolag VFAB samt med olika strategiska partner såsom närliggande kommuner och regionen. Under året har samarbete med Ödeshögs kommun om turismnäring startat.

Vadstena kommun är populär

Ännu ett nytt besöksrekord i vår kommun. I stadskärnan var det över 500 000 dagsbesökare och i Omberg-Borghamnsområdet var det cirka 200 000. Intresset för konferenser i Vadstena i alla de former stora som små är stort. Familjer väljer gärna en övernattnings med trevliga SPA-möjligheter. Ryktet sprider sig i Östergötland och ut i hela Sverige hur trevligt det är att besöka Vadstena. Gå och strosa, spontanhandla i de spännande butikerna, ta en lunch i någon av de trevliga restaurangerna, sätta sig ned och bara koppla av och besöka våra sevärdheter runt om i kommunen.

Arbetslösheten fortsätter att vara låg och det är många sökanden till lediga tjänster inom kommunen.

Vadstenas plånbok

Vi kan presentera ett koncernresultat på 4,0 miljoner kronor för 2023. Kommunens resultat utgör 0,4 miljoner kronor, vilket är 12,3 miljoner kronor bättre än budget och är resultatet av högre skatteintäkter, reavinster och av att kommunens verksamheter trots kärva ekonomiska tider, hållit sina budgetramar på ett mycket förtjänstfullt sätt. Årets resultat gör att vi går in i 2024 med bättre förutsättningar och behöver inte använda våra sparade medel i vår RUR, resultatutjämningsreserv i samma utsträckning.

Ett stort tack

Vill jag rikta till alla kommuninvånare som engagerar sig i vår kommuns utveckling. Tack alla föreningar som bidrar för att stimulera unga och äldre. Våra viktiga företag i kommunen som skapar sysselsättning både på landsbygden och i tätorten och skapar en härlig ”Gnosjöanda”. Alla medarbetare inom kommunen som har gjort sitt yttersta varje dag för att få vardagen att fungera för oss andra och gjort en avgörande skillnad för många av oss. Det är just detta som gör vår kommun unik och sammanhållande, vi gör det tillsammans och det är jag oerhört glad och stolt över.

Peter Karlsson (M)

Kommunstyrelsens ordförande

Del 1 |
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen syftar till att ge en övergripande bild av Vadstena kommuns verksamhet det gångna året. Huvudsakligt fokus är den kommunala koncernen som ger en bild av den kommunala verksamheten, oavsett hur

verksamheten är organiserad. Informationen lämnas i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning kap 11 och Rådet för kommunal redovisnings rekommendation R15 Förvaltningsberättelse.

Översikt över verksamhetens utveckling Fem år i sammandrag

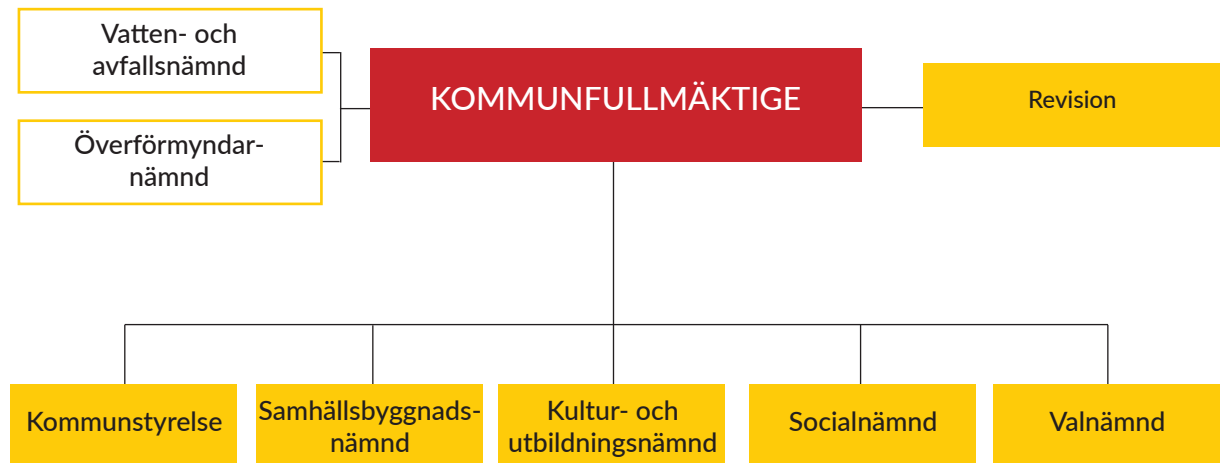
Nyckeltal för koncernen mnkr	2023	2022	2021	2020	2019
Resultat					
Årets resultat för koncernen (mnkr)	4	22	21	22	12
Nettokostnadsandel av skatteintäkter (inkl. skatteutjämningsbidrag) %	97	95	95	95	97
Driftsredovisning					
Nettokostnad (mnkr)	521	488	464	448	449
Nettoinvesteringar	131	123	103	151	211
Självfinansieringsgrad	21	23	31	47	25
Tillgångar och skulder					
Tillgångar, mnkr	1.219	1.137	1.050	990	839
per invånare, kr	163.976	151.985	139.493	133.342	112.971
Skulder inkl. avsättningar mnkr	887	809	744	705	576
per invånare, kr	119.317	108.141	98.831	94.989	77.617
Soliditet (exkl pensionsförpliktelse)%	27	29	29	29	31
Soliditet (inkl. pensionsförpliktelse)%	15	16	15	12	12
Personal					
Antal anställda (årsarbetare)	663	675	679	655	713

Nyckeltal för kommunen mnkr	2023	2022	2021	2020	2019
Allmänt					
Antal invånare per 31-12	7.434	7.481	7.528	7.423	7.428
Kommunal utdebitering, kr/skattekrona	22,80	22,80	22,80	22,80	22,80
Resultat					
Årets resultat för kommunen (mnkr)	0,4	21	12	20	215
Nettokostnadsandel av skatteintäkter (inkl. skatteutjämningsbidrag)	98	96	98	96	98
Driftsredovisning					
Nettokostnad (mnkr)	530	492	477	453	456
Nettoinvesteringar	138	104	48	43	193
Självfinansieringsgrad	23	47	82	125	18
Tillgångar och skulder					
Tillgångar, mnkr	985	907	817	800	752
per invånare, kr	132.499	121.240	108.581	107.733	101.181
Skulder inkl. avsättningar mnkr	486	408	339	334	306
per invånare, kr	65.375	54.538	45.072	44.995	41.195
Soliditet (exkl pensionsförpliktelse)%	51	55	59	58	59
Soliditet (inkl. pensionsförpliktelse)%	36	39	40	38	37
Personal					
Antal anställda (årsarbetare)	621	631	631	609	667

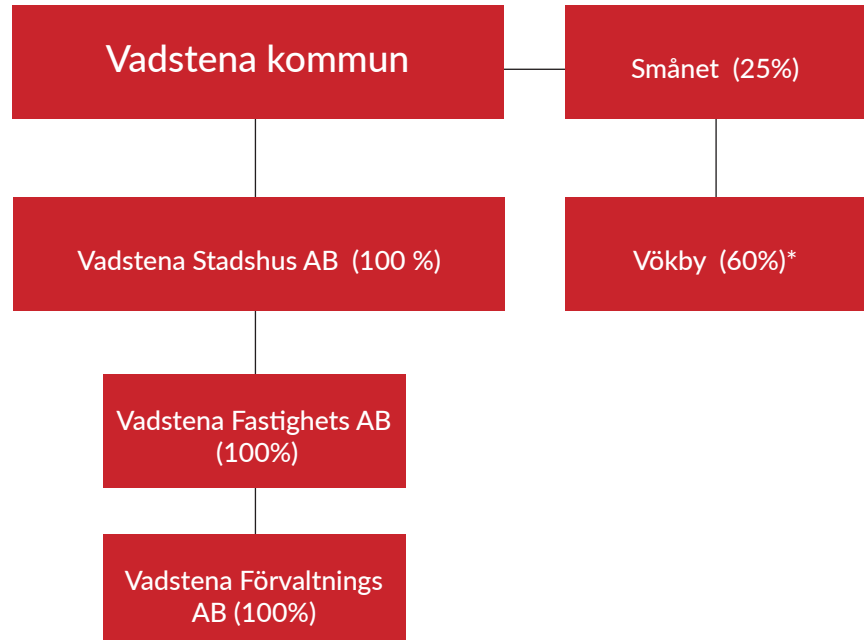
Den kommunala koncernen

Organisationsschema

Politisk organisation

Bolagsstruktur

Den 24 november 2022 beslutade kommunfullmäktige att verksamheten i Vadstena Turism- och Näringsliv AB överförs till kommunstyrelsen. Bolaget har sålts för avveckling under 2023.

Kommunen har avtal med 3 st förskolor och 4 st fritidshem som bedrivs som föräldrakooperativ, förutom en av förskolorna som drivs av gemensamt av kyrkliga samfund. I övrigt finns inga privata utförare av kommunal verksamhet i Vadstena kommun. Kommunen bedriver ingen verksamhet inom gymnasieskolor eller anpassad skolgång.

*) Resterande 40% ägs av Utsikt AB, som i sin tur ägs till 100 % av Linköpings kommun.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Omvärldsanalys

Året 2023 har varit ett mörkt år både i världen och i ekonomin. Världsekonomin snabbt återhämtning efter Corona-pandemin ersattes under 2022 med effekter av Rysslands krig mot Ukraina, där bristen på energi och vissa råvaror blev starten på en prisökningstakt som drevs upp till rekordnivåer under 2023. Hög inflation som inte drivs av tillväxt är en allvarligt ekonomisk situation. För att hejda inflationen har penningpolitiken i flertalet länder fokuserats på att höja styrräntorna. Inflationen, höga räntor och ett säkerhetspolitiskt oroligt läge har medfört att den globala BNP-utvecklingen 2023 blev låg.

Sveriges ekonomi har under 2023 påverkats på samma sätt som världsekonomin. Eftersom vårt exportberoende är högt påverkas vi av den låga BNP-vecklingen i andra länder, samtidigt som kursen på den svenska kronan varit mycket låg. Kursutvecklingen har påverkats negativt av ränte- och inflationsskillnader och av att små valutor oftast inte är lika attraktiva i kristider. Förutom inhemsk inflation och svag valutakurs har inflationen i Sverige dessutom drivits upp av importerad inflation. Inflationen under 2023 var 4,4 %, mätt från december 2022 till december 2023. Prisökningar och räntehöjningar påverkar alla sektorer i ekonomin, men det är dock hushållens ekonomi som har påverkats mest, då inkomsterna inte ökar i samma utsträckning som inflationen och räntorna, vilket innebär reallönesänkningar. I Sverige är hushållen mer känsliga för räntehöjningar än i de flesta västländer, eftersom belåningsgraden är högre och räntebindningstiden kortare. Positivt är dock att arbetslösheten varit låg under året.

Den ekonomiska situationen för regioner och kommuner påverkas på liknande sätt som hushållen. Skatteintäkterna ökar nominellt, men urholkas av den höga inflationen och det höga ränteläget, vilket gör att det reellt sett finns mindre resurser att bedriva verksamhet för. Inflationen har en stor inverkan på pensionskostnaderna, vilka ökat mycket kraftigt när pris- och inkomstbasbelopp som ligger till grund förändrats. Offentlig sektor har hög andel personalkostnader så ökningen av pensionskostnaderna uppgår till betydande belopp. Dessutom är investeringsvolymen hög inom sektorn för att ny- och återinvestera i resurser för att klara välfärden. Investeringarna är till stor del lånefinansierade vilket gör att utöver inflation och pensionskostnader så ger även räntehöjningarna stora kostnadsökningar för kommuner och regioner. Detta samtidigt som demografikutvecklingen innebär ökande välfärdsbehov.

Utöver de stora ekonomiska utmaningarna som kom-

munerna står inför innebär kompetensförsörjningen ett alltmer aktuellt och allvarligt problem. Den senaste tidens extremväder i Sverige och i världen visar dessutom på behovet av klimatanpassningar och arbete med den gröna omställningen. Situationen i omvärlden och samhället med krig och konflikter har lett till ökat fokus på kommunernas arbete med krishantering och civil beredskap.

Befolkningsutveckling

31 december 2023 hade kommunen 7.434 invånare. Det är 47 kommuninvånare färre än vid föregående årsskifte. 2023 föddes 55 barn, vilket är en ökning med 8 barn jämfört med 2022. Antalet döda 2023 var 97 st vilket är 37 färre än 2022. Födelsenettet blev -42, jämfört med -87 för 2022. Flyttningsnettot, det vill säga inflyttade minus utflyttade blev år 2023 -6, vilket är lägre än 2022 då det var +30. År 2023 var antalet inflyttade 423 st och antalet utflyttade 429 st. Pågående nybyggnationer och markexploatering utgör potential för en högre befolkningstillväxt.

Demografi

Kommunen har en högre andel äldre än rikssnittet. Medelåldern för riket 2022 var 41,7 år, motsvarande för kommunen 49,2 år. Bara sex andra kommuner hade en högre medelålder. Demografin medför större behov av samhällsservice i form av till exempel omvårdnad, boendeformer och tillgänglighet.

Arbetslöshet

Arbetslösheten (inskrivna arbetslösa i procent av den registerbaserade arbetskraften enligt Arbetsförmedlingens statistik) 2023 i kommunen var 5,3 procent för åldrarna 16-65 år, vilket är en ökning från 5,0 procent 2022. Arbetslösheten är lägre än länet som uppgår till 6,9 procent (7,0 procent) och för riket som uppgår till 6,7 procent (6,6 procent). För gruppen ungdomar i åldrarna 18-24 år har arbetslösheten dock minskat från 10,2 procent till 9,0 procent. Denna grupp ligger på samma nivå som länets 9,0 procent (9,4 procent) och högre än rikets 8,3 procent (8,1 procent).

Kompetensförsörjning

Kommunen har under året kunnat tillsätta vakanta tjänster men har noterat svårigheter med att rekrytera viss utbildad personal med vissa specialistfunktioner. De verksamheter där man framöver kan se en brist på utbildad arbetskraft är främst inom socialförvaltningens områden.

Pensionsåtaganden

Kommunens pensionsåtaganden redovisas enligt blandmodellen. Den innebär att pensionsförmåner som intjänats före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse. Den uppgår inkl. löneskatt till 149 (148) mnkr. Pensionsförmåner som intjänats från och med 1998 ingår i verksamhetens kostnader och redovisas som en avsättning. Den uppgår till 58 (47) mnkr. Kommunen har inga placeringar i stiftelser eller egna finansiella placeringar av pensionsmedel. Pensionsåtagandena är beräknade enligt RIPS 21 (version 2023 Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld) och redovisas i enligt Lag om kommunal bokföring (SOU 2018:597) och redovisning. Upplysningar om förpliktelserna finns i not 18. De kommunala dotterbolagen har inga pensionsförpliktelser i balansräkningen.

I december 2021 tecknade SKR och de fackliga organisationerna inom den kommunala sektorn avtal om ett moderniserat pensionssystem från 2023. Detta innebär ökade pensionskostnader kommande åren. Kostnaderna för värdesäkring av pensionerna under åren 2023 och 2024 kommer vara mycket höga till följd av inflationens rekordnivåer.

Finansiella risker

Kommunkoncernen och kommunen är exponerad för ränterisk och finansieringsrisk

Ränterisk

Per den 31 december 2023 uppgick den kommunala koncernens räntebärande nettoskuld till 636,4 (561,8) mnkr. Den har ökat till följd av genomförda investeringar under året. Kommunens räntebärande nettoskuld uppgick till 288,0 (195,9) mnkr och har ökat avseende pensionsskuld och upplåning för investeringar. Upplåningen i kommunen och i kommunens bostadsbolag löper med både fast och rörlig ränta. Genomsnittlig räntebindningstid är 1,47 år för kommunens upplåning och 1,65 år för kommunkoncernen. Den genomsnittliga låneräntan är 2,57 procent för kommunen och 2,0 procent för kommunkoncernen.

Finansieringsrisk

Av låneskulden på balansdagen förfaller 30 procent inom ett år för kommunkoncernen och 32 procent för kommunen. På balansdagen uppgick tillgängliga likvida medel och tillgängliga outnyttjade kreditfaciliteter för kommunkoncernen till 71,6 (72,8) mnkr.

Juridiska tvister

Under året har en rättsprocess avseende giltigheten av option om förvärv av fjärrvärmeanläggning avslutats. Hovrätten har avlämnat dom till kommunens nackdel och kommunen har ersatt motparten med 4,4 mnkr för rättegångskostnader. Domen har inte överklagats.

Händelser av väsentlig betydelse

Inflation och räntehöjningar

Under 2023 nådde inflationen rekordnivåer. Prisökningarna började under pandemin på grund av utbudsbrist på varor. När pandemin sedan avtog under 2022 bedömdes att inflationen skulle sjunka. Istället drevs den till mycket höga nivåer 2022 till följd av bristen på energi och viktiga insatsvaror orsakat av Rysslands krig mot Ukraina. Inflationen fortsatte att stiga, trots penningpolitiska åtgärder, och den högsta noteringen nåddes under sommaren 2023. Kommunens ekonomi har påverkats dels genom att priset på varor och tjänster blivit högre, men också genom att kostnaderna för pensioner ökat kraftigt, då dessa inflationssäkras. För att motverka inflationen höjde Riksbanken styrräntan, vilket inneburit ökade räntekostnader dels vid upplåning till nyinvesteringar men även vid omättning av befintliga lån.

Skollokals- och fritidsprojekten

Det stora investeringsprojektet som omfattar upprustning av ishall, skollokaler samt nybyggnation av centralkök och sporthall på totalt 278,3 miljoner kronor har fortsatt under året. Renovering av ishallen slutfördes i september 2022 och i juni 2023 var nästa deletapp, renovering av Sankt Perskolan, klar och eleverna började höstterminen i nya fina lokaler. Lågstadiel eleverna och fritidsverksamheten har under renoveringen varit i tillfälliga skollokaler på Birgittaområdet. Till höstterminen var det högstadiel eleverna som flyttade in där, när turen kommit till Petrus Magniskolan att rustas upp. De tillfälliga lokalerna har kompletterats med moduler för specialämnen och man beräknar att återflytten kommer ske till höstterminen 2025. För delprojektet med nytt centralkök har upphandling skett under 2023, dessvärre har bygglövet överklagats vilket kan komma att medföra förseningar och fördröjningar i projektet.

Nya bostäder

Arbetet med att anlägga infrastruktur inom första etappen av kommunens nya bostadsområde Karlsfrid har pågått under året. Marktilldelning för byggnation i denna etapp har skett till Vadstena Fastighets AB och till två externa företag. Totalt för alla etapper på området Karlsfrid beräknas cirka 350 – 400 bostäder tillskapas. Under året har arbete fortsatt med detaljplan för området Norra Kvissberg för att skapa möjligheter till ytterligare cirka 150 – 200 bostäder.

Översiktsplan

En ny översiktsplan ska beslutas i kommunfullmäktige under 2024. Översiktsplanen har sikte mot år 2040 och

ska ange grunddragen för hur mark och bebyggelse ska användas, utvecklas och bevaras. Den tas fram i en bred demokratisk process och ett omfattande arbete har pågått under 2023.

Vision för området väster om hamnen

Efter att fastigheten med den gamla silobyggnaden förvärvades 2022 har en vision för utveckling av området tagits fram. Under 2023 har planering för rivning av silobyggnaden påbörjats.

Ny brandstation

Vadstenas brandstation uppfyller inte längre dagens krav och behov. Mark har anskaffats för att kunna ersätta den genom byggnation av en ny modern anläggning, förhoppningen är att kunna påbörja byggnationen 2024/2025.

Turism och näringsliv

Från januari 2023 har turism- och näringslivsfrågorna överförts från kommunens dotterbolag till kommunstyrelsens förvaltning, där en ny enhet för dessa områden inrättats. Dotterbolaget Vadstena Turism och Näringsliv har utvecklats under året.

Samverkan

En viktig del i kommunens utveckling är att löpande söka samverkan. Kommunen har idag en bred samverkan och detta arbete har fortsatt under 2023 och till sommaren inleddes ännu ett samarbete, denna gång med Ödeshögs kommun kring turismverksamhet.

Nytt styrsystem

”Verksamhetsfokuserad styrning och ledning – hållbar styrmodell för Vadstena kommun” antogs av kommunfullmäktige i juni 2022 och har införts under året. Styrsystemet har som ambition att förenkla och förtydliga styrningen och ledningen av kommunens verksamheter. Det görs genom att sätta fokus på grunduppdraget – på de kommunala verksamheterna – och genom att lyfta fram den lokala politiken genom uppdrag från kommunfullmäktige. Samtidigt för styrmodellen samman två viktiga styrfilosofier – hållbar utveckling (genom Agenda 2030) och tillitsbaserad styrning och ledning.

Beredskap och ledning vid kriser

Året har präglats av säkerhetspolitisk oro i omvärlden. Kommunen har arbetat med civilt försvar och krisberedskapsfrågor genom utökad utbildning och övning i att leda och hantera kriser, planering och utformning av nytt centralkök samt uppdatering av krigsorganisationen.

Utredning om framtida äldreboende

För att kunna möta morgondagens behov inom äldreomsorgen har en utredning om hur man uppnår ändamålsenliga och effektiva verksamhetslokaler påbörjats. Utredningen behandlar frågan om renovering av Wasagården eller en nybyggnation.

Utredning om ny förskola

I renoveringsprojektet för skollokaler ingår även om- och tillbyggnad av kök och matsal på förskolan Gullvivan. I samband med projekteringen har utredning skett av byggnadens status och alternativ till om- och tillbyggnad, så som nybyggnation på befintlig eller annan plats, har tagits fram.

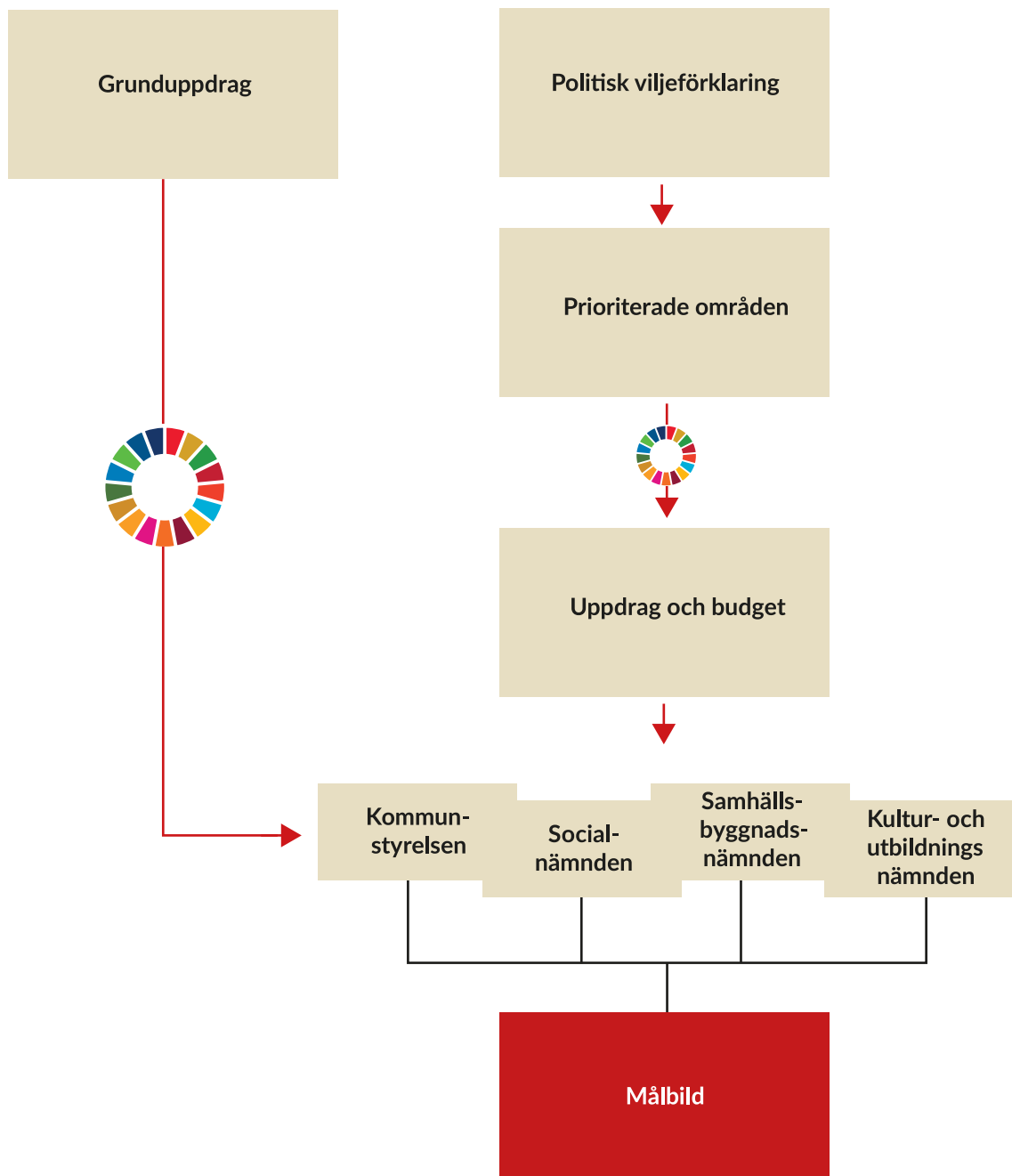
Nytt pensionsavtal

Från 1 januari 2023 trädde ett nytt pensionsavtal mellan Sveriges kommuner och regioner (SKR) och fackförbunden inom kommunal och regional sektor i kraft. Avtalet innebär högre pensionsavsättningar för alla anställda och syftar till bättre anställningsvillkor och ökad attraktivitet för kommuner och regioner som arbetsgivare. För vår kommun innebär det en ökad kostnad med cirka 3,5 mnkr exklusive inflationseffekter.

Organisationsöversyn inom kommunkoncernen

Samarbete kring kommunens fastigheter sker idag genom att förvaltningen sköts av Vadstena Fastighets AB:s dotterbolag Vadstena Förvaltnings AB. Uppdraget innefattar även lokalvård. En översyn har startat under året av hur samarbetet och förvaltningen av fastigheterna i kommunkoncernen bäst kan organiseras för att nyttja resurser på ett effektivt sätt. I organisationsöversynen ingår även genomlysning av andra områden till exempel administration, stödfunktioner, teknisk service, säkerhetsarbete och krisberedskap.

Vadstena kommuns styrmodell

Vadstena kommun har sedan 2019 arbetat i enlighet med styrfilosofin tillitsbaserad styrning och ledning (TSL). I juni 2022 beslutade kommunfullmäktige att utveckla befintlig styrmodell genom att komplettera den tillitsbaserade styrningsfilosofin med hållbarhetsintegrering (Agenda 2030 och de 17 globala målen). Detta styrsystem har fått namnet *Verksamhetsfokuserad styrning och ledning*. Genom att integrera hållbarhetsperspektiven i grunduppdrag och politiska uppdrag betonas det övergripande målet – att Vadstena kommun ska ha hållbara kommunala verksamheter ur alla tre hållbarhetsaspekter. För att åstadkomma detta tillämpar kommunen tillitsbaserad styrning och ledning som ska möjliggöra för att beslut om hur en hållbar verksamhet bäst ska bedrivas i vardagen kan fattas av professionerna i respektive verksamhet.

Styrsystemet har som ambition att förenkla och förtydliga styrningen och ledningen av kommunens verksamheter. Det görs genom att sätta fokus på grunduppdraget – på de kommunala verksamheterna – och genom att lyfta fram den lokala politiken genom uppdrag från kommunfullmäktige.

Att synliggöra den lokala politiken – både avseende inriktning (politisk vilja) och resultat (effekt) – är en av två bärande tankar i Vadstenas styrmodell. Istället för att översätta den politiska viljan till målsättningar som bryts ned till de olika politiska instanserna, styr den lokala politiken i Vadstena genom uppdrag från fullmäktige.

Uppdragen formuleras mot bakgrund av att den styrande majoriteten eller minoriteten efter ett allmänt val formulerar sin politiska vilja för mandatperioden och konkretiserar densamma i ett antal prioriterade politikområden. Detta sker en gång per mandatperiod.

Utifrån de politiska prioriterade områdena för mandatperioden antar fullmäktige årligen uppdrag till nämndorganisationen. Varje enskilt uppdrag kan riktas till en eller flera nämnder, inklusive kommunstyrelsen. Uppdragen ges i samband med budgetprocessen, då de också resurs- och tidsätts samt kopplas till Agenda 2030. Uppdragen kan vara ett- eller fleråriga och fullmäktige har rätt att avsluta, förlänga eller ändra uppdragen i samband med budgetbeslut.

I styrmodellen ansvarar därmed nämnder och kommunstyrelse för verkställigheten av grunduppdraget, så som

	Policy	Strategi	Riktlinje	Handlingsplan	Rutin
Kommunfullmäktige	✘	✘			
Kommunstyrelsen			✘	✘	
Nämnd			✘	✘	
Verksamhet					✘

det definieras i respektive reglemente, samt för att utföra de uppdrag som kommunfullmäktige beslutar om. Inom ramen för detta ansvarar nämnderna också för att utforma målbilder för grunduppdraget. Målbildernas syfte är att ange nivåer och prioriteringar inom grunduppdraget. Det kommunala grunduppdraget och den lokala politiken sätts i centrum i *Verksamhetsfokuserad styrning och ledning*. Det innebär att allt som kommunen gör, oavsett vilken verksamhet det gäller eller om det rymms inom grunduppdraget eller ett politiskt uppdrag, ska ske på ett omtänksamt och ansvarsfullt sätt – eller, annorlunda uttryckt, på ett hållbart sätt.

Grunduppdrag liksom politiska uppdrag ska följaktligen bedrivas och genomföras inom planetära gränser, med hänsyn till och med fokus på människan samt på ett långsiktigt ekonomiskt sunt sätt.

Vadstena kommuns styrmodell innebär att grunduppdraget, i delar och i sin helhet, samt den lokala politiken (uppdrag) ska mätas och följas upp utifrån hållbarhetsaspekter definierade i Agenda 2030. På så sätt integreras hållbarhetsarbetet i ordinarie kommunal verksamhet och blir inte ett sidospår.

2023 var första hela året med *Verksamhetsfokuserad styrning och ledning* som styrmodell i Vadstena kommun, vilket innebär att detta bokslut är det första i sitt slag. Verksamheternas rapporter och kommentarer kring måluppfyllelse för 2023 återfinns både under respektive nämnds redovisning och sammanställt inom ramen för de 17 globala målen inom Agenda 2030 i bilaga 1.

Bolagsstyrning

Kommunstyrelsen har uppsiktsplikt över de kommunala bolagen och den utövas genom bolagsordning, ägardirektiv och ägardialoger. För att effektivisera ledning och styrning omstrukturerades koncernstrukturen den 31 december 2019 och de kommunala bolagen lades under Vadstena Stadshus AB. Bolagets uppgift är att styra och leda de kommunala bolagen. Styrelsen utgörs av kommunstyrelsens arbetsutskott och kommundirektören är VD.

Internkontroll

Kommunstyrelsen har även uppsiktsplikt över internkontrollen. Den bedrivs av nämnderna utifrån en riktlinje som antogs under 2020. Nämnderna rapporterar internkontrollplaner och uppföljning av dem till kommunstyrelsen. Uppsiktsplikten över nämndernas tilldelade anslag sker genom ekonomiska uppföljningar tre gånger per år. Visar nämndens månatliga prognoser på ett underskott ska en handlingsplan för att nå budgeterad anslagsram presenteras för kommunstyrelsen.

Nya bedömningsymboler

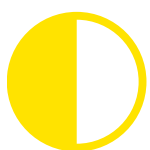
Under rubriken ”grunduppdrag” på respektive nämnds redovisning bedöms uppdraget enligt följande symboler:

Helt uppfyllt

I hög grad uppfyllt

Delvis uppfyllt

Ej uppfyllt

kompletterat med en pil som anger uppdragets trendriktning.

Ökat

Oförändrad

Minskat

Under rubriken ”politisk viljeriktning” på respektive nämnds redovisning bedöms uppdragets status enligt följande symboler:

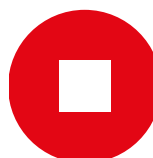
Klar

Startad

Väntar

Stoppad

Ej påbörjad

Försenad

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Den modell som Vadstena kommun har valt för den finansiella analysen kallas RK-modellen. Denna modell syftar till att analysera fyra viktiga perspektiv som ska leda till en finansiell bedömning av kommunen och därmed bedöma huruvida kommunen har en god ekonomisk hushållning eller inte.

Var och en av de fyra delarna analyseras med hjälp av ett antal finansiella nyckeltal som ska belysa ställningen och utvecklingen, i de flesta fall under den senaste treårsperioden. Modellen bygger på de fyra områdena: resultat, kapacitet, risk och kontroll.

Resultat

Resultatet kartläggs och utreds. Utvecklingen av olika intäkter och kostnader bedöms. Investeringarna belyses även under detta avsnitt.

Kapacitet

Det andra perspektivet benämns kapacitet eller långsiktig betalningsberedskap. Det handlar om att redovisa vilken finansiell motståndskraft kommunen har på lång sikt. Ju svagare kapacitet, desto mindre förmåga har kommunen att klara framtida finansiella problem.

Risk

Området beskriver hur kommunen är exponerad finansiellt. Här analyseras borgensåtagande och pensionsskuld. En god ekonomisk hushållning visar även kommunens förmåga att på kort och lång sikt möta finansiella problem.

Kontroll

En god följsamhet mot budget är ett uttryck för god ekonomisk hushållning. I detta perspektiv analyseras hur ekonomiska planer följs.

RESULTAT

Vilken balans har kommunen haft över sina intäkter och kostnader under året och över tiden?

KAPACITET

Vilken kapacitet har kommunen att möta finansiella svårigheter på lång sikt?

RISK

Föreligger några risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet?

KONTROLL

Vilken kontroll har kommunen över den finansiella utvecklingen?

Finansiell analys av koncernen

Bolag

I koncernens redovisning ingår förutom nämndernas verksamheter även de, indirekt eller direkt, helägda bolagen Vadstena Stadshus AB och samt Vadstena Fastighets AB, med dess dotterbolag Vadstena Förvaltnings AB.

Resultat & kapacitet

Förändring av kostnader och intäkter

Verksamhetens intäkter (exklusive skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning) i koncernen 2023 ökade med 1,6 mnkr (0,7 procent) jämfört med 2022 och verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar ökade med 34,1 mnkr (4,9 procent). Det medförde att nettokostnaderna ökade med totalt 32,5 mnkr (6,7 procent). Skatteintäkter och generella statsbidrag och utjämning ökade med 23,3 mnkr (4,5 procent).

Investeringsvolym

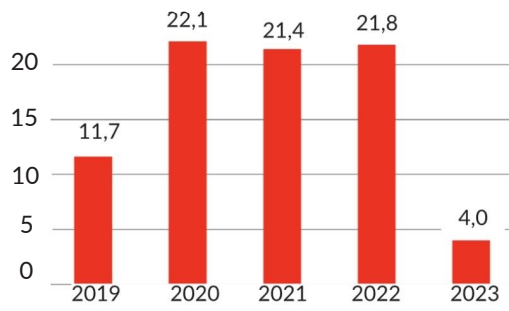
Koncernens totala bruttoinvesteringar uppgår till 131,1 mnkr, varav 128,0 mnkr avser kommunens investeringar inklusive VA-investeringar, 3,1 mnkr avser Vadstena Fastighetsbolag AB inklusive dotterbolag. Investeringstakten för koncernen kommer vara fortsatt hög under kommande år.

Finansnetto

Finansnettot har försämrats jämfört med 2022. Från -5,2 mnkr 2022 till -13,8 mnkr 2023. Finansiella intäkter har ökat med 1,2 mnkr och finansiella kostnader har ökat med 9,8 mnkr. Större investeringsvolym som lånefinansieras och omsättning av befintliga lån till högre räntor ger ett sämre finansnetto.

Resultat

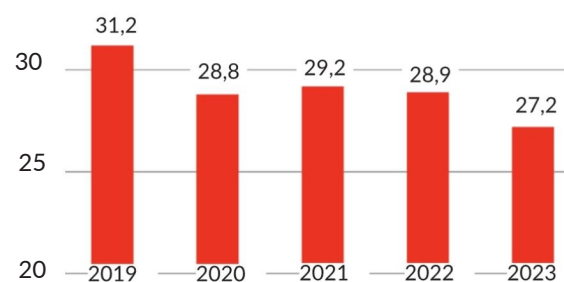
Vadstenas sammanställda redovisning visar ett positivt resultat före skatt på 4,0 mnkr vilket är lägre än 2022, då resultatet var 21,8 mnkr. Kommunens resultat var 0,4 mnkr, vilket är högre än budgeterat resultat på -18,9 mnkr och lägre förra årets resultat på 21,4 mnkr. Vadstena Fastighetsbolag AB, med dess dotterbolag visar ett resultat före skatt på 4,0 mnkr (2,7 mnkr före skatt 2022). Årets resultat ligger högre än budgeterat. Skatten år 2023 uppgår till 0,4 mnkr. Efter skatt blir då årets resultat 3,6 mnkr.

Årets resultat före skatt (mnkr) 2019-2023

Soliditet

Soliditet som är ett mått på koncernens långfristiga finansiella förmåga och mäter andelen eget kapital i förhållande till de totala tillgångarna, har sjunkit något från 28,9 procent till 27,2 till följd av hög investeringsvolym.

Soliditet (%) för koncernen 2019-2023

Långfristiga skulder och låneskuld

Den långfristiga skulden, som består av långfristiga lån samt förutbetalda investeringsbidrag, har under året ökat med 63,4 mnkr och uppgår på balansdagen till 626,7 mnkr.

Risk och kontroll

En god ekonomisk hushållning innebär att koncernen i kort och medellångt perspektiv inte behöver vidta några drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. Koncernen bör ha en sådan likviditet eller kortfristig betalningsberedskap att man kan betala sina löpande utgifter utan besvär. Koncernens kassalikviditet är 80 procent, vilket är lägre än 2022 då den var 82 procent. Finansiella nettotillgångar uttrycker betalningsberedskapen på medellång sikt. De finansiella nettotillgångarna består av om-

sättningstillgångar och finansiella anläggningstillgångar minus lång- och kortfristiga skulder. I koncernen är de finansiella nettotillgångarna negativa. Det betyder att det finns en nettoskuld som 2023 uppgick till 648,1 mnkr. Det är en ökning med 62,4 mnkr av nettoskulden sedan 2022 och en följd av lånefinansierade investeringar.

600
550
500
450
400
350
300
250
200
150

Låneskuld för kommunkoncernen (mnkr) 2019-2023

Sammanställd redovisning Vadstena kommun 2023-12-31, tkr

I koncernen ingående enheterna	Ägd andel %	Årets resultat	Tillgångar	Skulder & avsättning	Eget kapital	Soliditet %
Vadstena kommun	-	449	985.207	485.280	499.927	51
Vadstena Stadshus AB	100	199	216.421	741	215.680	100
Vadstena Fastighets AB	100	3.556	447.153	398.675	48.478	11
Vadstena Förvaltnings AB	100	49	9.421	8.701	720	8
Elimineringsposter	-	-240	-439.225	- 6.455	-432.770	
Totalt för koncernen		4.013	1.218.977	886.942	332.035	27

Finansiell analys av kommunen

Resultat & kapacitet

Förändring av kostnader och intäkter

Förändring i %	2023	2022	2021
Verksamhetens nettokostnader	7,7	3,2	5,2
Verksamhetens netto-kostnader <i>exklusive jämförelsestörande poster</i>	7,7	3,2	5,2
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	4,5	5,5	3,1

För att ha en god kontroll över kommunens ekonomi är det viktigt att följa nettokostnadernas utveckling i förhållande till skatteintäkter och bidrag. Nettokostnaderna har ökat med 7,7 procent jämfört med 2022 medan skatteintäkter och utjämning har ökat med 4,5 procent. Ökningen i nettokostnaderna hänför sig till största delen till högre prisnivå och högre pensionskostnader. Kostnaderna inklusive avskrivningar för verksamheten har ökat med 36,5 mnkr, 5,7 procent och intäkterna har minskat med 1,5 mnkr, 1,0 procent. I dessa intäkter ingår inte skatter, generella statsbidrag, utjämning och finansiella intäkter. Minskningen av intäkterna från 2023 beror främst på minskade statsbidragsintäkter. Intäkterna från statsbidrag är 4,3 mnkr, 6,1 procent lägre än 2022 medan intäkterna för hyror, taxor, arrenden och försäljning av verksamhet tillsammans är 2,8 mnkr, 3,6 procent högre. Avskrivningarna har ökat med 4,0 mnkr, 14,7 % främst beroende på investeringar i större renovering av skollokalerna under året.

Olika kostnaders andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Procent	2023	2022	2021
Verksamhetens andel	92,6	90,2	92,2
Avskrivningarnas andel	5,8	5,3	5,5
Finansnettots andel	1,5	0,3	0,0
Nettokostnadsandel inklusive finansnetto	99,9	95,8	97,7

Nyckeltalen i tabellen ovan talar om hur stor andel som den löpande verksamheten tar i anspråk av skatter, generella statsbidrag och utjämning. Det utrymme som därefter blir kvar kan till exempel användas till amortering av låneskuld, finansiera investeringar samt sparande. Verksamheten exklusive avskrivningar tog i anspråk 92,6 procent av skatter, statsbidrag och utjämning under 2023 vilket är högre än 2022, då verksamhetsintäkterna minskat samtidigt som prisnivån på varor och tjänster samt löne- och pensionskostnaderna ökat. Nettokostnadsandelen inklusive finansnetto ligger också högre än på 2022. Avskrivningarnas och finansnettots andel är högre än 2022 beroende på stora lånefinansierade investeringar.

	2023	2022	2021
Investeringsvolym, netto, mnkr	137,7	103,6	48,0
Nettoinvesteringar/avskrivningar, procent	438	378	179

Investeringsnivån ökade 2023 jämfört med år 2022. I likhet med tidigare blev nettoutfallet lägre än budgeterat. Investeringsbudgeten uppgick till 251,7 mnkr och nettoutfallet blev 137,7 mnkr. De större investeringsprojekten år 2023 är lokalprojekt för skolor och kök, fritids- och friluftspjekt (ishall), VA-investeringar, exploatering av nya bostadsområdet Karlsfrid, ny reception för socialkontoret, nytt snickeri för dagligt verksamhet samt ersättningsinvesteringar i fordon. Renovering av Sankt Persskolan slutfördes till höstterminen 2023 och projektet fortsatte därefter med renovering av Petrus Magniskolan, vilken beräknas vara klar till höstterminen 2025. Under 2024 planeras projektet fortsätta med nybyggnation av centralkök. Lokalprojekt för grundskola med centralkök utgör det största investeringsprojektet i 2023 års investeringsbudget. Projektet har budgeterats utifrån ursprunglig preliminär tidplan och stor del av anslaget förs över till

år 2024. Exempel på andra investeringsprojekt som förs över till kommande år är olika exploateringsprojekt, diverse fastighetsrenoveringsprojekt, gång- och cykelväg till Motala.

Om nettoinvesteringar genom avskrivningar är under 4,3 innebär det att kommunen inte reinvesterar sina materiella anläggningstillgångar i samma takt som de skrivs av.

Finansiering av investeringar

	2023	2022	2021
Kvar av skatteintäkter efter drift, mnkr	31,2	48,9	39,1
Självfinansieringsgrad i procent	23	47	82

Ett viktigt nyckeltal när det gäller investeringar är självfinansieringsgraden. Den mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med de skatteintäkter som återstår när den löpande driften är finansierad. Mer än 100 procent innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringar och att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks. Den lägre självfinansieringsgraden 2022 och 2023 beror på att ett historiskt stort investeringsprojekt, skolprojektet, genomförs. Projektet är beräknat att lånefinansieras.

Finansnetto

	2023	2022	2021
Finansiella intäkter	3.529	2.470	3.903
Finansiella kostnader	11.491	4.163	3.071
Finansnetto	-7.962	-1.693	832

Finansnettot, det vill säga kommunens finansiella intäkter minus finansiella kostnader har minskat de senaste åren och uppgår för 2023 till -8,0 mnkr. De finansiella intäkterna 2023 uppgår till 3,5 mnkr vilket är ökning med 1,0 mnkr jämfört med år 2022. De finansiella intäkterna består av bland annat ersättning från Vadstena Fastighetsbolag AB för att de lånar med kommunal borgen, utdelningar på aktier och andelar. 2021 ingår en realisationsvinst vid försäljning av aktier på 1,5 mnkr. Vidare erhålls ränteintäkter från VA-anläggningarna som sköts av Motala kommun. Förändringen från föregående år avser högre räntesats på denna räntesättning och på de likvida medlen. De finansiella kostnaderna 2023 uppgår till 11,5 mnkr jämfört med 4,2 mnkr år 2022. Förändringen mellan åren beror på att lånevolymen ökat för att finansiera investeringar, att omsättning av befintliga lån har skett till

en högre räntenivå och att räntekostnader för pensionskulden ökat. Räntekostnaden på lån har ökat med 3,3 mnkr och på pensionsskulden med 3,7 mnkr

Årets resultat

	2023	2022	2021
Årets resultat, tkr	449	21.446	12.310
Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster, tkr	449	21.446	11.794
Årets resultat/skatter och bidrag, procent	0,1	4,2	2,5
Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster/skatter och bidrag, procent	0,1	4,2	2,5

Årets resultat uppgår till 0,4 mnkr. Det är 12,3 mnkr bättre än budgeterat resultat som var -11,9 mnkr före disponering från resultatutjämningsreserven, RUR. Budgeterat resultat efter disponering från RUR var 0 mnkr. Det är bättre än vad prognoserna visade under året. Totalt uppgick nämndernas överskott jämfört med budget till 1,9 mnkr där socialnämnden och kommunstyrelsen stod för huvuddelen med ett överskott på 0,8 mnkr respektive 0,6 mnkr. Finansförvaltningen hade ett överskott på 10,5 mnkr, varav 4,3 mnkr härrör från realisationsvinster vilka ej budgeteras. Avvikelse i övrigt avser främst på högre skatteintäkter, lägre avskrivningar och ränta till följd av lägre investeringstakt samt lägre pensionskostnader än budgeterat. Jämfört med 2022 är resultatet lägre då inflationen medfört högre priser på varor och tjänster, löneökningar och pensionskostnader. Mer investeringar med lånade medel till högre ränta har inneburit högre avskrivningar och räntekostnader. Under 2023 finns även vissa engångskostnader i form av tvistekostnader och evakueringskostnader vid renovering.

Soliditet

Procent	2023	2022	2021
Soliditet	50,7	55,1	58,5
Soliditet inkl. ansvarsförbindelse	35,5	38,7	39,6
Tillgångsförändring	8,6	11,0	2,2
Förändring eget kapital	0,1	4,5	2,6

Soliditeten är ett mått på kommunens långfristiga finansiella förmåga. Måttet visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med egna medel. Soliditeten uppgår 2023 till 50,7 procent vilket är en minskning med 4,4 procentenheter från 2022. Balansomslutningen har

ökat med investeringar som till största delen finansierats med lån, vilket ger en lägre soliditet.

Sammantaget kan konstateras att kommunen har en stark balansräkning vilket också är nödvändigt då kommunens skuldsättning kommer öka med planerade investeringar. Enligt kommunal redovisningslag ska pensioner intjänade före 1998 inte redovisas i balansräkningen utan finnas som en ansvarsförbindelse. Om ansvarsförbindelsen inkluderas är soliditeten ändå positiv vilket framförallt beror på att ansvarsförbindelsen sedan några år tillbaka minskat kombinerat med goda resultat. Mellan 2022 och 2023 ökade den dock med 1,5 mnkr, vilket är en effekt av att de intjänade pensionerna har inflationssäkrats, och denna säkring är högre än årets utbetalningar som minskar förbindelsen.

Skuldsättningsgrad

Procent	2023	2022	2021
Total skuldsättningsgrad	49,3	44,9	41,5
- varav avsättningar	6,0	5,2	5,3
- varav kortfristig skuldsättningsgrad	17,2	18,3	15,1
- varav långfristig skuldsättningsgrad	26,1	21,4	21,1

Den del av tillgångarna som inte har finansierats med egna medel benämns skuldsättningsgrad. Kommunens totala skuldsättningsgrad är högre än förra året. Skuldsättningsgraden har ökat för alla delar utom för de kortfristiga skulderna. De kortfristiga skulderna är högre men då övriga delar ökat har deras andel minskat. Den långfristiga skuldsättningsgraden har ökat till följd av upptagna nya lån.

Kommunalskatt

Skattesats	2023	2022	2021
Kommunal skattesats, Vadstena	22,80	22,80	22,80
Kommunal skattesats, länet	21,23	21,23	21,23
Kommunal skattesats, riket	20,67	20,71	20,71

En viktig del av bedömningen av kommunens finansiella kapacitet är vilken möjlighet kommunen har att påverka sina inkomstkällor. En hög kommunalskatt ger till exempel ett mer begränsat handlingsutrymme att generera en intäktsökning denna väg. Den totala kommunalskatten inklusive regionen men exklusive begravnings- och kyrkoavgift uppgick 2023 till 34,35 för Vadstena kommun, vilket är oförändrat från 2022. I länet var genomsnittlig skatt under 2023 32,78 (ovägt) och i riket 32,24. Den totala kommunalskatten i Vadstena låg därmed högre jämfört

med både länet och riket. Den kommunala skattesatsen har varit oförändrad sedan 2016. Vadstena har den högsta skatten i länet. Möjligheten att framåt öka intäkterna via ökad skattesats är därför begränsade.

Risk & kontroll

Likviditet

För att mäta den kortfristiga betalningsberedskapen används måttet kassalikviditet. Är måttet 100 procent innebär det att omsättningstillgångarna är lika stora som de kortfristiga skulderna. Kassalikviditeten uppgår till 76,3 procent vilket är en minskning jämfört med tidigare år. Detta beror främst på att de likvida medlen är lägre. Nyupplåning som var planerad till i slutet av 2023 har istället skett i början på 2024 med 30 mnkr för att undvika en hög räntenivå, vilken sjönk efter årsskiftet. Kommunen har en checkkredit på 15 mnkr. Läggs hela checkkrediten till likvida medel blir kassalikviditeten 85,1procent.

	2023	2022	2021
Likvida medel, tkr	36.121	54.244	57.605
Tillgängliga medel, tkr	51.121	69.244	72.605
Kassalikviditet, procent	76,2	87,9	101,7
Kassalikviditet inkl. checkkredit, procent	85,1	96,9	113,9
Kassalikviditet exkl. semesterlöneskuld, procent	85,9	99,0	116,9
Rörelsekapital, tkr	-40.162	-20.118	2.154

I de kortfristiga skulderna ingår semesterlöneskulden med 18,9 mnkr. Hela skulden kommer inte att omsättas under ett år och därför redovisas även kassalikviditeten exklusive semesterlöneskulden för att få ett mer rättvisande nyckeltal.

Finansiella nettotillgångar

Tkr	2023	2022	2021
Omsättningstillgångar + finansiella anl.tillgångar	355.054	372.095	356.205
Kort- och långfristiga skulder	-426.531	-359.975	-295.677
Finansiella nettotillgångar	-71.477	12.120	60.528

Finansiella nettotillgångar uttrycker betalningsberedskap på medellång sikt. De finansiella nettotillgångarna har minskat under 2023, till följd av högre investeringsvolym vilken har externfinansierats, samt att likvida medel varit lägre i slutet på året för att skjuta upp nyupplåning.

Räntor och valutor

Ur ett riskperspektiv är det viktigt att redovisa och beskriva eventuella ränte- och valutarisker. Med ränterisk avses risken för förändringar i räntenivån och med valutarisken avses risk för eventuella kursförluster vid utlandslån. Någon valutarisk föreligger inte för Vadstena då kommunen inte har några transaktioner med utlandet. Marknadsräntorna har stigit 2023, men dessa förväntas bli lägre under 2024 då inflationen väntas vika. Räntenivåerna kommer även påverka kommunen i ett längre perspektiv då räntebärande skulder kommer öka i samband med stora investeringar.

Borgensåtagande

tkr	2023	2022	2021
Borgensåtaganden	363.500	363.500	363.500
- varav av kommunen helägda företag	363.500	363.500	363.500

Stora borgensåtaganden kan betyda en väsentlig finansiell risk då kommunen kan komma att infria ett borgensåtagande i form av lösen av lån eller ägartillskott. Vadstena kommun har ett borgensåtagande på 363,5 mnkr eller 48,9 tkr per invånare. Samtliga kommunens borgensåtaganden avser borgen till kommunens helägda bostadsbolag Vadstena Fastighets AB. Risken för att behöva infria borgensåtagandet för Vadstena Fastighets AB bedöms som mycket låg.

Kommuninvest

Vadstena kommun är medlem i Kommuninvest ekonomisk förening. 31 december 2023 var 295 kommuner och regioner medlemmar. Samarbetet kring finansiella tjänster har varit framgångsrikt då stor del av Sveriges kommuner och landsting samverkar. All upplåning i Kommuninvest sker med stöd av solidarisk borgen, såsom för egen skuld. Denna kombineras med ett avtal borgensmännen emellan och innehåller bestämmelser om i vilken ordning en borgensman kan fördela eventuella krav från långivaren. Grundtanken i avtalet är att varje borgensman har ett slutligt ansvar för ett belopp som motsvarar vad borgensmännen har lånat via Kommuninvest. Risk för borgensinfriande bedöms som mycket låg.

Pensionsåtaganden

Pensionerna är en växande kostnad för kommunerna. Kommunens totala pensionsskuld inklusive löneskatt uppgår 2023 till 208,4 mnkr, varav den största delen (72 procent) redovisas inom linjen bland ansvarsförbindelser. Ansvarsförbindelsen omfattar intjäning av pensioner före 1998. Den har de senaste åren minskat genom att utbe-

talningarna varit högre än uppräkningsposter för till exempel inflation, men under 2023 har utvecklingen varit motsatt till följd av den höga inflationen. Avsättningen har ökat dels med intjäningen under året och dels med inflationsuppräkning.

Pensionsåtaganden inkl löneskatt, tkr	2023	2022	2021
Ansvarsförbindelse	149.664	148.141	154.051
Avsättningar pensionsskuld	58.745	47.239	43.107
Totalt pensionsåtagande	208.409	195.380	197.158

Framtida pensionsutbetalningar utgör en risk när dessa på sikt ökar. Enligt prognoser från KPA kommer utbetalningarna för ansvarsförbindelsen minska med 0,1 mnkr, 0,5 procent, mellan 2023-2028. Pensionskostnaderna är en del av kommunens verksamhetskostnader. Prognosen för pensionsskulden som redovisas som avsättning i balansräkningen kommer öka under kommande år. Mellan åren 2023-2028 är ökningen 20,8 mnkr, 3,6 procent. Samtidigt kommer ansvarsförbindelsen fortsätta minska under samma period, prognosmässigt med 22,7 mnkr, 15,2 procent. Det nya pensionsavtalet i offentlig sektor som trätt i kraft under 2023 innebär att större andel av pensionskostnaderna betalas direkt via premier istället för att avsättning sker i balansräkningen. Detta får även en likviditetseffekt.

Budgetföljsamhet och prognossäkerhet

En viktig förutsättning för att uppnå god ekonomisk hushållning är att kommunens nämnder klarar av att bedriva verksamhet med tilldelat budgetanslag, det vill säga att det finns en budgetföljsamhet i kommunen. Om budgetföljsamheten är svag finns risk att kommunen inte klarar balanskravet. Måttet visar hur ekonomistyrningen i kommunen bidrar till att en god ekonomisk hushållning upprätthålls.

Utfall i förhållande till budget

tkr	2023	2022	2021
Avvikelse nämnder	1.849	1.142	5.229
Avvikelse årets resultat	12.308	11.714	12.310

Jämfört med budget redovisade kommunen ett överskott på 12.308 tkr, då kommunen för 2023 budgeterade ett resultat på - 11 859 tkr före disponering från resultatutjämningsreserven, RUR. Budgeterat resultat efter disponering från RUR var 0 tkr. Nämndernas samlade budgetavvikelse under 2023 visar ett överskott på 1.849 tkr, vilket motsvarar 0,3 procent av budgeterad ram. Störst positiv avvikelse i kronor visar socialnämnden med 815 tkr, kommunfullmäktige visar en negativ avvikelse på 36 tkr till följd av utbildning i samband med ny man-

datperiod. Övriga nämnder och styrelsen har en positiv avvikelse mot budget. Finansförvaltningen visar ett överskott på 10.471 tkr varav realisationsvinster utgör 4.264 tkr. Högre skatteintäkter, lägre avskrivningar, räntor och pensionskostnader än budget är de största orsakerna till avvikelsen.

Prognosavvikelser

En god prognossäkerhet innebär att kommunen har lättare att korrigera eventuella svackor i ekonomin på kort sikt. Prognoserna under året har präglats av viss ovisshet. Under året har prognoserna för skatteintäkterna löpande reviderats upp och höjdes oväntat ytterligare i mitten på december 2023. Ovisshet har även rått kring inflations- och ränteutvecklingen.

Kommunens resultatutveckling under 2021 och 2022 har genererat överskott över budget. År 2023 har gett ett resultat som gör att disponering från resultatutjämningsreserven undvikits, vilket ger bättre förutsättningar att möta det fortsatt besvärliga ekonomiska läget för sektorn. Vadstena har en fortsatt stark balansräkning och det är en viktig förutsättning för att klara kommande års höga investeringsvolym.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning är ett lagstadgat krav som återfinns i 11e kapitlet i kommunallagen. Kommunen ska upprätta riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Vidare ska kommunen också ta fram finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning. Kommunen ska också besluta om man vill använda sig av en resultatutjämningsreserv. Vadstena kommun har fattat beslut om ”Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och tillämpning av resultatutjämningsreserv”.

Den 18 november 2015 § 180 beslutade kommunfullmäktige om mål för god ekonomisk hushållning. God ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv innebär att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Detta innebär att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat.

God ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv tar sikte på kommunens förmåga att bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. För att skapa förutsättningar för en god ekonomisk hushållning måste det finnas ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. Detta säkerställer en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet.

God ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv

Mål	Utfall 2023	Måluppfyllelse
Årets resultat (före balanskravsutredning) ska uppgå till -11,9 miljoner kronor (ca 2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunal-ekonomisk utjämning över tid).	+0,4 mnkr	

Målet för år 2023 är att årets resultat ska vara - 11,9 mnkr före disponering från resultatutjämningsreserv och 0 mnkr efter disponering från resultatutjämningsreserven. Målet är 2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning över tid. Inför 2023 års budget sänktes resultatmålet för det enskilda året till följd av det samhällsekonomiska läget. För 2023 uppgår årets resultat exklusive extraordinära intäkter till 449 tkr vilket motsvarar 0,1 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Vid planering av kommunens ekonomi måste resultatnivån säkerställas så att utrymme finns för oförutsedda händelser och risker. Syftet med ett positivt resultat är främst att skapa sådant utrymme, men också att skapa förutsättningar att göra investeringar med egna medel.

Mål	Utfall 2023	Måluppfyllelse
Kommunens eget kapital ska inflationssäkras	0,1%	

För att upprätthålla nivån på eget kapital ska det minst öka med årets inflation.

tkr	2023
Eget kapital förändring mellan 2022-2023 exklusive extraordinära intäkter och ändrade redovisningsprinciper	0,1%
KPI	4,4 %

Eget kapital ökade med 0,4 mnkr mellan 2022 och 2023. Förändringen av eget kapital består av årets resultat. Det är en ökning med 0,5 procent. Eftersom inflationen mätt i konsumentprisindex (KPI) var 4,4 procent i december 2023 så har det egna kapitalet inte ökat mer än inflationen.

Mål	Utfall 2023	Måluppfyllelse
Verksamhetens nettokostnader ska inte öka i snabbare takt än vad intäkter från skatter, generella bidrag och kommunalekonomisk utjämning gör.	Nettokostnadsökningen är högre än intäktsökningen.	

Kostnadskontroll är kanske den viktigaste variabeln för att uppnå planerade resultat. Genom att fokusera på kostnadsutvecklingen i den löpande verksamheten i förhållande till intäkternas utveckling skapas ett relationstal

som tar hänsyn till detta förhållande, nämligen att verksamhetens nettokostnader på sikt inte kan öka snabbare än kommunens skatteintäkter.

Förändring i %	2023
Verksamhetens nettokostnader	7,7
Verksamhetens nettokostnader exkl jämförelsestörande poster	7,7
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	4,5

Mellan 2022 och 2023 ökade verksamhetens nettokostnader med 7,7 procent. Verksamhetens skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ökade med 4,5 procent. Det innebär att målet inte är uppfyllt.

God ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv

Verksamhetsmål

Vadstena kommun har valt att i sin styrmodell helt frångå årsvisa verksamhetsmål i traditionell bemärkelse. Istället arbetar kommunen med de 17 globala målen inom ramen för Agenda 2030 och har integrerat dessa i det kommunala grunduppdraget samt i de uppdrag som ges av kommunfullmäktige.

Inom ramen för grunduppdraget, som fördelas av kommunfullmäktige via nämndernas reglementen, beslutar nämnderna om målbilder för sina olika ansvarsområden. Dessa kopplas sedan till ett eller flera av de 17 globala målen. Kommunfullmäktige beslutar även årligen, i samband med beslut om rambudget för nästkommande år, om att ge nämnderna olika uppdrag kopplade till den politiska majoritetens viljeförklaring för mandatperioden. Uppdragen kan riktas till en specifik nämnd, men också – vilket är vanligast – till flera nämnder i samverkan. Respektive uppdrag kopplas till ett eller flera av de 17 globala målen.

För 2023 är den sammanfattande bedömningen att nämnderna arbetar i enlighet med kommunfullmäktiges intention så som den uttryckts i reglemente (grunduppdrag) och uppdrag. Trenderna inom grunduppdragen pekar i allra flesta fall åt rätt håll och samtliga uppdrag utom 2 har påbörjats eller avslutats under 2023, i enlighet med fullmäktiges beslut. Såväl grunduppdrag som de flesta uppdrag från viljeförklaringen löper dock över flera eller samtliga år i mandatperioden, varpå måluppfyllelsen inte alltid kan uppges som fullständig i samband med enskilda bokslut innan mandatperiodens slut.

I avsnitt 5 sammanfattas vilka målbilder respektive uppdrag som kopplats till vilka mål inom Agenda 2030. Här anges också Vadstena kommuns utveckling enligt de nationella nyckeltalen inom Agenda 2030.

Sammanfattning

Vadstena kommun uppfyller inte två av tre mål ur ett finansiellt perspektiv. Målet om att inflationssäkra det egna kapitalet och att nettokostnaderna inte ska öka mer än skatteintäkterna har inte uppnåtts, då inflation, räntor och pensionskostnader haft en stor påverkan på ekonomin under året. Helhetsbedömningen bör dock vara att 2023 har varit ett godkänt år ur ett finansiellt perspektiv givet de ekonomiska omständigheterna. Vadstena kommun har för 2023 påbörjat samtliga av kommunfullmäktige givna uppdrag utom 2. Trenderna för majoriteten av de kommunala verksamheterna inom grunduppdraget pekar åt rätt håll. Vadstena kommuns måluppfyllelse för 2023 bedöms därmed sammantaget vara god.

Balanskravsutredning

Balanskravet är ett lagstadgat krav som kommunen måste uppfylla enligt kommunallagen. Det trädde i kraft år 2000 och utgör en undre gräns för vilket resultat som är tillåtet att budgetera och redovisa. Balanskravet innebär i korthet att kommuner och regioner ska besluta om en budget där intäkterna överstiger kostnaderna. Om resultatet ändå blir negativt i bokslutet är huvudprincipen att underskottet ska kompenseras med motsvarande överskott inom tre år och att kommunfullmäktige i en plan ska ange hur det ska ske. Det finns dock ett undantag från huvudprincipen. Kommunfullmäktige kan med hänvisning till synnerliga skäl besluta om att inte återställa hela eller delar av ett underskott. Dessa ska då tydligt specificeras i förvaltningsberättelsen i årsredovisningen. Varje år ska det i årsredovisningens förvaltningsberättelse redovisas en balanskravsutredning, vilket görs i kolumn

Balanskravsutredning

tkr	2023	2022	2021
Årets resultat	449	21.446	12.310
Reducering av samtliga realisationsvinster	-4.264	- 154	- 336
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-3.815	21.292	11.974
Reservering till resultatutjämningsreserv (RUR)	-	16.100	-
Disponering från resultatutjämningsreserv (RUR)	3.815	-	-
Balanskravsresultat	0	5.192	11.974
Kvar att återställa från tidigare år	0	0	0
Summa årets balanskravsresultat	0	5.192	11.974

nedan. Den inleds med att årets resultat, vilket reduceras eller tillförs med ett antal poster enligt lagstiftningen. När det är gjort, får man fram ”årets resultat efter balanskravsutredning före avsättning till RUR”. Nästa steg i balanskravsutredningen utgörs av medel som förs till eller från resultatutjämningsreserven (RUR).

Resultatutjämningsreserv

Sedan 2013 är det möjligt för kommuner och regioner att tillämpa RUR och under vissa förutsättningar föra medel mellan olika år. Tanken är att överskott ska kunna reserveras i RUR under finansiellt goda tider, då skatteintäkterna ökar ordentligt, för att sedan användas för att täcka hela eller delar av underskott under svagare tider, då skatteintäkterna minskar eller endast måttligt ökar. RUR ska därigenom bidra till att skapa stabilare planeringsförutsättningar för kommuner och regioner. Den bakomliggande tanken är att det rådande konjunkturläget inte ska påverka resurstilldelningen till verksamheterna i alltför hög utsträckning. Behovet av servicen som kommuner och regioner tillhandahåller minskar i regel inte i en lågkonjunktur, utan det kan snarare vara tvärtom för vissa delar av verksamheten. Dessutom framstår det inte som ändamålsenligt att behöva göra tillfälliga nerdragningar i verksamheten som sedan måste byggas upp igen när lågkonjunkturen är över. Vadstena kommun har beslutat

att använda sig av RUR. I enlighet med de krav som ställs i kommunallagens 11:e kapitel innehåller de av kommunen framtagna riktlinjerna för god ekonomisk hushållning även hanteringen av RUR. Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer kan en reservering till RUR göras med högst det belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar, som överstiger 1 procent av skatteintäkter samt statsbidrag och utjämningsbidrag. Det är i enlighet med lagens lägstanivå. Kommunen har också beslutat att resultatutjämningsreserven får uppgå till högst 10 procent av skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämningsbidrag och statsbidrag. Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer får RUR disponeras så att resultatet inte blir negativt på grund av stagnerande intäkter eller oförutsedd kostnadsutveckling orsakad av lagändringar, utvidgad verksamhet eller liknande omständigheter.

Resultatutjämningsreserv (RUR)

	2023	2022	2021
Ingående värde	37.300	21.200	21.200
Reservering till RUR	-	16.100	-
Disponering av RUR	-3.815	-	-
Utgående värde	33.485	37.300	21.200

Vadstena kommun har tidigare reserverade medel till en resultatutjämningsreserv från 2012 på 10.500 tkr, från 2020 på 10.700 tkr och från 2022 på 16.100 tkr. Disponering sker 2023 med 3 815 tkr för att nå ett balanskravsresultat på 0 mnkr.

Väsentliga personalförhållanden

Omvärlden

2023 är fortsatt starkt präglad av det osäkra omvärldsläget till följd av bland annat Rysslands fortsatta invasionskrig mot Ukraina och under hösten ökade oroligheter i Mellanöstern. Det osäkra läget medför i början av året en mycket hög inflation som dock ganska snart sjunker. Det höga inflationsläget i början av 2023 kommer dock påverka avtalsrörelsen som inleds första månaderna av året. Stora delar av löneavtalen i Sverige ska omförhandlas, bland annat industriavtalen som är de som sätter det så kallade märket. Märket är normerande för alla andra efterkommande avtalsförhandlingar.

Det osäkra omvärldsläget och den höga inflationen i början av året påverkar avtalsrörelsen och leder till ett märke som är betydligt högre än som prognostiserats av SKR och till en förhållandevis kort avtalsperiod om två år. Den kommunala sektorn påverkades av detta, trots att sektorns tidsbegränsade avtal inte löpte ut förrän 2024. Anledningen till det var att värdet på det fjärde året i Kommunals avtal skulle förhandlas efter att märket var satt. Många kommuner genomförde, trots avsaknad av märke, förhandlingar inom alla avtalsområden förutom Kommunals. Något som i många fall ledde till att yrkesgrupperna utanför Kommunals avtalsområde fick en lägre löneökning än vad kommunals medlemmar sedermera fick. Detta ledde till negativa reaktioner och krav på kompensation inom den fackliga rörelsen.

Under hösten så trädde nya regler om dygnsvila i kraft efter långa förhandlingar på central nivå. De nya reglerna var föranledda av krav på att följa EU:s arbetstidsdirektiv. De förändrade reglerna medförde en stor oro i verksamheter som berördes i hela Sverige vilket avspeglades sig i media.

Löneöversynen

Vadstena kommun beslutade att hålla samman all individuell löneförhandling oavsett avtalsområde till dess att märket fastslagits och det på central nivå förhandlats in i Kommunals löneavtal. Vadstena valde för övriga avtalsområden att följa Kommunals krontalsmodell. Effekten blev att alla medarbetare samtidigt fick sin nya lön utbetald retroaktivt från första april vid juni månads löneutbetalning. Samtliga fackliga organisationer förklarade sig nöjda med hur Vadstena kommun hanterat 2023 års löneöversyn.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen ses som den största utmaningen mot välfärden på sikt men redan idag har Vadstena kommun svårt att rekrytera efterfrågad kompetens inom i stort sett alla yrkeskategorier. Samtidigt finns det många

som skulle kunna arbeta som står utanför arbetsmarknaden. Matchningsproblematiken som finns på arbetsmarknaden – består i första hand av att tillgången på arbetskraft inte matchar efterfrågan men också det faktum att Vadstena är i stort behov av inpendling för att fylla sina vakanser.

De nya reglerna för dygnsvilan riskerade också att påverka kompetensförsörjningen lokalt då många medarbetare pratade om att lämna sitt arbete till förmån för andra yrken utanför kommunens område. Vid utgången av 2023 hade vi ännu inte sett några sådana tendenser. Inte heller har det under hösten inkommit några ansökningar om dispens eller undantag från dygnsvilo-reglerna.

Antal anställda

I december 2023 hade kommunen 562 (561) tillsvidareanställda, vilket motsvarar 530 (529) årsarbetare. Den procentuella fördelningen mellan könen var 83 (83) procent kvinnor och 17 (17) procent män. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för en tillsvidareanställd medarbetare var 87,2 (83,5) procent. Kvinnornas genomsnittliga sysselsättningsgrad var 86,8 (86,8) och männens var något högre på 89,1 (88,8) procent.

2023 hade 71 procent av de tillsvidareanställda en heltidsanställning vilket är en ökning från föregående år med 3 procentenheter. Det är svårt att säga vad ökningen beror på, men en bidragande faktor kan vara det rådande ekonomiska läget och möjligheten att välja sysselsättningsgrad inom heltidsresan.

Antalet årsarbetare inom gruppen tillsvidareanställda i kommunstyrelsens förvaltning har ökat, det kan härledas till att turism och näringsliv gick från att vara ett kommunalt bolag till att bli en del av kommunstyrelsens förvaltning från och med 2023-01-01.

Samtliga anställningsformer redovisas separat i statistiken, det beror på att en anställd kan ha flera olika anställningar inom kommunen.

Tillsvidareanställda 2023-2021

	2023	2022	2021
Antal anställda	562	561	555
Förändring antal	1	6	47
Förändring i % (antal anställningar)	0,2%	1%	9,3%

Visstidsanställning - Månadsavlönad

Från föregående år har kommunens visstidsanställningar minskat med 9,1 årsarbeten. Medelåldern för den som innehar en visstidsanställning är 40,1 år. Både kultur- och utbildning och socialförvaltningen har minskat visstidsanställningar med strax över 6 årsarbetare. Orsaken till minskningen är sannolikt medvetenheten om det svåra ekonomiska läget och de tilldelade budgetramar som gör att man i allt högre grad prövar om behovet av att tillsätta längre vikariat är nödvändigt.

Visstidsanställda, årsarbetare	2023	2022	2021
Kommunstyrelsen	2	0,6	0,5
Kultur- och utbildningsförvaltningen	7,3	13,5	21
Socialförvaltningen	14,7	21	20,5
Samhällsbyggnadsförvaltning	3	1	0
Kommunen	27	36,1	42

Timanställda (intermittent anställda)

Antal medarbetare som innehar en timanställning i december 2023 uppgår till 234 (222) personer. Under 2023 genererade timanställda 63,5 årsarbete, det är en minskning från föregående år med 2,7 årsarbete. Störst minskning av timanställda finns inom kultur- och utbildningsförvaltningen med en minskning om 1,4 årsarbeten.

Antalet timanställda i förhållande till arbetade timmar är väldigt hög. De 234 timanställda genererar endast 63,5 årsarbetare. Det ger en genomsnittlig sysselsättningsgrad på endast 24,7 (26,4) procent för timanställda i kommunen. Minskningen av sysselsättningsgraden beror på dygnsvireglerna som trädde i kraft under hösten 2023. Konsekvenserna innebär att medarbetare inte längre kan jobba kväll och efterföljande morgon, vilket leder till ett ökat behov av timanställda.

Tabellen nedan visar antalet årsarbeten i Vadstena kommun beräknat på tillsvidareanställda, visstidsanställda och timanställda medarbetare under 2023. Jämfört med föregående år har kommunen minskat med 10,6 årsarbeten. Både socialförvaltningen och kultur- och utbildning har minskat årsarbetare under 2023 med respektive 9,1 och 8,1 åa.

Antal årsarbete i Vadstena kommun 2023-2021	2023				2022				2021			
	Visstid, Aa	Timanställd Aa	Tillsvidareanställd Aa	Årsarb. totalt	Visstid, Aa	Timanställd Aa	Tillsvidareanställd Aa	Årsarb. totalt	Visstid, Aa	Timanställd Aa	Tillsvidareanställd Aa	Årsarb. totalt
Kommunstyrelsen	2	1,3	40	43,3	0,6	1,7	36,2	38,5	0,5	1	38,2	39,7
Kultur- och utbildningsförvaltningen	7,3	14,8	171,1	193,2	13,5	16,2	171,6	201,3	21	17,1	156,9	195
Socialförvaltningen	14,7	47,4	301,1	363,2	21	48,2	303,3	372,3	20,5	53,3	308	381,8
Samhällsbyggnadsförvaltning	3	0	18	21	1	0	18	19	0	0	15	15
Total	27	63,5	530,2	620,7	36,1	66,1	529,1	631,3	42	71,4	518,1	631,5

Timanställda, årsarbete	2023	2022	2021
Kommunstyrelsen	1,3	1,7	1
Kultur- och utbildningsförvaltningen	14,8	16,2	17,1
Socialförvaltningen	47,4	48,2	53,3
Samhällsbyggnadsförvaltning	0	0	0
Kommunen	63,5	66,1	71,4

Totalt antal årsarbete för timanställda på respektive förvaltning.

Medelåldern för tillsvidareanställda medarbetare i Vadstena kommun är 45,8 (45,1) år. Snittet för kvinnor är 46,8 (45,9) år och för män 42,3 (41) år. Åldersstrukturen för 2023 visar att andel medarbetare inom kategorierna 35-54 och 55+ ökar, medan anställda inom - 34 år år och yngre minskar i antal.

Ålder	2023	2022	2021
Anställda -34 år, andel i %	20,1%	31,8%	39,6%
Anställda 35-54 år, andel i %	51,6%	43,3%	37,7%
Anställda +55 år, andel i %	28,3%	24,9%	22,7%

Antal tillsvidareanställda fördelat på ålder.

Personalomsättning

Under 2023 slutade 67 (69) medarbetare sin anställning i kommunen med extern avgångsorsak, det ger en personalomsättningsprocent på 11,9 (12,3). Inom kommunen har 72 (66) medarbetare bytt till annan tjänst. Under året har kommunen externrekryterat 52 (48) medarbetare.

	2023	2022	2021
Nya tillsvidareanställda under året, andel (%)	9,3%	8,6%	5,0%
Avgångna tillsvidareanställda under året, andel (%)	11,9%	12,3%	12,8%

Sjukfrånvaro

Tabellerna redovisar kommunens lagstadgade redovisning av sjukfrånvaron. Redovisningen omfattar all sjukfrånvaro (tillsvidareanställda, timanställda och visstidsanställda).

På kommunnivå har den totala sjukfrånvaron minskat med nästan en procentenhet från föregående år. Sjukfrånvaron hos kvinnor har minskat med nästan en procentenhet från föregående år och männen ligger kvar på i stort sett oförändrad nivå. I åldern 29 år och yngre ser vi en minskning i sjukfrånvaro med 0,8 procentenhet. I gruppen 30–49 minskar sjukfrånvaron med 0,7 procentenhet. Störst minskning ser vi i ålderskategorin 50 år och äldre som har minskat sjukfrånvaron med 1,2 procentenhet.

Andelen medarbetare med sjukfrånvaro i 60 dagar eller mer har ökat markant de senaste tre åren, från föregående år har den ökat med 5,7 procentenheter. Enligt Försäkringskassan är de längre sjukskrivningstalen oftast kopplade till psykisk ohälsa och stress. I dag står den gruppen för nästan hälften av alla pågående sjukdomsfall enligt Försäkringskassan.

Total sjukfrånvaro i procent	2023		2022		2021	
	Total sjukfr.	varav mer än 60 dgr	Total sjukfr.	varav mer än 60 dgr	Total sjukfr.	varav mer än 60 dgr
Kommunstyrelsen	6,6%	46,4%	5,6%	36,8%	2,6%	11,2%
Kultur- och utbildningsförvaltningen	5,5%	28,5%	6,5%	19,9%	5,4%	7,3%
Socialförvaltningen	8,8%	40%	9,7%	35,6%	8,1%	28,1%
Samhällsbyggnadsförvaltning	2,1%	0%	2%	0,5%	1,1%	0%
Kommunen	7,3%	37,2%	8,2%	31,5%	6,7%	22%

Sett till respektive förvaltning ser vi att de stora förvaltningarna kultur- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen har minskat sin sjukfrånvaro med drygt en procentenhet sedan föregående år. Kommunstyrelsens förvaltning har istället ökat sin totala sjukfrånvaro. Ökningen skedde under första halvan av året och vid årets slut låg sjukfrånvaron på 2022 års nivå.

Kostnader för sjukfrånvaro

Kommunen har haft kostnader för sjukfrånvaro dag 1-14 för månadsanställda för 4,3 (5,6) mkr och för timanställda 340 (593) tkr.

Frisknärvaro

Med nyckeltalet frisknärvaro mäts den andel unika tillsvidareanställda med noll sjukfrånvardagar av totala antalet anställda under de senaste 12 månaderna. En stor del av kommunens medarbetare är friska under ett år, under 2023 hade 42 (45,7) procent ingen sjukfrånvaro. 41

Sjukfrånvaro %	2023	2022	2021
Kvinnor	7,9	9*	7,2*
Män	4,7	4,6	4,2
29 år och yngre	5,8	6,6	5,5
30-49 år	6,5	7,2	6,3
50 år och äldre	8,6	9,8	7,5
Totalt som varat i 60 dagar eller mer	37,2	31,5	22
Kommun	7,3	8,2	6,7

Lagstadgad redovisning av sjukfrånvaro utifrån kön och ålder.

*) I 2023 års bokslut har tidigare års sjukfrånvarostatistik hämtats från Hypergene. Det innebär att en viss differens kan förekomma från tidigare redovisade siffror

(45,6) procent av kvinnorna och 47,1 (51,8) procent av männen hade inte någon sjukfrånvaro under 2023. Lägst frisknärvaro hade socialförvaltningen med 38,4 (44,9) procent och högst kommunstyrelsen med en frisknärvaro på 61,5 (61,1) procent.

Frisknärvaron är av naturliga skäl lägre i förvaltningar som jobbar kontaktnära brukare, elever, barn etc.

Andel medarbetare i procent med 0 sjukdagar	2023	2022	2021
Kommunstyrelsen	61,5%	61,1%	65,8%
Kultur- och utbildningsförvaltningen	42,2%	43,8%	43,7%
Socialförvaltningen	38,4%	44,9%	51,1%
Samhällsbyggnadsförvaltning	60%	46,7%	69,2%
Kommunen	42%	45,7%	50,4%

Semesterlöneskuld

Kommunens semesterlöneskuld ökade under 2023 och uppgår nu till 18,9 (18,7) mnkr

Medellön

Medellönen för en tillsvidareanställd medarbetare i kommunen är 34 559 (32 944) kronor. För kvinnor uppgår medellönen till 34 345 (32 704) kronor och för män till 35 638 (34 150) kronor. Skillnaden i medellön, 1.293 kr där kvinnornas lön utgör 96,4 procent av männens, förklaras med att en mycket stor andel kvinnor återfinns i yrkeskategorier med lägre utbildningskrav jämfört med männen.

Övertid och mertid

Övertiden och mertiden uppgick under 2023 till totalt 11.296 (16.578) timmar vilket är en minskning med 5.282 timmar från föregående år. Socialförvaltningen hade både mest övertid 2.398 (4.342) timmar och mest mertid med 6.513 (10.570) timmar.

Minskningen av övertid och mertid beror på att verksamheterna inom socialförvaltningen nu har lärt sig att planera resurstiden inom ramen för heltidsresan på ett effektivare sätt. Förvaltningen har också höjt grundbemanningen, detta beroende på en ökad vårdtyngd något som leder till minskat behov av övertid och mertid. De nya dygnsviloreglerna bidrar också till en minskning av övertid och mertid då man inte längre kan beordra personal att stanna kvar i tjänst när det ordinarie passet är slut.

Nyttjande, totalt	2023	2022	2021
Nyttjandegrad (totalt tilldelat)	70,6%	64,9%	67,5%
Aktiveringsgrad	74,9%	68,8%	72,4%

Nyttjandegrad är förhållandet mellan tilldelad summa och nyttjad summa av friskvårdsbidraget.

Aktiveringsgrad är förhållandet mellan antal anställda och antal som nyttjat friskvårdsbidraget.

Arbetsskador och tillbud

Under 2023 rapporterades det totalt in 143 (72) händelser. Främsta orsakerna till anmälningarna var hot och/eller våld och fallolyckor exempelvis snubbla och halka. Arbetsskadeanmälningarna och tillbuden kommer företrädesvis från socialförvaltningen.

Den kraftiga ökningen i antal inrapporterade händelser beror på att verksamheterna har blivit bättre på att rapportera in och jobbar mer aktivt med händelserapporteringen.

Friskvård

Både aktiveringsgraden och nyttjandegraden för friskvårdsbidrag har ökat under 2023. Under året var det 526 (484) medarbetare som aktiverade sitt tilldelade bidrag. Andelen medarbetare som valt att nyttja friskvårdsbidraget har ökat med 5,7 procentenheter från föregående år. De mest köpta tjänsterna under 2023 var massage, styrka, kondition och vattensporter.

Översikt dotterbolag	2023		2022		
	Vadstena Fastighets AB	Vadstena Förvaltning AB	Vadstena Fastighets AB	Vadstena Förvaltning AB	Vadstena Turism och Näringsliv AB
Medelantal anställda	18	24	16	21	7
Fördelning					
-kvinnor	8	13	6	11	5
-män	10	11	10	10	2
Antal tillsvidareanställda	18	24	17	23	3,5
Åldersfördelning*					
16-29	6	7	7	5	1
30-39	6	9	4	8	1,5
40-49	3	6	2	5	1,5
50-59	6	7	5	7	3
60-	5	4	5	4	0
Medelantal anställda fördelat på					
-visstidsanställda	0,6	0,3	0,7	0,3	2
-timanställda	0,4	3,9	0,1	1	1,5
-tillsvidareanställda	17,0	19,9	15,3	19,8	3,5
Sjukfrånvaro %	2,2	7,8	5,7	8,3	1,6

* totalt antal anställda

Förväntad utveckling

Effekterna av pågående lågkonjunktur

Prognoserna för Sveriges ekonomi visar på en lågkonjunktur 2024 med en början till återhämtning under 2025, men då från en låg nivå. Effekterna av det säkerhetspolitiska läget med flera pågående konflikter i världen är svåra att bedöma. Vi får räkna med en låg tillväxt under 2024 men förhoppningar finns om att inflationen viker och att även räntorna då faller. En vikande inflation innebär dock inte att priserna går ner utan bara att ökningstakten avtar och ränteläget beräknas inte komma ner på de låga nivåer vi hade innan 2023 inom överskådlig tid. I rådande omvärldsläge finns behov av ökade försvarskostnader, vilket minskar reformutrymmet för övrig offentlig verksamhet. För kommunens del innebär lågkonjunkturen att utvecklingen av skatteunderlaget minskar och risk finns för ökad arbetslöshet. Den höga prisnivån på varor och tjänster som rekordinflationen resulterat i, gör att skatteintäkterna urholkas. Kommunen är inne i en period av historiskt höga investeringsvolym, vilket medför ökad exponering för ränteförändringar och räntekostnaderna under 2024/2025 beräknas bli kännbara. Kommunen har ekonomiska reserver i form av en så kallad resultatutjämningsreserv. Det är medel som är avsatta tidigare år för att användas i sämre ekonomiska tider. Baserat på prognoserna för lågkonjunkturen beräknas denna reserv förbrukas under 2024 och 2025. I budgetarbetet för 2025 kommer kommunen behöva fortsätta arbetet för att komma ner till en lägre nettokostnadsnivå.

Civilt försvar och krisberedskap

Kommunens kostnader för arbete med civilt försvar och krisberedskap bedöms komma att öka under de kommande åren till följd av det säkerhetspolitiska läget.

Räddningstjänst

Under 2024 kommer avtalet med Motala kommun om räddningstjänsten att omarbetas utifrån behoven inom verksamheten. Bland annat kommer ett räddningsvärn i Borghamn inrättas och projektering av en ny brandstation kommer ske.

Nya bostäder

Tillskottet av nyproducerade bostäder var lägre än förväntat under 2023 till följd av konjunkturen, dock har intresset för byggnation på nya bostadsområdet Karlsfrids första etapp varit stort och markanvisning har skett. Detta tillsammans med detaljplanearbetet för området Norra Kvissberg, möjliggör byggnationer av bostäder för flertalet år framöver.

Fortsatt demografiskt tryck

Den höga andelen äldre i Vadstena kommer innebära fortsatta utmaningar för att tillgodose behoven inom denna omsorgssektor. I utredningar kring ett framtida nytt eller renoverat äldreboende kommer erfarenheter från andra kommuner/regioner och aktuell forskning tas i beaktande för att nå en bra och modern samhällsservice på ett kostnadseffektivt sätt.

Investeringar

Behovet av investeringar kommer vara fortsatt högt. Fler-talet av kommunens verksamhetslokaler är byggda under 1960- och 70-talen och behöver renoveras eller ersättas. Sedan 2022 pågår ett stort projekt som innefattar renovering av kommunens skolor, nybyggnation av centralkök och idrottshall samt renovering av ishall. Delprojekten renovering av ishall och Sankt Persskolan är klara och fram till sommaren 2025 beräknas renovering av Petrus Magniskolan och nybyggnation av centralkök genomföras. Planering pågår för byggnation av en ny brandstation och utredning har påbörjats om renovering eller nybyggnation av en förskola. Utredning pågår också om renoverat eller nytt äldreboende då Wasagården i dagens utförande på sikt inte förväntas kunna möta behoven inom äldreomsorgen. Kommunen planerar även för flera utvecklingsprojekt som till exempel området väster om hamnen, Birgittaområdet samt exploatering av kommande etapper av området Karlsfrid samt Norra Kvissberg.

Digitalisering

Digital utveckling krävs för att kunna klara verksamheter-nas välfärdsåtaganden. För att nå reell effekt och kostnads-effektiva lösningar bedöms att samverkan måste ske med andra kommuner och även samordning regionalt och nationellt. Kommunen bevakar utvecklingen och deltar i regionala och nationella projekt där det finns möjlighet. En viktig förutsättning för medborgarna att kunna ta del av digital service är tillgängligheten till bredband. Satsning på investeringar i ett bredbandsnät har varit omfattande och pågått under flera år. Under kommande år slutförs bredbandsutbyggnaden med etapperna på landsbygden. Efter genomförandet kommer 98,7 % av kommunens invånare ha tillgång till bredband. Det nationella målet är 98 % till 2025.

Översiktsplan

Under 2024 ska en ny översiktsplan antas i kommunfullmäktige. Översiktsplanen har sikte mot år 2040 och är ett viktigt underlag för kommunens utveckling i ett längre perspektiv.

Samverkan

Flera års erfarenhet av en bred och god samverkan med andra kommuner präglar kommunens uppfattning att det är viktigt att söka fler samverkansområden. Under 2024 kommer till exempel samarbeten ske med att dela vår bredbandskompetens med Ödeshögs kommun, att tillverka kylda matlådor för hemtjänsten i Boxholms kommun och att fortsätta samarbetet med Ödeshögs kommun kring turismfrågor som startade sommaren 2023.

Kompetensförsörjning

Rekrytering och att behålla befintlig arbetskraft bedöms som en av det kommande decenniets största frågor för offentlig sektor. Det behövs fler anställda för att klara väl-

färdsuppdraget samtidigt som det är en brist på arbetskraft med rätt kompetens och dessutom kommer det vara färre människor i arbetsför ålder. Detta påverkar både den privata och den offentliga arbetsmarknaden och beräkningar av behov av arbetskraft totalt för hela svenska arbetsmarknaden överstiger vida det antal personer som beräknas finnas tillgängliga, oavsett kompetens. Från 2024 upphör den dispens från EU:s regler om dygnsvila som kommuner och regioner använt. Detta kan innebära ytterligare svårigheter att bemanna vissa verksamheter.

Nämnder och bolag

Detaljer kring nämndernas och bolagens framtida utveckling presenteras i respektive redovisning på sidorna 53-95.

Del 2 |
FINANSIELL REDOVISNING

Resultaträkning

tkr	Not	Kommunen 2023	Kommunen 2022	Koncernen 2023	Koncernen 2022
Verksamhetens intäkter	1	146.533	148.059	216.138	214.558
Verksamhetens kostnader	2,3	-645.185	-612.716	-690.458	-660.676
Avskrivningar	4	-31.418	-27.388	-46.355	-42.029
Verksamhetens nettokostnader		-530.070	-492.045	-520.675	-488.147
Skatteintäkter	5	430.499	406.264	430.499	406.264
Generella statsbidrag och utjämning	6	107.982	108.920	107.982	108.920
Resultat före finansiella poster		8.411	23.139	17.806	27.037
Finansiella intäkter	7	3.529	2.470	2.220	1.018
Finansiella kostnader	8	-11.491	-4.163	-16.013	-6.209
Årets resultat		449	21.446	4.013	21.846

Balansräkning

tkr	Not	Kommunen 2023	Kommunen 2022	Koncernen 2023	Koncernen 2022
Immateriella tillgångar	9	3.940	4.260	3.940	4.260
Materiella tillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	10	602.088	507.445	1.022.630	939.322
Maskiner och inventarier	11	17.951	17.101	22.306	21.968
Finansiella anläggningstillgångar	12	226.361	226.034	10.306	9.979
Summa anläggningstillgångar		850.340	754.840	1.059.182	975.529
Bidrag till statlig infrastruktur	13	5.720	6.160	5.720	6.160
Övriga omsättningstillgångar	14	19.135	10.466	19.135	10.466
Kortfristiga fordringar	15	73.891	81.351	78.355	86.986
Kassa och bank	16	36.121	54.244	56.585	57.764
Summa omsättningstillgångar		129.147	146.061	154.075	155.216
Summa tillgångar		985.207	907.061	1.218.977	1.136.905
Årets resultat		449	21.446	4.013	21.846
Resultatutjämningsreserv		33.485	37.300	33.485	37.300
Övrigt eget kapital		465.993	440.732	294.537	268.874
Eget kapital	17	499.927	499.478	332.035	328.020
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	18	58.745	47.239	58.745	47.239
Andra avsättningar	19	4	369	10.038	10.037
Summa avsättningar		58.749	47.608	68.783	57.276
Långfristiga skulder	20	257.221	193.796	626.721	563.296
Kortfristiga skulder	21	169.310	166.179	191.438	188.313
Summa skulder		426.531	359.975	818.159	751.609
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		985.207	907.061	1.218.977	1.136.905
Panter och ansvarsförbindelser					
Panter och därmed jämförliga säkerheter	22	0	0	7.200	7.200
Pensionsförpliktelser ej upptagna bland skulderna eller avsättningarna	23	149.664	148.141	149.664	148.141
Leasing	24	0	0	65	48
Övriga ansvarsförbindelser		0	0	163	156
Borgensåtagande	25	363.500	363.500	0	0
Summa panter och ansvarsförbindelser		513.164	511.641	157.092	155.545

Kassaflödesanalys

tkr	Not	Kommunen 2023	Kommunen 2022	Koncernen 2023	Koncernen 2022
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		449	21.446	4 013	21.846
Justering för av- och nedskrivning, utrangering		33.964	27.165	48 901	41.806
Justering för övriga					
ej likviditetspåverkande poster	26	-3.824	286	-3 459	2.628
Ökning/minskning (-) pensionsskuld		11.506	4.132	11 506	4.132
Ökning/minskning (-) avsättningar		-365	-167	-365	-167
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		41.730	52.862	60.596	70.245
Ökning (-) /minskning (+) varulager		0	52	0	52
Ökning (-) /minskning (+) kortfristiga fordringar		7.460	-22.314	8.631	-24.197
Ökning (-) /minskning (+) exploateringsstillgångar		-8.669	-1.621	-8.669	-1.621
Ökning (+) /minskning (-) kortfristiga skulder		3.130	42.793	3.124	37.121
Medel från den löpande verksamheten		43.651	71.772	63.682	81.600
Investeringsverksamheten					
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-1.175	-1.496	-1.175	-1.496
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-127.922	-99.928	-131.011	-118.968
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		4.572	154	4.572	209
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		-739	-379	-739	-379
Återbetalning aktieägartillskott från dotterbolag		0	5.000	0	0
Medel från investeringsverksamheten		-125.264	-96.649	-128.353	-120.634
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån		70.000	30.000	70.000	30.000
Nya investeringsbidrag		1.382	1.259	1.382	1.259
Upplösning investeringsbidrag		-367	-369	-367	-369
Amortering av långfristig fordran		64	11	64	11
Amortering av skuld		-7.589	-9.385	-7.587	-9.386
Medel från finansieringsverksamheten		63.490	21.516	63.492	21.515
Årets kassaflöde					
Likvida medel vid årets början		54.244	57.605	57.764	75.283
Likvida medel vid delårets slut		36.121	52.244	56.585	57.764
Förändring av likvida medel		-18.123	-3.361	-1.179	-17.519

Notförteckning

tkr	Kommunen 2023	Kommunen 2022	Koncernen 2023	Koncernen 2022
1 Verksamhetens intäkter				
Försäljningsmedel	11.059	13.318	11.059	13.318
Taxor och avgifter	34.428	32.355	34.428	32.355
Hyror och arrenden	16.940	14.320	82.573	78.439
Bidrag	66.462	70.809	66.462	70.809
Försäljning av verksamhet	12.028	11.466	12.028	11.466
Övriga intäkter	5.615	5.791	9.588	8.171
Summa intäkter	146.533	148.059	216.138	214.558
Varav jämförelsestörande poster: - realisationsvinster	4.264 4.264	154 154	4.264 4.264	154 154
2 Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-379.878	-357.250	-405.038	-372.919
Köp av verksamhet	-91.916	-95.335	-91.916	-95.335
Lämnade bidrag	-16.376	-18.559	-16.376	-18.559
Hyses- och fastighetskostnader	-59.962	-56.874	-79.668	-84.980
Övriga kostnader	-97.053	-84.698	-97.069	-86.492
Bolagsskatt	0	0	-391	-2.391
Summa	-645.185	-612.716	-690.458	-660.676
Varav jämförelsestörande poster: - realisationsförlust	0 0	0 0	0 0	0 0
3 Ersättning till revisorer				
Revisionsuppdrag avseende granskning av årsredovisning och bokföring	-160	-120	-368	-406
Summa	-160	-120	-368	-406
4 Avskrivningar				
Avskrivningar immateriella tillgångar	-1.496	-1.467	-1.495	-1.467
Avskrivningar byggnader	-23.862	-20.548	-37.796	-38.847
Avskrivningar maskiner och inventarier	-6.060	-5.373	-7.064	-6.715
Summa	-31.418	-27.388	-46.355	-42.029
5 Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	422.642	395.115	422.642	395.115
Preliminär slutavräkning för 2022	1.948	2.377	1.948	2.377
Preliminär slutavräkning för 2023	5.909	8.772	5.909	8.772
Summa	430.499	406.264	430.499	406.264

Notförteckning

tkr	Kommunen 2023	Kommunen 2022	Koncernen 2023	Koncernen 2022
6 Generella statsbidrag				
<i>Bidragsintäkter</i>				
Inkomstutjämningsbidrag	75.568	73.404	75.568	73.404
Kostnadsutjämningsbidrag	-6.168	-3.686	-6.168	-3.686
Kommunal fastighetsavgift	20.052	18.715	20.052	18.715
Regleringsbidrag	17.537	20.679	17.537	20.679
Generella statsbidrag	3.086	2.449	3.086	2.449
Utjämningsbidrag LSS	-2.093	-2.641	-2.093	-2.641
Summa	107.982	108.920	107.982	108.920
7 Finansiella intäkter				
Räntor på likvida medel	1.745	298	2.180	445
Räntekompensation kommunal borgen	1.745	1.599	0	0
Utdelningar på aktier och andelar	16	526	16	526
Övriga finansiella intäkter	24	47	24	47
Summa	3.529	2.470	2.220	1.018
8 Finansiella kostnader				
Räntekostnader	-6.384	-3.016	-10.906	-5.062
Ränta på pensionsavsättningar	-4.632	-1.087	-4.632	-1.087
Övriga finansiella kostnader	-475	-60	-475	-60
Summa	-11.491	-4.163	-16.013	-6.209
9 Immateriella tillgångar				
Anskaffningsvärde	20.262	19.087	20.262	19.087
Ackumulerade avskrivningar	-16.322	-14.827	-16.322	-14.827
Bokfört värde	3.940	4.260	3.940	4.260
<i>Avskrivningstider</i>	<i>5 år</i>	<i>5 år</i>	<i>5 år</i>	<i>5 år</i>
Redovisat värde vid årets början	4.260	4.231	4.260	4.231
Årets investeringar	1.175	1.496	1.175	1.496
Årets avskrivningar	-1.495	-1.467	-1.495	-1.467
Redovisat värde vid årets slut	3.940	4.260	3.940	4.260

Notförteckning

tkr	Kommunen 2023	Kommunen 2022	Koncernen 2023	Koncernen 2022
10 Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Anskaffningsvärde	898.816	781.296	1.525.228	1.405.110
Akkumulerade avskrivningar	-296.728	-273.851	-502.598	-465.788
Bokfört värde	602.088	507.445	1.022.630	939.322
<i>Avskrivningstider</i>	15-75 år	15-75 år	15-200 år	15-200 år
<i>Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar. Från och med 2015 tillämpas komponentavskrivning.</i>				
Redovisat värde vid årets början	507.445	435.521	939.322	862.282
Årets investeringar	120.950	92.266	123.550	110.681
Redovisat värde av avyttringar och utrangerade anläggningstillgångar	-2.428	0	-2.428	0
Årets avskrivningar	-23.879	-20.342	-37.814	-33.641
Redovisat värde vid årets slut	602.088	507.445	1.022.630	939.322
<i>Bokfört restvärde</i>				
Markreserv	100	100	100	100
Verksamhetsfastighet	248.413	162.463	248.413	162.463
Fastigheter för affärsverksamhet	175.318	161.367	175.318	161.367
Publika fastigheter	131.954	131.086	131.954	131.086
Fastigheter för annan verksamhet	14.727	14.130	14.727	14.130
Pågående fastighetsarbeten	31.206	37.929	31.579	41.600
Exploateringsmark	370	370	370	370
Byggnader och mark VFAB	0	0	420.542	428.206
Summa	602.088	507.445	1.022.630	939.322
<i>Pågående investeringar</i>				
Fasad rådhuset	124	89	124	89
Gång- och cykelväg Vadstena-Motala	4.839	3.541	4.839	3.541
Kök förskolan Gullvivan	178	178	178	178
Skollokalsprojekt	21.584	30.274	21.584	30.274
Diverse exploateringsprojekt	3.226	138	3.226	138
Lekplats Hamnparken	1.255	1.038	1.255	1.038
Detaljplaner	0	2.597	0	2.597
Övrigt	0	74	0	74
Byggnader och mark VFAB	0	0	373	3.671
Summa	31.206	37.929	31.579	41.600
<i>Pågående investeringar avskrivs ej.</i>				
<i>Varav anläggningstillgångar för vatten- och avloppsverksamhet</i>				
Ingående anskaffningsvärde	247.852	234.942	247.852	234.942
Årets nyanskaffning	20.166	12.910	20.166	12.910
Utgående anskaffningsvärde	268.018	247.852	268.018	247.852
Ingående ackumulerade avskrivningar	-86.486	-80.258	-86.486	-80.258
Årets avskrivningar	-6.215	-6.228	-6.215	-6.228
Utgående ack. avskrivningar	-92.701	-86.486	-92.701	-86.486
Utgående restvärde	175.317	161.366	175.317	161.366

Anläggningarna sköts av den gemensamma VA-nämnden i Motala kommun men ägs av Vadstena kommun. Nyanskaffningar sker i Motala kommuns regi.

Notförteckning

tkr	Kommunen 2023	Kommunen 2022	Koncernen 2023	Koncernen 2022
11 Maskiner och inventarier				
Anskaffningsvärde	111.410	105.221	144.827	138.148
Akkumulerade avskrivningar	-93.459	-88.120	-122.521	-116.180
Bokfört värde	17.951	17.101	22.306	21.968
<i>Avskrivningstider</i>	<i>3-10 år</i>	<i>3-10 år</i>	<i>3-10 år</i>	<i>3-10 år</i>
<i>Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar. Från och med 2015 tillämpas komponentavskrivning.</i>				
Redovisat värde vid årets början	17.101	14.795	21.968	20.434
Årets investeringar	6.972	7.662	7.463	8.287
Redovisat värde av avyttringar och uttrangerade anläggningstillgångar	-284	0	-284	-55
Årets avskrivningar	-5.838	-5.356	-6.841	-6.698
Redovisat värde vid årets slut	17.951	17.101	22.306	21.968
Bokfört restvärde				
Maskiner	1.269	1.535	1.269	1.535
Inventarier	12.493	12.737	12.493	12.737
Fordon*	2.656	1.296	2.656	1.296
Konst	1.533	1.533	1.533	1.533
Maskiner och inventarier VFAB	0	0	4.140	4.383
Maskiner och inventarier Vadstena Förvaltnings AB	0	0	215	484
Summa	17.951	17.101	22.306	21.968
* varav fordon motsvarande 96 tkr (484 tkr) innehas med finansiella leasingavtal.				
12 Finansiella anläggningstillgångar				
<i>Aktier och andelar</i>				
Kommentus Gruppen AB	1	1	1	1
Smånet AB	3.150	3.150	3.150	3.150
Stiftelsen Vadstena Slotts möblering	10	10	10	10
Kommuninvest ekonomisk förening	6.514	5.775	6.514	5.775
Vindkraftsandelar i Häckenäs II	0	348	0	348
Östsvenska Yrkeshögskolan AB	50	50	50	50
Inera AB	42	42	42	42
Kommunassurans Syd försäkrings AB	494	494	494	494
Complus AB (VFAB)	0	0	5	5
HBV (VFAB)	0	0	40	40
Vadstena Stadshus AB	215.500	215.500	0	0
Summa aktier och andelar	225.761	225.370	10.306	9.915
<i>Långfristiga fordringar</i>				
Vadstena gymn.- och idrottsförening	0	37	0	37
HC Wetteren	0	37	0	37
Nästa års amortering	0	-10	0	-10
Långfristig fordran koncernföretag	600	600	0	0
Summa långfristiga fordringar	600	664	0	64
Redovisat värde vid årets slut	226.361	226.034	10.306	9.979

Notförteckning

tkr	Kommunen 2023	Kommunen 2022	Koncernen 2023	Koncernen 2022
13 Bidrag till statlig infrastruktur				
<i>Förbifart Vadstena</i>				
Ingående beslutat bidrag	6.160	6.600	6.160	6.600
Årets bidrag till statlig infrastruktur	-440	-440	-440	-440
Återstående beslutat bidrag	5.720	6.160	5.720	6.160
<i>Bidraget redovisas i balansräkningen och upplöses på 25 år från och med 2012.</i>				
14 Övriga omsättningstillgångar				
Industrimark	4.412	4.267	4.412	4.267
Tomtmark	14.723	6.199	14.723	6.199
Redovisat värde vid årets slut	19.135	10.466	19.135	10.466
15 Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	5.702	7.151	4.517	7.812
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader	44.009	49.139	44.783	49.835
Upplupna intäkter (fordran VA-kollektivet)	0	1.647	0	1.647
Upplupen skattefordran	0	0	1.545	2.857
Statsbidragsfordringar	530	370	530	370
Fordran fastighetsavgift	17.521	15.696	17.521	15.696
Mervärdesskatt	5.812	7.121	5.812	7.121
Nästa års amortering	0	10	0	10
Övriga fordringar	317	216	3.647	1.638
Redovisat värde vid årets slut	73.891	81.351	78.355	86.986
16 Kassa och bank				
Bank	36.121	54.244	56.585	57.764
Summa	36.121	54.244	56.585	57.764
<i>Koncernen har en checkkredit hos Vadstena Sparbank på 15 miljoner kronor som inte var utnyttjad vid bokslutstillfället.</i>				
17 Eget kapital				
Ingående eget kapital vid årets början	499.478	478.032	328.022	306.174
- varav avsatt till resultatutjämningsreserv	33.485	37.300	33.485	37.300
Årets resultat	449	21.446	4.013	21.846
Eget kapital vid periodens slut	499.927	499.478	332.035	328.020
<i>Kommunfullmäktige har beslutat om avsättning till resultatutjämningsreserv. 2013 avsattes 10,5 miljoner kronor av 2012 års resultat och 2021 avsattes 10,7 miljoner kronor av 2020 års resultat och 2023 16,1 miljoner kronor av 2022 års resultat. 2023 har 3,8 miljoner kronor disponerats ur resultatutjämningsreserven.</i>				
18 Avsättning till pensioner och liknande förpliktelser				
<i>Specifikation - avsatt till pensioner</i>				
Förmånsbestämd ålderspension	46.911	37.072	46.911	37.072
Livränta	414	944	414	944
Summa pensioner	47.325	38.016	47.325	38.016
Löneskatt	11.420	9.223	11.420	9.223
Summa avsatt till pensioner	58.745	47.239	58.745	47.239

Notförteckning

tkr	Kommunen 2023	Kommunen 2022	Koncernen 2023	Koncernen 2022
18				
forts. Avsättning till pensioner och liknande förpliktelser				
Antal visstidsförordnanden	0	0	0	0
Avsatt till pensioner				
Ingående avsättning	47.239	43.107	47.239	43.107
varav löneskatt	9.203	8.395	9.203	8.395
Nya förpliktelser under året	10.834	4.725	10.834	4.725
varav				
Nyintjänad pension	7.164	3.553	7.164	3.553
Ränte- och basbeloppsuppräknningar	3.708	873	3.708	873
Pension för efterlevande	3	3	3	3
Livränta	0	0	0	0
Övrig post	-42	296	-42	296
Årets utbetalningar	-1.525	-1.401	-1.525	-1.401
Förändring av löneskatt	2.197	808	2.197	808
Summa avsatt till pensioner	58.745	47.239	58.745	47.239
Aktualiseringsgrad, procent	98,0	98,0	98,0	98,0
19				
Andra avsättningar				
Avgångsvederlag anställda				
Redovisat värde vid årets början	369	536	369	536
Nya avsättningar	4	369	4	369
lanspraktagna avsättningar	-369	-586	-369	-586
Utg. avsättning avgångsvederlag	4	369	4	369
<i>Avser avgångsunderlag för anställda som slutat i kommunen.</i>				
Uppskjutna skatter				
Uppskjutna skatter	0	0	10.038	9.668
Summa andra avsättningar	4	369	10.038	10.037
20				
Långfristiga skulder				
Lån i bank och kreditinstitut	251.219	188.670	620.719	558.170
Leasingskuld	115	254	115	254
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Investeringsbidrag	7.976	6.594	7.976	6.594
Ack. upplösning av investeringsbidrag	-2.089	-1.722	-2.089	-1.722
Återstående antal år (vägt snitt)	16	15	16	15
Summa	257.221	193.796	626.721	563.296

Investeringsbidrag periodiseras linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång har.

Notförteckning

tkr	Kommunen 2023	Kommunen 2022	Koncernen 2023	Koncernen 2022
21 Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder	66.811	48.325	71.680	56.422
Upplupen pensionskostnad, avgiftsbestämd del inklusive löneskatt	13.367	15.063	13.367	15.063
Semester- och övertidsskuld	18.949	18.671	18.949	18.671
Förutbetalda intäkter (Skuld till taxekollektivet VA)	298	0	298	0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	22.252	43.835	36.633	56.166
Kommande års amortering lån	8.096	9.061	8.096	9.061
Arbetsgivaravgifter	6.605	6.160	6.605	6.160
Anställdas skatter	5.419	5.195	5.419	5.195
Mervärdesskatt	410	803	410	803
Övriga kortfristiga skulder	27.103	19.066	29.981	20.772
Summa kortfristiga skulder	169.310	166.179	191.438	188.313
22 Ställda panter				
Vadstena Fastighets AB	0	0	7.200	7.200
23 Pensionsförpliktelser ej upptagna bland skulder eller avsättningar				
Ingående ansvarsförbindelser	148.141	154.051	148.141	154.051
varav löneskatt	28.922	30.076	28.922	30.076
Aktualisering	0	0	0	0
Ränteuppräknings	855	868	855	868
Basbeloppsuppräknings	8.985	2.758	8.985	2.758
Bromsen	0	0	0	0
Tillförd förtroendevald pension	0	0	0	0
Övrig post	220	-219	220	-219
Försäkring IPR	0	0	0	0
Årets utbetalningar	-8.835	-8.163	-8.835	-8.163
Summa pensionsförpliktelser	149.366	149.295	149.366	149.295
Förändring av löneskatt	298	-1.154	298	-1.154
Utgående ansvarsförbindelser	149.664	148.141	149.664	148.141
<i>Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnittet Redovisningsprinciper, se sid 52.</i>				
24 Framtida leasingkostnader				
Leasingavtal bilar, operationell leasing				
-inom ett år	0	0	0	0
-senare än ett år	0	0	65	48
Summa leasingkostnader	0	0	65	48

Leasingavtal kortare än tre år betraktas som operationell leasing

Notförteckning

tkr	Kommunen 2023	Kommunen 2022	Koncernen 2023	Koncernen 2022
25 Borgensåtaganden <i>Kommunägda företag</i> Vadstena Fastighets AB	363.500	363.500	0	0
Summa borgensåtaganden	363.500	363.500	0	0
Borgensåtaganden				
Vadstena kommun har i januari 1995 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 295 kommuner och regioner som per 2023-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingått likalydande förbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskom-				
mun lånat av Kommuninvest i Sverige AB; dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid uppskattning av den finansiella effekten av Vadstens ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse kan noteras att per 2023-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 551.907.380.712 kr och totala tillgångar till 562.022.704.021 kr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 650.075.985 kr (0,112 %) och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 663.013.076 kr (0,112 %)				
26 Justering för ej likviditetspåverkande poster				
Skattekostnader	0	0	365	2.342
Realisationsvinst	-4.264	-154	-4.264	-154
Upplösning statlig infrastruktur	440	440	440	440
Summa ej likviditetspåverkande poster	-3.824	286	-3.459	2.628

Driftredovisning

tkr							
Nämnd/styrelse	Budget 2023	Intäkter 2023	Kostnader 2023	Netto 2023	Budget avvikelse	Intäkter 2022	Kostnader 2022
Kommunfullmäktige	-1.083	0	-1.120	-1.120	-37	0	-869
Kommunstyrelse	-61.429	26.079	-86.900	-60.821	608	26.085	-82.333
Valnämnd	-10	0	-4	-4	6	250	-656
Överförmyndarnämnd	-990	0	-895	-895	95	0	-762
Kommunrevision	-851	0	-689	-689	162	38	-841
Samhällsbyggnadsnämnd	-26.615	7.767	-34.218	-26.451	164	8.140	-31.005
Kultur- och utbildningsnämnd	-198.680	32.276	-230.931	-198.656	24	28.504	-213.839
Socialnämnd	-234.003	71.431	-304.619	-233.188	815	77.236	-288.612
VA-verksamhet	0	19.960	-19.960	0	0	21.391	-21.391
Summa nämnder och styrelse	-523.661	157.513	-679.337	-521.824	1.837	161.645	-640.308
Finansförvaltning	511.802	566.456	-44.183	522.273	10.471	534.786	-34.676
Summa driftredovisning	-11.859	723.969	-723.520	449	12.308	696.431	-674.983

Resultatutjämningsreserv för budget 2023 uppgår till 11.859 tkr.

Budgetjusteringar

tkr			
Nämnd/styrelse	Beslutad budget i kommunfullmäktige	Justeringar	Budget 2023
Kommunfullmäktige	-1.043	-40	-1.083
Kommunstyrelsen	-59.606	-1.823	-61.429
Valnämnden	-5	-5	-10
Överförmyndarnämnden	-990	0	-990
Kommunrevisionen	-851	0	-851
Samhällsbyggnadsnämnden	-22.133	-4.482	-26.615
Kultur- och utbildningsnämnd	-184.508	-14.172	-198.680
Socialnämnden	-211.859	-22.144	-234.003
Summa nämnder och styrelse	-480.995	-42.666	-523.661
Finansförvaltningen	469.136	42.666	511.802
Medel från resultatutjämningsreserv	11.859	0	11.859
Budgeterat resultat	0	0	0

Budgetjusteringar avser organisatoriska förändringar, kompensation för löneökningar och kapitalkostnader löpande under budgetåret.

Investeringsredovisning

tkr					
Nämnd/styrelse	Utgifter	Inkomster	Netto	Budget	Avvikelse
Kommunstyrelse	-92.817	140	-92.677	-185.309	92.632
Samhällsbyggnadsnämnd	-19.980	2.812	-17.168	-36.119	18.952
Kultur- och utbildningsnämnd	-2.965	0	-2.965	-7.572	4.607
Socialnämnd	-4.693	0	-4.693	-9.819	5.126
VA-nämnd	-20.166	0	-20.166	-12.900	-7.266
Summa	-140.621	2.952	-137.669	-251.719	114.050

Avslutade investeringsprojekt

tkr Nämnd	Budget 2023	Förbrukat 2023	Total budget	Förbrukat totalt	Kvar av totalbudget
Kommunstyrelse					
IT-infrastrukturnät (bredband)	4.842	2.205	4.842	2.205	2.637
Gemensamma IT-projekt	1.346	990	1.346	990	356
Ofördelat nämndprojekt	851	0	851	0	851
Fordon bilpool	340	*-140	340	*-140	480
Laddstationer	0	166	0	166	-166
Ombyggnad reception individ & familjeomsorg	4.300	4.368	4.300	4.368	-68
Ombyggnad snickeri daglig verksamhet**	2.100	1.966	2.100	1.966	134
System för driftövervakning	600	100	600	100	500
Samhällsbyggnadsnämnd					
Exploatering Drottningmarken	200	222	11.569	11.604	-35
Brygga hamnarmen inkl. båtmack	114	92	2.812	2.790	22
Gatusanering / gator och cykelvägar	2.615	2.432	2.615	2.432	183
Infart Kronoängen	1.105	953	9.300	9.148	152
Genomfarten	2.195	244	6.644	3.319	3.325
Belysning gator och cykelvägar	1.323	1.223	1.323	1.223	100
Rådhusorget	172	84	17.123	17.035	88
Möblering stadsmiljö	100	81	272	302	-30
Lekplatser	143	110	143	110	33
Maskinutrustning	200	0	200	0	200
Kultur- och utbildningsnämnd					
Allmän inredning	2.000	672	2.000	674	1.326
Inventarier skolprojekt	5.302	1.797	5.302	1.797	3.505
Inventarier kulturskola skolprojekt	270	0	270	0	270
Bilar	0	495	0	495	-495
Socialnämnd					
Inventarier	2.786	1.440	2.786	1.440	1.346
Bilar	2.602	2.023	2.602	2.023	579
Tekniska hjälpmedel**	1.000	494	1.000	494	506
VA-nämnd					
VA-anläggningar	12.900	20.166	12.900	20.166	-7.266
Summa	48.906	41.838	92.740	84.362	8.378

* Erhållet stöd för elbilar inköpta 2022

** ** Projekt Ombyggnad snickeri daglig verksamhet har en total budget på 2.100 tkr uppdelat på kommunstyrelsen 1.600 tkr och socialnämnden 500 tkr. I sammanställningen ovan har budgeterade medel och utgifter redovisats under kommunstyrelsen.

Pågående investeringsprojekt

Nämnd	Budget 2023	Förbrukat 2023	Total budget	Förbrukat totalt	Kvar av totalbudget
Kommunstyrelse					
Renovering skollokaler, nybyggnad centralkök	140.015	80.611	*236.500	110.872	125.628
Fritids- och friluftspjunkt (ishallsrenovering och ny sporthall).	Ingår ovan	188	*41.700	17.033	24.667
Underhållsåtgärder fastigheter	1.934	323	1.934	323	1.611
Renovering Mauritzonska fastigheten och Skomakarstugorna	7.562	980	11.788	6.832	4.956
Renovering simhall	6.619	297	11.080	6.498	4.582
Markinköp	7.000	934	7.000	934	6.066
Fasad Rådhuset	1.910	35	2.000	124	1.876
Renoveringar fastighet					
Apotekstomten	1.500	0	1.500	0	1.500
Underhållsåtgärder fastigheter	4.890	0	4.890	0	4.890
Samhällsbyggnadsnämnd					
Exploatering Karlsfrid	15.779	9.685	**18.000	11.941	6.059
Gång- och cykelväg till Motala	6.072	1.411	9.500	4.839	4.661
Lekplats övre hamnparken	1.463	218	2.500	1.255	1.245
Birgittastranden	1.906	0	1.906	15	1.891
Parkeringar	574	0	1.309	735	574
Digitalisering Planverksamhet	334	26	1.000	692	308
Digitalisering Miljöverksamhet	1.000	159	1.000	159	841
Trädåterplantering	466	47	466	181	285
Vårdcentral	358	180	358	180	178
Socialnämnd					
E-hälsa	3.431	736	**6.276	3.770	2.695
Summa	202.813	95.830	360.707	166.383	194.513

Som pågående projekt definieras projekt som inte är avslutade vid utgången av räkenskapsåret och fortsätter kommande år. Årligen återkommande investeringsprojekt, ex. gatusanering, inventarier, datasystem m.m. räknas som avslutade i ovanstående uppställning.

Av de ej utnyttjade investeringsmedlen överförs merparten till 2024.

* Beslutad budget 2022-2024

** Beslutad budget 2022-2025

Särredovisning VA-verksamhet

Resultaträkning VA-verksamhet

tkr	2023	2022
Verksamhetens intäkter	19.959	21.391
Verksamhetens kostnader	-12.446	-13.855
Avskrivningar	-6.214	-6.227
Verksamhetens nettokostnader	1.299	1.309
Finansiella intäkter	0	0
Finansiella kostnader	-1.299	-1.309
Årets resultat	0	0

Balansräkning VA-verksamhet

tkr	2023	2022
Anläggningstillgångar		
Materiella anläggningstillgångar		
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	175.318	161.366
Summa anläggningstillgångar	175.318	161.366
Omsättningstillgångar		
Fordran på taxekollektivet	0	1.648
Kortfristiga fordringar	298	0
Summa omsättningstillgångar	298	1.648
Summa tillgångar	175.616	163.014
Långfristiga skulder	175.318	161.366
Kortfristiga skulder		
Skuld till taxekollektivet	298	0
Kortfristiga skulder	0	1.648
Summa kortfristiga skulder	298	1.648
Summa skulder	175.616	163.014

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning (2018:597) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) vilket bl.a. innebär att:

- Intäkterna redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.
- Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.
- Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.
- Periodisering av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.
- Löner, semesterersättningar och övriga löneförmåner har redovisats enligt kontantmetoden med undantag för eventuella retroaktiva löner enligt löneavtal. Undantag har för räkenskapsåret 2023 skett avseende kostnader för timanställd omsorgspersonal i december med anledning av att restriktioner för Covid-19 och övriga infektioner infördes vilket medförde ökat behov av vikarier, 203 tkr.
- Värdering av kortfristiga placeringar har skett enligt principen om det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärdet.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster är resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder. Jämförelsestörande poster särredovisas i not till resultaträkningen. Som jämförelsestörande betraktas poster som är sällan förekommande och av större belopp. Som jämförelsestörande betraktas bland annat realisationsvinster och realisationsförluster.

Särredovisning

Från 2019 bokförs och redovisas VA-verksamheten, som bedrivs i gemensam nämnd med Motala kommun, i kommunens räkenskaper. VA-verksamheten särredovisas för resultaträkningen och för balansräkningen i den mån uppgifter finns tillgängliga i den gemensamma nämnden.

Intäkter

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR R2 Intäkter.

Övriga intäkter

Investeringsbidrag tas upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod enligt RKR R2 Intäkter.

Effekter av Coronapandemin

Statlig kostnadsersättning för att förhindra smittspridning inom hälso- och sjukvård och omsorgen om äldre och funktionsnedsatta, samt kostnadsersättning för höga sjuklönekostnader har tagits upp som verksamhetens intäkter.

Kostnader

Avskrivningar

Avskrivning av immateriella och materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar. Avskrivningen påbörjas månaden efter inköp/färdigställande.

Avskrivningstider

Följande avskrivningstider tillämpas normalt i kommunen: 3, 5, 10, 15, 20, 25, 33, 40, 50, 75 år. En samlad bedömning av nyttjandeperioden för respektive tillgångstyp görs. Tillgångstypen skrivs sedan av på den närmast lägre avskrivningstiden. Omprövning av nyttjandeperiod sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt, vilket inte har skett under 2023. Viss vägledning om avskrivningstider fås av RKR:s idéskrift om avskrivningar.

Avskrivningsmetod

I normalfallet tillämpas linjär avskrivning, d.v.s. lika stora nominella belopp varje år.

Lånekostnader

Vadstena kommun tillämpar huvudmetoden enligt rekommendation RKR R7 Finansiella tillgångar och finansiella skulder. Lånekostnader belastar resultatet för den period de hänför sig till. Lånekostnader inräknas inte i tillgångens anskaffningsvärde.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångarna avsedda för stadigvarande bruk och innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ½ prisbasbelopp (22.250 kronor år 2023) och gäller som gemensam gräns för materiella och immateriella tillgångar.

Leasing

Enligt RKR R5 Redovisning av hyres-/leasingavtal ska leasingavtal klassificeras som finansiella om de ekonomiska fördelar och risker som förknippas med ägandet av objektet i allt väsentligt överförs till leasetagaren. Tillgångar i avtal som är klassificerade som finansiell leasing ska redovisas som anläggningstillgång och förpliktelsen att i framtiden betala leasingavgifter redovisas som skuld i balansräkningen. Tillgångarnas värde skrivs av med samma modell och avskrivningstid som om de varit köpta. Betalda leasingavgifter redovisas som amortering och ränta. Framtida minimileaseavgifter beräknas utifrån uppgifter från leasegivaren och anges som en förpliktelse inom linjen. Leasingavtal avseende fordon inköpta under 2020 och framåt klassificeras som finansiell leasing.

Exploateringstillgångar

Exploateringstillgångar redovisas som omsättningstillgång.

Avsättningar

Enligt rekommendation RKR R9 Avsättningar och ansvarsförbindelser, ska en avsättning redovisas i balansräkningen när

- a) en kommun har en befintlig förpliktelse som en följd av en eller flera inträffade händelser,
- b) det är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt
- c) en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Pensioner

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS 21, version 2023. Pensionsskulden redovisas enligt blandmodellen. Den pensionsskuld som intjänats fr.o.m. 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen. Beräkningarna har utförts av KPA. Den årliga förändringen av pensionsskulden redovisas bland verksamhetens kostnader i resultaträkningen. Den finansiella delen av pensionsskuldökningen redovisas som en finansiell kostnad. Den avgiftsbestämda ålderspensionen (tidigare benämnd individuella delen), inklusive löneskatt, är kostnadsförd och redovisas som en kortfristig skuld då utbetalningen sker i mars året efter. Pensionsåtaganden inklusive löneskatt som uppkommit före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse. Vadstena Fastighets AB har försäkrat hela sitt pensionsåtagande.

Finansiella placeringar avseende pensionsmedel

Enligt rekommendation RKR R10 Pensioner ska förvaltningsberättelsen innehålla upplysningar om pensionsförpliktelser och pensionsmedelsförvaltningen. Finansiella placeringar avseende pensionsmedel ska redovisas. Om pensionsmedel inte finns ska detta anges. Vadstena kommun har inga sådana placeringar. Kommunen tillämpar s.k. återlåning för hela pensionsförpliktelsen.

Pensioner förtroendevalda

Enligt rekommendation RKR R10 Pensioner ska utfästelser om särskild avtalspension redovisas på balansräkningens skuldsida, i allmänhet som avsättning enligt kriterierna i 6 kap. 11 § KRL, annars som skuld. Pensionsförpliktelse till förtroendevalda enligt pensionsreglemente där utbetalning påbörjats ska redovisas som avsättning oavsett när intjänandet skett. Detsamma gäller förpliktelse där man har grund att anta att utbetalning kommer att ske. KPA har beräknat framtida pensionsåtaganden och detta har tillförts kommunens pensionsavsättning och ansvarsförbindelse.

Sammanställd redovisning

Enligt den kommunala redovisningslagen ska årsredovisningen omfatta en sammanställd redovisning. I den kommunala koncernen ingår samtliga bolag där kommunen har 100 procents inflytande i. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en helhetsbild av kommunens ekonomi och åtaganden. Inom koncernen finns verksamheter som bedrivs i företagsform och som kommunen har ett betydande inflytande i. Ägarandelen i Smånet AB är 25 procent, men bolaget tas inte med i den sammanställda redovisningen då effekten på kommunkoncernens ekonomi inte uppgår till väsentliga belopp.

Den sammanställda redovisningen baseras på kommunens och dotterföretagens balans- och resultaträkningar. Redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att det egna kapital som förvärvats vid anskaffningstillfället har eliminerats. Med proportionell konsolidering menas att om dotterföretagen inte är ägda till 100 procent tas endast ägd andel av räkenskaperna med i redovisningen. Elimineringar har i allt väsentligt gjorts för internamellanhavanden mellan kommunen och respektive företag. Eventuella periodiseringsdifferenser korrigeras.

Interna redovisningsprinciper**Kapitaltjänstkostnader**

Kapitaltjänstkostnaden utgörs av avskrivningar och intern ränta. Avskrivningen beräknas på tillgångarnas ursprungliga nettoanskaffningsvärde och är linjär, d.v.s. lika stort belopp varje år under nyttjandetiden. Intern ränta beräknas på tillgångarnas bokförda värden. Räntesatsen 2023 var 1,25 procent (1,0 procent 2022).

Personalomkostnadspålägg

I samband med bokföring av lön kostnadsförs personalomkostnader (arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar och intjänad pensionsrätt). Under 2023 har kalkylerat personalomkostnadspålägg varit 44,53 procent (39,25 procent 2022) enligt rekommendation från Sveriges Kommuner och Regioner.

Del 3 |

NÄMNDERNAS REDOVISNING

Kommunfullmäktige

Ekonomi

Kommunfullmäktige redovisar en negativ avvikelse mot budget med 37 tkr.

Utfallet för arvoden och utbildningskostnader är högre än föregående år och högre än budgeterat.

Verksamhet

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och beslutar i de viktigaste frågorna, både de som definieras i kommunallagen och i frågor som är principiellt viktiga för kommunen. Exempel på principiellt viktiga frågor är beslut om kommunens verksamhet och ekonomi, vilket behandlas genom separata beslut om mål, uppdrag, budget och skattesats, årsredovisning och ansvarsprövning. Fullmäktige fattar även beslut om taxor och avgifter för kommunal verksamhet.

Kommunfullmäktige har 35 mandat som fördelas i enlighet med tabellen längre ner på sidan.

Det nyvalda kommunfullmäktige sammanträdde för första gången under hösten 2022 då den främsta uppgiften var att välja ledamöter till nämnder och styrelser. Under 2023 har en hel del utbildningsinsatser ägt rum bland annat genomfördes en halvdags utbildning med Johan Wänström från CKS, Linköpings universitet om den kommunala demokratins utveckling och organisering, roller och ansvar mm. Sveriges kommuner och regioner (SKR) genomförde även en heldagsutbildning som fokuserade på uppdraget som förtroendevald i kommunfullmäktige.

Enligt planen för året skulle 7 sammanträden hållas, där möten i juni och december ställdes in på grund av för få

Resultaträkning (tkr)	2023	2022	2021
Intäkter	0	0	0
Kostnader	-1.120	-869	-790
varav personalkostnader	-372	-563	-452
varav kapitalkostnader	0	0	0
Nettokostnader	-1.120	-869	-790
Budget	-1.083	-1.030	-1.021
Budgetavvikelse	-37	161	231

ärenden, vilket innebar att fullmäktige sammanträdde 5 gånger. Första året i en ny mandatperiod brukar innehålla en hel del förändringar i de politiska uppdragen, så även under detta år, vilket även resulterade i nyval av ny ordförande till kommunfullmäktige.

Framtid

Det finns nu tekniska möjligheter att genomföra webbsändning av sammanträden vilket kommer att påbörjas under början av 2024. Även andra tekniska hjälpmedel för att begära ordet och genomföra votering kommer att införas. Under kvartal 1 införs även digital närvaro och arvodeshantering i nämnder, styrelse och kommunfullmäktige.

Mandatfördelning 2022-2026

Moderaterna	11
Socialdemokraterna	8
Konsensus	8
Sverigedemokraterna	3
Vänsterpartiet	2
Centerpartiet	1
Miljöpartiet	1
Kristdemokraterna	1
Totalt	35

Överförmyndarnämnd

Ekonomi

Överförmyndarnämnden redovisar ett positivt överskott med 95 tkr.

Det är främst övriga kostnader som är lägre än budgeterat och avser de fall där kommunen står för kostnaden för ställföreträdare. Detta till följd av ändrade riktbelopp.

Verksamhet

Från och med 2015 ingår Vadstena kommun i en gemensam överförmyndarnämnd med Mjölby, Motala och Ödeshögs kommuner. Nämnden administreras av Motala kommun där också kansliet är placerat. Från 1 januari 2023 ingår även Boxholms kommun.

Överförmyndarnämndens verksamhet är stabil och håller hög kvalitet. Under januari 2023 inspekterade länsstyrelsen nämndens verksamhet och ingen kritik framkom. Under året har genomgång skett av Boxholms akter, djupgranskning av årsräkningar har skett och en slutrapport har upprättats. Stort fokus har varit på den nya e-tjänsten, både vad gäller funktionalitet och utbildning. 13 % valde att lämna in sin årsräkning digitalt 2023. Antal ärenden för Vadstena kommun uppgår till 121 jämfört med 111 föregående år.

Granskningen av årsräkningar har varit prioriterad, men på grund av bland annat personalomsättning och sjukdom har nämnden inte klarat målet att ha granskat färdigt samtliga årsräkningar inom sex månader från att de kom in till oss. Ca 15 % av årsräkningarna blev inte färdiggranskade inom sex månader. I december var samtliga årsräkningar färdiggranskade.

Tillsammans med godmansföreningen har nämnden under året haft flera erfarenhetsutbyten för ställföreträdare. Exempel på teman har varit bemötande av personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, missbruk och budget och skuldrådgivning. Av nämndens aktiva ärenden uppgår Vadstenas andel till 7,2%.

Valnämnd

Ekonomi

Valnämnden har en positiv avvikelse på 6 tkr.

Då det inte skett några val under året är verksamheten i ringa omfattning. Kostnaden för arvoden är lägre än budgeterat vilket ger ett positivt utfall.

Resultaträkning (tkr)	2023	2022	2021
Intäkter	0	0	0
Kostnader	-895	-762	-722
varav kapitalkostnader	-	-	-
varav personalkostnader	-17	-8	-8
Nettokostnader	-895	-762	-722
Budget	-990	-980	-973
Budgetavvikelse	95	218	251

Framtiden

En av nämndens största utmaningar är att rekrytera personer som kan ta uppdrag som ställföreträdare, det vill säga god man och förvaltare. Rekryteringsfrågan är ett nationellt problem. Utmaningar som verksamheten står inför är att dagens ställföreträdarsystem är baserat på att det finns ett ideellt engagemang i samhället. Viljan att engagera sig ideellt minskar. Nämnden bedömer att trenden med allt fler ärenden under handläggning inom ärendegruppen godman- och förvaltare för vuxna kommer att fortsätta även under år 2024. I likhet med de flesta kommuner ökar antalet äldre kommuninvånare och således även den åldersgrupp som har störst behov av hjälpinsatser i form av ställföreträdarskap. Även bland yngre ökar behovet då allt fler med olika former av funktionsnedsättningar har svårt att klara det alltmer komplicerade samhället. Ofta är det svårt att rekrytera ställföreträdare till dessa ärenden, då ärendena ofta är komplexa och kräver omfattande insatser av ställföreträdaren, men också omfattande handläggning hos nämnden.

Överförmyndarnämnden strävar efter att digitalisera ärendehantering. Efterfrågan på digitala lösningar ökar. Digitalisering kommer att vara en viktig fråga för att behålla och höja kvaliteten samt servicen i verksamheten. Årskiftet 2023/2024 implementerades en e-arkivlösning, det innebär att verksamheten kan gå mot att bli helt digitala 2025.

Resultaträkning (tkr)	2023	2022	2021
Intäkter	0	250	0
Kostnader	-4	-656	-7
varav personalkostnader	0	-593	-4
varav kapitalkostnader	0	0	0
Nettokostnader	-4	-406	-7
Budget	10	-445	-5
Budgetavvikelse	6	39	-2

Kommunstyrelse

Ekonomi

Kommunstyrelsens utfall visar på en positiv avvikelse på 0,6 mnkr. Avvikelsen beror främst på högre intäkter för bredband och lägre personalkostnader till följd av tillfälliga vakanser inom förvaltningen.

Liksom tidigare år redovisar kommunstyrelsen högre intäkter för bredbandsanslutningar än budgeterat, fler kunder har anslutit sig samt att ersättningen per abonnemang är högre. Personalkostnaderna visar på ett lägre utfall än budget, vilket beror på tillfälliga vakanser. För att klara verksamheten, har personal i vissa fall fått hyras in, dock inte i samma utsträckning som vakanserna.

Måltidsenheten håller tilldelad ram och har även under året gjort reglering mot köpande nämnder. Totalt har 0,6 mnkr återförts till kultur- och utbildningsnämnden och socialnämnden. Detta beror på att antal levererade portioner varit färre än budgeterat samt att kostenhetens utfall för både personal och övriga kostnader varit lägre.

Kostnaderna för krisberedskap har varit högre än budgeterat under året då stora utbildningsinsatser har ägt rum med flera regionala övningar. Inom enheten för turism och näringsliv är kostnaderna lägre än budgeterat då samordningsvinster uppstått efter övergången från drift i kommunalt bolag till att ingå i kommunstyrelsens förvaltning.

Arvodeskostnaderna är högre detta år, vilket beror på utbildningsinsatser för förtroendevalda i den nya mandatperioden. Övriga kostnader är också högre än tidigare år, främst på grund av inflation men även ökade kostnader för system och licenser.

Verksamhet

Kommunstyrelsen leder, samordnar och följer upp kommunens verksamhet och ekonomi och har också enligt lag uppsiktsplikt över verksamhet som bedrivs i kommunens bolag och i olika samverkansformer. Kommunstyrelsens verksamheter fördelas inom följande avdelningar: ekonomi, HR, kost, kommunikation, turism- och näringsliv samt hållbarhet och utredning. Kommunikation samt turism- och näringslivsenheterna är en del av kommunstyrelsens förvaltning sedan 1 januari 2023 då en verksamhetsövergång skedde från det bolaget Vadstena turism och näringsliv AB, vilket lades ned i samband med detta. 2023 var det första året i en ny mandatperiod. Kommunstyrelsens förvaltning har därför arbetat intensivt under årets första hälft med att utbilda och informera de förtroendevalda, såväl nya som gamla, för att på så sätt ge dem goda förutsättningar i sina respektive uppdrag. Detta arbete sammanföll också med att den politiska majoriteten utarbetade en första politisk viljeförklaring utifrån kommunens styrmodell, Verksamhetsfokuserad styrning och

Resultaträkning (tkr)	2023	2022	2021
Intäkter	26.079	26.085	24.038
Kostnader	-86.900	-82.333	-80.852
varav personalkostnader	-31.001	-25.078	-27.560
varav kapitalkostnader	-8.155	-7.476	-7.234
Nettokostnader	-60.821	-56.248	-56.814
Budget	-61.429	-56.554	-57.588
Budgetavvikelse	608	306	774
Nettoinvesteringar	-92.677	-60.647	-16.119

ledning, vilken delgavs kommunfullmäktige i mars 2023. Med denna som utgångspunkt har kommunstyrelsens förvaltning varit involverade i att hjälpa samtliga nämnder att formulera målbilder för sina olika ansvarsområden inom grunduppdraget.

Inom ramen för Skolprojektet har renoveringen av Sankt Perskolan, som påbörjades i augusti 2022, färdigställd under sommaren 2023 och skolan återinvigdes 15 september. I samband med vårterminens slut flyttade därför St Perskolans verksamhet ut från evakueringslokalerna i Birgittaskolan, dit istället högstadieeleverna från Petrus Magni flyttade. Petrus Magni skola kommer att renoveras under 1,5 år, med start under hösten 2023, och eleverna kommer att befinna sig i Birgittaskolan under två hela läsår. Projektering och upphandling av kommunens nya centralkök har också genomförts under hösten.

Under året har det långsiktiga arbetet med att utveckla kommunen som arbetsgivare tagit vidare kliv, bland annat i och med att framtagandet av en ny HR-strategi inletts. I slutet av 2023 genomfördes även en medarbetarundersökning bland kommunens anställda, vilken glädjande nog visar på mycket goda resultat.

Vadstena kommun har under 2023 uppmärksammats på nationell nivå i flera sammanhang. Förskolan Blanka vann Arlas utmärkelse Guldkon för bästa matglädjeförskola i Sverige för sitt fleråriga och målmedvetna arbete med måltidspedagogiskt fokus. Kommunen fick också uppmärksamhet då Vadstena klättrade från plats 79 till plats 5 bland jämförbara kommuner i tidningen Dagens Samhälle hållbarhetsranking.

En betydande och medveten satsning med start 2023 har varit inriktning på att höja Vadstena kommuns beredskap inför samhällsstörningar, kris och i värsta fall till och med krig. Kommunens krisorganisation har utbildats och övat vid ett flertal tillfällen och såväl förtroendevalda i kommunstyrelsen som förvaltningsrepresentanter har deltagit i regionala utbildningar och konferenser på temat. Det beredskapshöjande arbetet är långsiktigt och kommer att behöva integreras som en självklar del av de ordinarie verksamheterna i kommunen.

Framtid

Minskande intäkter, ökande utgifter samt utökade uppdrag och ansvarsområden är en framtidsprognos som är gemensam för såväl kommuner som regioner i Sverige, och Vadstena är inget undantag. Intäktsminskningen beror till stor del på att andelen arbetsföra personer i befolkningen minskar, vilket både ökar konkurrensen om arbetskraft och minskar skattebasen. Vadstena kommun står dessutom mitt i en intensiv investeringsperiod, där kommunstyrelsen i egenskap av fastighetsägare är involverad i samtliga pågående och planerade investeringar. Skolprojektet förväntas pågå till 2026, med såväl renoveringar som nybyggnationer på gång, och just nu utreds en ny brandstation liksom hur det framtida lokalbehovet för kommunens äldreomsorg ska hanteras. I detta ligger en mental utmaning att inte avskräckas av investeringsvolymerna, utan att istället verka för att varje investering har kloka avskrivningstider och sänker driftskostnaderna så att årskostnaden för kommunen blir fortsatt hanterbar. För att klara utmaningarna behöver Vadstena kommun arbeta både smart och systematiskt med att hela tiden söka nya sätt att arbeta mer effektivt. Till detta är tillitsbaserad styrning och ledning och ett hållbarhetsfokus viktiga nycklar. Med minskade resurser och ökade kostnader krävs nytänkande och nyorganisering. Här är professionerna i de olika kommunala verksamheterna de främsta

resurserna både avseende att bidra till nya arbetssätt och till smartare organisering av arbetsvardagen.

Vadstena kommun kan dock inte stå ensam, utan samverkan och samarbete kommer att vara mycket viktigt, kanske till och med en avgörande faktor, för att lyckas med att upprätthålla välfärdstjänsterna på lokal nivå. Vi fortsätter därför arbetet med att se över möjligheterna till samverkan på olika sätt, exempelvis genom digitaliseringsutveckling med Mjölby kommun, turismsamarbete med Ödeshögs kommun, gemensam kostchef och utveckling av kyld mat med Boxholms kommun samt analogt slutarkiv inom ramen för ett nystartat kommunalförbund.

Kommunstyrelsens grunduppdrag

Grunduppdrag	Målbild	Bedömning	Trend	Kommentar
Krisberedskap, civilförsvaret och krig				<p>Under 2023 ska Vadstena kommun, liksom samtliga andra kommuner i landet, ha antagit en krigsorganisation för kommunen samt påbörjat krigsplacering av personal. Krigsorganisationen är framtagen men då årets sista kommunfullmäktigesammanträde ställdes in behandlas ärendet av fullmäktige i januari 2024 istället. Krigsplacering av personal har påbörjats under 2023 och kommer att färdigställas under 2024.</p> <p>Beredskapsfrågor, vilket omfattar såväl olyckor som samhällsstörningar och höjd beredskap (krig), har hög prioritet på nationell nivå under mandatperioden. Det innebär att kommunerna kan förvänta sig fler uppgifter inom området under de närmsta åren. Vadstena kommun har en egen organisation för detta och samverkar aktivt med såväl lokala som regionala och statliga aktörer för att höja kommunens förmåga och beredskap.</p>
Hållbarhet				<p>Under 2023 har Vadstena kommun fokuserat det övergripande arbetet med hållbarhet på det sociala området och då närmare bestämt på psykisk hälsa. En första Länk-bänk har efter ett medborgarinitiativ och en motion etablerats längs strandpromenaden i Vadstena och flera välbesökta föreläsningar på temat psykisk hälsa och social hållbarhet har arrangerats för såväl allmänheten som för kommunens personal.</p> <p>Under året har kommunens styrmodell, som helt integrerar hållbarhetsperspektiven, uppmärksammats i flera lokala, regionala och nationella sammanhang. Representanter för Vadstena kommun har under 2023 föreläst och deltagit i webinarier som nått fler än 150 kommuner, regioner och statliga myndigheter. 2023 klättrade Vadstena kommun från plats 79 till plats 5 bland jämförbara kommuner i tidningen Dagens Samhälles årliga hållbarhetsranking, vilket genererade både regional och lokal medial uppmärksamhet.</p>

Kommunstyrelsens grunduppdrag

Grunduppdrag	Målbild	Bedömning	Trend	Kommentar
Information och kommunikation				Sedan 1 januari 2023 har Turism- och näringslivsbolagets verksamheter införlivats i kommunstyrelsens förvaltning. Det innebär bland annat att en ny kommunikationsavdelning har etablerats som under året verkat för att leda och utveckla kommunens kommunikation i enlighet med kommunikationspolicyn. Kommunens utveckling av extern- och internwebbar fortsätter och ger goda trafiksiffror, vilket innebär att information, nyheter och budskap har större sannolikhet att nå ut till såväl invånare som medarbetare.
Måltidsproduktion och måltidsverksamhet	Uppnå Östergötlands livsmedelsstrategi			Vadstena kommun uppnår under 2023 60% svenska råvaror samt över 30% närproducerade färskvaror. Sett till den totala mängden inköpta livsmedel kommer kommunen dock inte upp i 30%, men trenden är positiv.
	Minska matsvinn			Införandet av Klimatlådan har i princip tagit bort serveringssvinnet, men kökssvinn samt tallrikssvinn finns kvar att arbeta med. Notera att en nedåtgående trend i det här fallet är en rörelse i rätt riktning.
Näringslivsservice och marknadsföring	Näringslivsutveckling och hållbar turism			Se kommentarer under Politisk viljeförklaring.
Personalpolitik och personalansvar	Säkra den framtida kompetensförsörjningen			Under 2023 har fokus legat på att två delprojekt inom detta grunduppdrag - att öka effektiviteten inom bemanningen (bemanningenheten) samt att påbörja arbetet med HR-strategi för kommunen. Delprojektet om ökad effektivitet inom bemanningen bedöms som i stor grad genomfört (80%). Delprojektet om en HR-strategi bedöms som delvis uppfyllt (40%). Workshops har genomförts med chefer och representanter från de fackliga organisationerna och en partssammansatt grupp har tillsatts för att arbeta vidare med detta under 2024.

Kommunstyrelsens politiska viljeriktning

Prioriterat område	Uppdrag	Beskrivning	Status	Kommentar
Skolprojektet	Genomförande av skolprojektet	Skolprojektet ska genomföras i enlighet med av fullmäktige beslutad tidsram och budget. KS är sammankallande. Uppdraget berör även KUN.		St Perskolan återinvigdes 2023-09-15 efter ett års renovering. Renoveringen av Petrus Magni påbörjades i september 2023 och väntas pågå under 1,5 år. En utredning av olika handlingsalternativ för förskolan Gullivan behandlas av kommunfullmäktige 2024-01-31.
Levande stadskärna	Vandringstråket i Vadstena	Förstärk möjligheterna för möten och upplevelser längs vandringstråket i Vadstena. KS är sammankallande. Uppdraget berör även SBN och KUN.		Kommunstyrelsen bidrar till detta uppdrag främst genom turism- och näringslivsavdelningen. Under året har flera aktiviteter genomförts inom ramen för centrumsamverkan och för att marknadsföra evenemang i hela Vadstena kommun.
Bostadsbyggande och befolkningstillväxt	Solcellsanläggningar	För att nå en klimataffektiv energiförbrukning ska kommunen, där så är möjligt och lämpligt, möjliggöra för solcellsanläggningar. SBN är sammankallande. Uppdraget berör även KS.		Vadstena kommun ingår som en av tre kommuner i en treårig forskningsstudie ledd av det statliga forskningsinstitutet RISE och som finansieras av Energimyndigheten. Vadstena kommuns del i studien är att undersöka vilka möjligheter till energieffektiviseringar som kan finnas inom ramen för det kulturtäta område som utgör riksintresse i Vadstena tätorts centrala delar. Därutöver planeras en solcellsanläggning på taket till kommunens nya centralkök.
	Energieffektivisering	Vid om- och nybyggnad av verksamhetslokaler ska energieffektivitet och hållbar energiproduktion alltid eftersträvas. KS är sammankallande. Uppdraget berör även VFAB.		Under 2023 har solpaneler på tak ingått som ett krav vid upphandling av nytt centralkök för kommunen.
	Utveckling av Birgittaområdet	Möjliggöra utveckling av Birgittaområdet för verksamheter och bostäder. SBN är sammankallande. Uppdraget berör även KS.		Detta uppdrag har inte kunnat prioriteras under 2023, men kommunen har behov av att en långsiktig plan för Birgittaområdet utarbetas under 2024.

Kommunstyrelsens politiska viljeriktning

Prioriterat område	Uppdrag	Beskrivning	Status	Kommentar
Bostadsbyggande och befolkningstillväxt	Nybyggnation av bostäder i Rogslösa	Marknadsför och undersök intresset för byggnation av bostäder inom befintlig detaljplan i Rogslösa. SBN är sammankallade. Uppdraget berör även KS.		Under 2023 har tillgängliga kommunala tomter i Rogslösa marknadsförts, men fått lågt gensvar.
	Utveckla hamnområdet	Utveckla hamnområdet, inklusive siloområdet. SBN är sammankallade. Uppdraget berör även KS.		Kommunstyrelsens förvaltning har under 2023 med hjälp av konsulter genomfört undersökningar, provtagningar, beräkningar och inventeringar av silon och silosområdet. Hanteringen av silon är en nyckel till utveckling av hamnområdet som helhet.
Översiktsplan	Översiktsplan	Den nya översiktsplanen, med planerat antagande 2024, ska ge förutsättningar till tillväxt, attraktivitet och hållbarhet i hela Vadstena kommun.		Kommunstyrelsens beslutade i november 2022 att uppdraga åt samhällsbyggnadsnämnden att utarbeta en ny översiktsplan för Vadstena kommun. Arbetet har pågått intensivt under hela 2023. Kommunstyrelsens arbetsutskott är styrgrupp under framtagandet.
Hållbar infrastruktur	Återvunnet och återbrukat material i verksamheterna	Alla kommunala verksamheter ska använda återvunnet och återbrukat material där så är möjligt. KS är sammankallade. Uppdraget berör samtliga nämnder.		Detta uppdrag har inte kunnat prioriteras under 2023.
Särskilt boende för äldre samt trygghetsboende	Utredning av trygghetsboende och särskilt anpassade bostäder för äldre	Utred möjligheter till ett nytt trygghetsboende samt särskilt anpassade bostäder för äldre i Vadstena och Borghamns tätorter. KS är sammankallade. Uppdraget berör även VFAB, SBN & SN.		Byggnation av ytterligare ett trygghetsboende alternativt anpassade lägenheter för äldre ingår som en del i kommunens utredning av framtida äldreboende. Utredningen ska behandlas av kommunstyrelsen under första kvartalet 2024.
Vårdcentral	Vårdcentral	En ny vårdcentral i samverkan med Region Östergötland är viktigt att få till stånd i Birgittaområdet under mandatperioden. SBN är sammankallade. Berör även KS.		Vadstena kommun har, på olika nivåer, en kontinuerlig dialog med Region Östergötland kring byggnation av en ny vårdcentral. Kommunstyrelsen har beslutat om försäljning av mark inom Birgittaområdet för detta ändamål, men Region Östergötland har ännu inte fattat beslut om att förvärva densamma.

Kommunstyrelsens politiska viljeriktning

Prioriterat område	Uppdrag	Beskrivning	Status	Kommentar
Förebyggande arbete och insatser för en god folkhälsa	Träffpunkter för äldre	Möjliggöra träffpunkter för äldre i Borghamn och Vadstena. SN är sammankallande. Uppdraget berör även KS och KUN.		Under 2023 har ytterligare en träffpunkt för äldre, den här gången på Dalsgården, öppnat. Träffpunkterna för äldre är mycket uppskattade och välbesökta.
Goda förutsättningar för kulturliv, fritid- och friluftsliv	Kommunala lokaler ska samnyttjas	Kommunala lokaler ska samutnyttjas där så är möjligt. Detta gäller inom den kommunala organisationen och för föreningslivet. KUN är sammankallande. Uppdraget berör även KS.		Arbetet är påbörjat genom en behovsundersökning inom föreningslivet på kultur- och fritidsområdet. Behovsundersökningen förväntas vara klar under första kvartalet 2024.
	Genomförande av fritidsprojektet	Fritidsprojektet ska genomföras i enlighet av fullmäktige beslutad tidsram och budget. KS är sammankallande. Uppdraget berör även KUN.		Under 2023 har inga nya aktiviteter genomförts inom ramen för Fritids- och friluftslivprojektet, vilket innefattar renovering av ishallen (genomfört 2022), nybyggnation av sporthall, bidrag till skidlift på Ombergsliden (genomfört 2021) samt inrättande av ett kommunalt naturreservat vid Tycklinge udde.
Goda förutsättningar för näringsliv och turism	Näringslivsprogram	Kommunstyrelsen ska fortsätta utveckla kontakterna med näringslivet och tillsammans med representanter för kommunens företag ta fram ett Näringslivsprogram för mandatperioden.		Ett näringslivsprogram är under framtagande och ska antas av KF våren 2024.
	Platsutveckling, planering och skyltning	Arbeta för hållbar platsutveckling utifrån besökarnas, invånarnas och företagarnas perspektiv, med hänsyn till vårt unika kulturarv. Detta ska särskilt beaktas i planering samt skyltning. KS är sammankallande. Uppdraget berör även SBN och KUN.		Under 2023 har flera aktiviteter genomförts för att stödja platsutvecklingen och marknadsföringen av Vadstena som turistdestination. Vadstena kommun medverkar i flera projekt och nätverk för att ytterligare bidra till platsutvecklingen, bland annat Arknat (arkitektritade vindskydd), en förstudie om turistväg mellan Gränna och Vadstena samt Leaderprojektet Hållbar turism.

Kommunstyrelsens politiska viljeriktning

Prioriterat område	Uppdrag	Beskrivning	Status	Kommentar
Goda förutsättningar för näringsliv och turism	NKI- mätningar och företagservice	Genom analyser av NKI-mätningar utveckla arbetet med att ge företagen en bra service och bemötande samt en rättssäker och effektiv myndighetsutövning. KS är sammankallande. Uppdraget berör även SBN, KUN och SN		Vadstena kommun erbjuder företagservice på flera olika sätt, bland annat genom rådgivning, samordning av handel samt återkommande näringslivsträffar. Kommunledningen genomför också ett stort antal företagsbesök per år. För 2023 placerade sig Vadstena kommun på plats 79 av 290 kommuner avseende företagsklimat i Svenskt Näringslivs årliga mätning, vilket är ett resultat som står sig mycket väl inom länet. NKI-mätningar (Nöjd Kund Index) genomförs regelbundet i kommunen för att mäta upplevelsen av invånare och näringsidkares möte med kommunens tjänstepersoner. Mätningarna genomförs inom ett stort antal verksamheter, bland annat bygglov, miljö- och hälsoskydd samt alkoholtillstånd. Under 2023 genomfördes NKI-mätningar i kommunen, men resultaten publiceras av Sveriges kommuner och regioner (SKR) först i april 2024.
	Samordna och samverka för att förstärka turistdestinationen	Samordna turismutbudet och verka för lokal och regional samverkan i syfte att ytterligare förstärka Vadstena som en attraktiv turistdestination. KS är sammankallande. Uppdraget berör även SBN och KUN		Turism- och näringslivsavdelningen arbetar kontinuerligt för att samverka med och samordna aktörer, lokala såväl som regionala, nationella och internationella, i syfte att förstärka Vadstena som turistdestination. Under 2023 har bland annat har regelbundna möten med Ödeshögs, Motala och Mjölby kommuner genomförts i syfte att åstadkomma erfarenhetsutbyte och samverkan. Kommunen deltar i regionala turistserVICENätverket, kommunstrateggruppen och Visit Sweden. Den tyska tv-serieproduktionen Inga Lindström har bidragit till att vara en marknadsföringsplattform mot den tyska marknaden under året.

Kommunstyrelsens politiska viljeriktning

Prioriterat område	Uppdrag	Beskrivning	Status	Kommentar
Goda förutsättningar för näringsliv och turism	Samverkan med näringslivet ang. kompetensförsörjning	Stärka samverkan mellan näringslivet och kommunen för att klara våra gemensamma utmaningar kring kompetensförsörjning. KS är sammankallande. Uppdraget berör även KUN.		Under 2023 har kommunen arrangerat tre nätverksträffar med lokala näringslivet kring kompetensförsörjning. Därutöver har kommunen deltagit i uppstarten av satsningen på industridagen 2024, som också har tema kompetensförsörjning.
	Platsutveckling, planering och skyltning	Arbeta för hållbar platsutveckling utifrån besökarnas, invånarnas och företagarnas perspektiv, med hänsyn till vårt unika kulturarv. Detta ska särskilt beaktas i planering samt skyltning. KS är sammankallande. Uppdraget berör även SBN och KUN.		Under 2023 har flera aktiviteter genomförts för att stödja platsutvecklingen och marknadsföringen av Vadstena som turistdestination. Vadstena kommun medverkar i flera projekt och nätverk för att ytterligare bidra till platsutvecklingen, bland annat Arknat (arkitektritade vindskydd), en förstudie om turistväg mellan Gränna och Vadstena samt Leaderprojektet Hållbar turism.
Kulturarv	Kulturarv	Hela Vadstena kommun är rik på kulturarv i olika former! Vi vill att detta ska synliggöras och lyftas fram bättre under mandatperioden 2023-2026. SBN är sammankallande. Berör även KS och KUN.		Under 2023 genomfördes en utställning inom ramen för Arkitekturåret i Vadstena. Flera kulturhistoriskt viktiga och intressanta platser såväl som byggnader uppmärksammades i både tätorten och på landsbygden. Under året har kommunen också anslutit sig till Industri-arvssatsningen, vilken ska lyfta länets viktiga och intressanta industriarv. Vadstena kommun kommer att tillsammans med Motala kommun vara värdkommuner för denna satsning framöver.
Kommunen som arbetsgivare	Utredning av fria arbetskläder för vård- och omsorgspersonal	Utred möjligheterna för fria arbetskläder för vård- och omsorgspersonal.		Väntas klart under januari 2024. Uppdraget redovisas för KF första kvartalet 2024.

Kommunstyrelsens politiska viljeriktning

Prioriterat område	Uppdrag	Beskrivning	Status	Kommentar
Kommunen som arbetsgivare	Beredskap och civilt försvar	Vadstena kommun ska ha en god beredskap för såväl korta som långvariga kriser och samhällsstörningar samt en robust förmåga inom civilt försvar. Det omfattar både förmåga och materiella förutsättningar i samtliga kommunala verksamheter och i de fastigheter som kommunen äger. Att detta politikområde prioriteras under mandatperioden är mycket viktigt, men vi vill samtidigt vara tydliga med att kommunens förmåga och en robusthet ska byggas upp över tid och samordnas såväl regionalt som nationellt. KS.		Kommunstyrelsen har under 2023 antagit en risk- och sårbarhetsanalys omfattande samtliga kommunala verksamheter. Ett robusthetsprogram har utarbetats för det planerade nya centralköket. En krigsorganisation för Vadstena kommun är utarbetad och förväntas beslutas av kommunfullmäktige 31 januari 2024. Kommunens centrala krisledningsorganisation har under hösten 2023 deltagit i den regionala samverkansövningen Östen och flera mindre övningar och utbildningstillfällen har genomförts som förberedelser inför denna.
Förebyggande arbete och insatser för god hälsa	Måltidspolicy	Ta fram en måltidspolicy som särskilt ska tillse att minst uppnå de nivåer för svensk- och närproducerade livsmedel som återfinns i Östergötlands livsmedelsstrategi.		Ny måltidspolicy framtagen och politiskt beslutad

Samhällsbyggnadsnämnd

Ekonomi

Samhällsbyggnadsnämndens utfall visar på en positiv avvikelse jämfört med budget på 164 tkr.

Överskottet beror främst på lägre personalkostnader på grund av vakanta tjänster.

Förvaltningens intäkter är högre än budgeterat vilket beror på flera faktorer. Plan- och bygglovsenheten har högre intäkter i och med intern kostnadstäckning för arbetet med översiktsplan 2040, dock avviker bygglovsintäkterna negativt. Avdelningen för miljö- och hälsa har också högre intäkter, då fler avloppsinspektioner har utförts samt ett stort arbete utförts kring omklassificering av livsmedelsanläggningar.

Under 2023 har förvaltningen haft flera vakanta tjänster, ny samhällsbyggnadschef har rekryterats och tidigare tjänst som administratör har överförs till inspektörstjänst inom miljö och hälsa. Alla tjänster inom förvaltningen är nu tillsatta.

Övriga kostnader är också högre än budget, främst är avvikelser hänförd till konsulttjänster i samband med översiktsplanarbetet (motsvarande interna intäkter är då också högre än budget), kostnad för systemförvaltning och främmande tjänster i form av handräckning.

Jämfört med föregående år ligger intäkter exklusive tomtförsäljningar på samma nivå. Dock är intäkterna lägre för plan- och bygglovsverksamheten men högre på miljö- och hälso- samt hamnverksamheten. Personalkostnaderna har ökat från 2022. Förutom lönerrevision beror ökningen på färre vakanta tjänster under 2023. Ökade kostnader är högre än 2022 främst avseende kostnader för arbete med översiktsplanen.

Verksamhet

Samhällsbyggnadsförvaltningens övergripande uppdrag från samhällsbyggnadsnämnden är att möjliggöra för en växande befolkning, bidra till en hållbar utveckling och skapa trygga och attraktiva miljöer för våra medborgare, företagare och besökare. Nämnden ansvarar bland annat för detaljplanering, mark- och exploateringsfrågor, bygglov, byggnadsinspektion, tillsyn inom miljö, hälso- skydd och livsmedel samt förvaltning av offentlig mark. Samhällsbyggnadsnämnden är tillika trafiknämnd. Samhällsbyggnadsförvaltningens ansvarsområden, framför allt inom plan- och bygglovavdelningen och miljöavdelningen, utgör till stor del av myndighetsutövning.

Större projekt som pågått under året har varit att ta fram en hamnvision, arbete med en ny översiktsplan, skolprojektet, arkitekturåret, markanvisning för Karlsfrid och förbereda mark för en ny vårdcentral, som ska byggas av Region Östergötland.

Resultaträkning (tkr)	2023	2022	2021
Intäkter	7.767	8.140	10.449
Kostnader	-34.218	-31.005	-29.691
varav personalkostnader	-14.648	-12.860	-10.850
varav kapitalkostnader	-7.395	-6.404	-5.302
Nettokostnader	-26.451	-22.865	-19.242
Budget	-26.615	-23.056	-20.712
Budgetavvikelse	164	191	1.470
Nettoinvesteringar	-17.167	-22.812	-23.236

*Utfall 2023 påverkas av tomtförsäljning 1.230 tkr vilket är bokfört som en kostnad och intäkt. *Motsvarande be- lopp för bokslut 2022 är 1.550 tkr och för bokslut 2021 är 3.361tkr. Nettoutfallet påverkas inte av detta. **

Inom förvaltningen har förstärkning gjorts med en utökad tjänst inom plan- och bygglovavdelningen och en utökad tjänst inom miljöavdelningen samtidigt som förvaltningen har minskats med en administratörstjänst. Inom miljöavdelningen har personalomsättningen varit stor och flera nya inspektörer har anställts. Den tidigare samhällsbyggnadschefen har under året gått i pension och tjänsten var då vakant under några månader.

Pågående lågkonjunktur märks av genom att antalet inkomna bygglov har minskat och den ökade inflationen ger ökade kostnader inom framför allt drift och under- håll.

Plan- och bygglovavdelningen

Flera utrednings- och detaljplanarbeten har pågått under året. Bland annat har planarbetet för ny räddningsstation satts igång samt planarbete för bostäder inom Tegelbruket 1 och Kalkbrottet 1. Planarbetet för område norr om Kvissberg (bostäder och eventuellt äldreboende) har pausats i avvaktan på ställningstaganden kring äldreboende och förskola. Under året har tre ansökningar om planbesked inkommit varav en har beviljats för fastigheterna Konvaljen 3 och 4. Under året har också arbete med en ny översiktsplan inletts med dialogarbete och framtagande av samrådsförslag. Antalet lov- och anmälsärenden varierar beroende på tillgången av tillgänglig tomtmark och marknadsläget. Antalet inkomna bygglovsärenden har minskat under året och är starkt kopplad till pågående lågkonjunktur.

Mark- och exploateringsavdelningen

Arbete med utbyggnad av infrastruktur inom det nya utvecklingsområdet Karlsfrid har påbörjats. Markanvisning har genomförts för etapp 1 och intresset från byggherrar var stort. Anvisning har erbjudits två nya aktörer. Upphandling av drift av gästhamn, ställplatser och båtmack har genomförts och en ny entreprenör har tilldelats upp-

draget. I övrigt har arbeten med säkra trafikmiljöer, bland annat cykelvägar, belysning och gatukorsningar fortgått. Flera av projekten har statlig medfinansiering. Avdelningen har också fortsatt fokus på kostnadseffektiv belysning, skötsel och underhåll av parker och gator samt återplantering av träd.

Miljöavdelningen

Arbete med att implementera den nationella tillsynsstrategin har fortsatt. Bland annat har det inneburit ett ändrat arbetssätt inom avloppsinventering som nu ska göras riskbaserat. Under året gjordes inventering i Nässjaområdet som resulterade i att de flesta avlopp underkändes. Utifrån strategin ska även förorenade områden prioriteras och tillsyn ska utföras enligt den handlingsplan som avdelningen tagit fram. Ett arbete med omklassning av alla livsmedelsverksamheter har påbörjats och även förberedelser för efterdebitering av dessa, som gäller från och med 1 januari 2024. Hösten 2022 hade miljöavdelningen revision av Länsstyrelsen som kom fram till att självfinansieringsgraden är för låg. Under hösten 2023 har därför en ny taxa tagits fram, som börjar gälla 1 januari 2024, för att nå en högre grad av självfinansiering. Under 2023 gjordes också ett stort arbete med att införa e-tjänster inom avdelningens områden.

Framtid

Utöver nämndens egna målbilder kopplade till grunduppgifterna har nämnden flertalet uppdrag utifrån den politiska viljeförklaringen att arbeta vidare med under kommande år. Förutom ny översiktsplan avses ytterligare strategiska dokument tas fram under året, bland annat ett nytt bostadsförsörjningsprogram och ett kulturmiljöprogram. Arbete med att omvandla hamnvisionen till verklighet kommer att fortsätta.

Plan- och bygglovavdelningen

Under 2024 fortsätter arbetet med framtagande av den nya kommunövergripande översiktsplanen. Ett förslag kommer att vara tillgängligt för samråd under våren. Efter revidering och granskning under hösten förväntas planen kunna antas innan årsskiftet. Parallellt kommer detaljplannearbeten för nya bostäder och verksamheter att fortskrida. Den resursförstärkning inom avdelningen som skedde under 2023 möjliggör att mer tid kan läggas på strategisk översiktlig planering och på att systematisera och utveckla nämndens tillsynsarbete. Vidare kommer ärendehantering med tillhörande e-tjänster att utvecklas än mer för att bibehålla en effektiv och rättssäker handläggning. Lågkonjunkturen förväntas påverka antalet inkomna bygglovsärenden negativt även under 2024.

Mark- och exploateringsavdelningen

I takt med att detaljplaner för bostäder och verksamheter blir antagna har mark- och exploateringsavdelningen ansvar för att med entreprenör bygga nödvändig infrastruktur, som gata, belysning och markavvattning. Under kommande år är genomförande av utvecklingsområdet Karlsfrid fortsatt i fokus. Infrastrukturutbyggnad kommer under åren framöver också att bli aktuell i pågående nya detaljplaner. Parallellt ska avdelningen genom markanvisningar fördela nya tomter till byggherrar. Efterfrågan på bostäder i Vadstena har varit hög, men en avmattning på grund av rådande nedgång i konjunkturen kan påverka utbyggnadstakten framöver. Den nya lekplatsen i hamnparken ska ställas på plats under våren.

Miljöavdelningen

Miljöavdelningen har från och med 1 januari en ny, uppdaterad taxa inom både miljöbalks- och livsmedelsområdet. Inom livsmedelskontrollens myndighetsutövning sker förändringar i och med Livsmedelsverkets nya riskklassningsmodell som omfattar alla livsmedelsverksamheter. Från och med 1 januari 2024 kommer även finansieringen av livsmedelskontrollen ändras och ske efter tillsynen, obligatorisk efterhandsdebitering. Även inom miljöbalkstillsynen kommer förändringar att ske i och med den nationella tillsynstrategi som ska styra kommunernas tillsynsområden. Det kommer vara ett fortsatt arbete med förorenade områden utifrån handlingsplanen och avloppsinventering som kommer att ske riskbaserat. Miljöavdelningen kommer även påbörja tillsynsarbetet på ledningsnät vilket inte gjorts tidigare i Vadstena kommun. Miljöavdelningen kommer fortsätta digitaliseringsarbetet under 2024. Arbetet innebär bland annat att fortsätta utveckla ärendesystemet och införande av fler e-tjänster inom avdelningens områden. I och med att avdelningen rekryterat flera nya medarbetare kommer det framöver att behöva arbetas med att uppdatera rutiner och mallar utifrån ny lagstiftning, eftersatt arbete och ny personal.

Samhällsbyggnadsnämndens grunduppdrag

Grunduppdrag	Målbild	Bedömning	Trend	Kommentar
Mark och exploatering	Vadstena kommun attraherar nya byggherrar att etablera sig i Vadstena kommun.		—	Markanvisning genomförd för etapp 1 i Karlsfrid med stort intresse från byggherrar. Anvisning har erbjudits två nya aktörer.
Planering och drift av infrastruktur och offentliga miljöer som kommunen ansvarar för.	Vadstena kommun har trygga och attraktiva offentliga miljöer som bidrar till ökad tillgänglighet, en långsiktigt hållbar miljö och ökad trivsel för medborgare och besökare.		—	Arbeten med säkra trafikmiljöer, bland annat cykelvägar, belysning och gatukorsningar har fortgått.
Bygglövsverksamhet och strandskyddsdispenser samt tillsyn.	Myndighetsutövningen präglas av korrekt, rättssäker och effektiv handläggning.		⇒	NKI resultatet för kv 3 ger indexet 82 vilket är mycket högt. Ett beslut (strandskyddsdispens) har upphävts av länsstyrelsen.
Detaljplanering	Vadstena kommun har god planberedskap för attraktiva boenden i olika upplåtelseformer.		—	Byggbara bostadstomter finns bland annat i Karlsfridsområdet och i Rogslösa. Behov finns av ytterligare villatomter, planläggning pågår.
Miljö- hälsoskydd- samt livsmedelstillsyn	Myndighetsutövningen präglas av korrekt, rättssäker och effektiv handläggning.		⇒	NKI resultatet för kv 3 ger indexet 71 vilket är högt. 1 beslut har upphävts av länsstyrelsen.
Hållbar utveckling	Samhällsbyggnadsnämndens verksamhet bidrar till en långsiktig hållbar miljö		—	I samband med översiktsplanarbetet har en skyfallskartering genomförts och arbete har påbörjats med en klimatanpassningsplan. Genomförda avloppsinventeringar bidrar till minskad risk för föroreningar.

Samhällsbyggnadsnämndens politiska viljeriktning

Prioriterat område	Uppdrag	Beskrivning	Status	Kommentar
Levande stadskärna	Vandringstråket i Vadstena	Förstärk möjligheterna för möten och upplevelser längs vandringstråket i Vadstena. KS är sammankallande. Uppdraget berör även SBN och KUN.		Tidsram: 2023-2026 Förvaltningen deltar aktivt i forumet centrumsamverkan och informerar om pågående arbeten samt lyssnar in näringsidkarens och fastighetsägares behov. Nya lekplatsen i hamnparken och skyltning (SFV) har försenats i väntan på beslut från länsstyrelsen.
	Handelsbodan	Utred möjligheter och intresse för handelsbodan i hamnområdet inom ramen för utveckling av hamnen. SBN är sammankallande. Uppdraget berör även KS.		Tidsram: 2023-2026 Utredning om efterfrågan av handelsbodan kommer att genomföras med centrumsamverkan under 2024.
	Nya parkeringar samt laddinfrastruktur för elfordon	Möjliggör för 100 nya parkeringar i Vadstena tätort. Laddinfrastruktur för elfordon ska särskilt möjliggöras. SBN är sammankallande. Uppdraget berör även KS.		Tidsram: 2023-2026 Arbete pågår med utveckling av hamnområdet i enlighet med antagen hamnvision. När silon rivs möjliggörs många nya parkeringsplatser. Cirka 10 nya parkeringsplatser har under året tillskapats utmed Skänningevägen och Borgmästaregatan. En privat entreprenör har getts nyttjanderätt vid Kungsvalla för att möjliggöra nya el-laddplatser.
Bostadsbyggande och befolkningstillväxt	Blandade upplåtelseformer	I framtagandet av detaljplaner ska särskilt beaktas möjligheterna till blandade upplåtelseformer. Samhällsbyggnad.		Tidsram: 2023-2026 I området Karlsfrid finns möjligheter för en blandad bebyggelse. Även i pågående detaljplaner för bostäder kommer det finnas möjligheter för olika typer av upplåtelseformer och bostadstyper.
Översiktsplan	Byggnation i Nässja och Borghamn	Utred möjligheter för byggnation i Nässja och Borghamn inom ramen för ny översiktsplan.		Tidsram 2024-2026 I förslag till ny översiktsplan har utvecklingsområden för bostäder pekats ut i både Nässja och Borghamn.

Samhällsbyggnadsnämndens politiska viljeriktning

Prioriterat område	Uppdrag	Beskrivning	Status	Kommentar
Översiktsplan	Utveckla hamnområdet	Utveckla hamnområdet, inklusive siloområdet. SBN är sammankallande. Uppdraget berör även KS.		Tidsram: 2023-2026 Under året har en vision för hamnområdet antagits. Utredningar och förberedelser för rivningslov pågår. Planbesked har beviljats för utveckling av hotellverksamhet. Dialog förs med båtklubbarna om föreningsdrift. Dialog förs även med SFV om utveckling av området.
	Översiktsplan	Den nya översiktsplanen, med planerat antagande 2024, ska ge förutsättningar till tillväxt, attraktivitet och hållbarhet i hela Vadstena kommun.		Tidsram: 2023-2024 Arbete har skett i enlighet med beslutad projektplan. En omfattande medborgardialog har genomförts och en samrådshandling har arbetats fram. Samråd genomförs under tiden februari-mars. Antagande av KF i slutet av året.
Hållbar infrastruktur	Återvunnet och återbrukat material i verksamheterna	Alla kommunala verksamheter ska använda återvunnet och återbrukat material där så är möjligt. KS är sammankallande. Uppdraget berör samtliga nämnder.		Tidsram: 2023-2026 Vid den kontorsflytt som genomförts för merparten av förvaltningen har möbler mm återbrukats så långt det varit möjligt.
Särskilt boende för äldre samt trygghetsboende	Utredning av trygghetsboende och särskilt anpassade bostäder för äldre	Utred möjligheter till ett nytt trygghetsboende samt särskilt anpassade bostäder för äldre i Vadstena och Borghamns tätorter. KS är sammankallande. Uppdraget berör även VFAB, SBN och SN.		Tidsram: 2023-2026
Vårdcentral	Vårdcentral	En ny vårdcentral i samverkan med Region Östergötland är viktigt att få till stånd i Birgittaområdet under mandatperioden. SBN är sammankallande. Berör även KS.		Tidsram: 2023-2026 Vadstena kommun och Region Östergötland verkar gemensamt för att en ny vårdcentral ska byggas inom Birgittaområdet, ett föravtal har undertecknats av båda parter. Den nya vårdcentralen som även ska inrymma folktandvård och barnvårdcentral har bedömts rymmas inom befintlig detaljplan. Regionen avser under 2024 besluta om investering och genomförande.

Samhällsbyggnadsnämndens politiska viljeriktning

Prioriterat område	Uppdrag	Beskrivning	Status	Kommentar
Goda förutsättningar för näringsliv och turism	NKI- mätningar och företagsservice	Genom analyser av NKI-mätningar utveckla arbetet med att ge företagen en bra service och bemötande samt en rättssäker och effektiv myndighetsutövning. KS är sammankallande. Uppdraget berör även SBN, KUN & SN		Tidsram: 2023-2026 NKI mäts både inom bygglov och miljö och hälsa samt livsmedel. Uppföljning av resultat görs regelbundet och förvaltningen arbetar aktivt med insatser för att bibehålla och förbättra resultaten inom nämndens ansvarsområde.
	Samordna och samverka för att förstärka turistdestinationen	Samordna turismutbudet och verka för lokal och regional samverkan i syfte att ytterligare förstärka Vadstena som en attraktiv turistdestination. KS är sammankallande. Uppdraget berör även SBN & KUN		Tidsram: 2023-2026 Under året har förvaltningen deltagit i regionens arbete med att utreda möjligheterna att utveckla gamla riksväg 50 till turistväg samt utveckla en nationell cykelled runt Vättern. Kommunen har haft temaår Arkitektur till vilket förvaltningen bland annat deltagit i utställning och i projektet ARKNAT.
	Platsutveckling, planering och skyltning	Arbeta för hållbar platsutveckling utifrån besökarnas, invånarnas och företagarnas perspektiv, med hänsyn till vårt unika kulturarv. Detta ska särskilt beaktas i planering samt skyltning. KS är sammankallande. Uppdraget berör även SBN & KUN.		Tidsram: 2024-2026 Under året har KS förvaltning sammankallat en skyltgrupp där förvaltningen deltagit i arbete med kartläggning och sammanställning av nuläge och behov som utgör underlag för kommande arbete.
Kulturarv	Kulturarv	Hela Vadstena kommun är rik på kulturarv i olika former! Vi vill att detta ska synliggöras och lyftas fram bättre under mandatperioden 2023-2026. SBN är sammankallande. Berör även KS och KUN.		Tidsram: 2023-2026 Ett kommunomfattande kulturmiljöprogram är under framtagande. Delar av det har redan nu inarbetats i samrådsförslaget för ny översiktsplan. I samband med att programmet färdigställs kommer aktiviteter för allmänheten anordnas.

Kultur- och utbildningsnämnd

Ekonomi

Kultur- och utbildningsnämndens resultat är i nivå med budgeten.

Personalkostnaderna följer budgeten i stort, med en positiv avvikelse på 0,5 mnkr, vilket motsvarar en vakanshållen tjänst inom Elevhälsan. Verksamhetens intäkter och övriga kostnader avviker från budgeten, båda med 5,4 mkr. Kostnadsökningen beror främst på att elevresorna och skolskjutskostnaderna blev över 1 mnkr högre än förväntat till följd av inflationsstyrda prisökningar samt volymökningar inom avropsstyrda resor. VIA-enheten redovisar ett underskott med 1,8 mnkr. I enhetens resultat ingår då kostnader för vuxenutbildningsverksamheten på 1,1 mnkr som avser 2022. Lokalkostnaderna blev något högre än budgeterat. Den positiva avvikelsen på intäktsidan beror främst på högre bidrags- och projektintäkter. Även nettot av köpta och sålda utbildningsplatser visar en positiv avvikelse, då antalet barn och elever från grannkommuner som väljer våra skolor fortsätter att öka.

Jämfört med föregående år ligger verksamhetens försäljnings- och avgiftsintäkter på samma nivå, då barn- och elevantal var, totalt sett, nästintill konstant. Bidragsintäkterna har ökat med cirka 4 mnkr vilket också förväntas vara bestående för åtminstone de nästkommande 2 - 3 åren. Kostnaderna har ökat till följd av hög inflation och personalkostnaderna är högre till följd av löneöversyn och högre PO-pålägg. Investeringen i renovering av SanktPersskolan aktiverades i september 2023, vilket har inneburit ökade kapitalkostnader.

Verksamhet

Förskola

I kommunen finns tre förskolor i kommunal regi samt tre förskolor som bedrivs som föräldrakooperativ. Den kommunala förskolan har en hög andel behöriga förskollärare jämfört med riksnittet. Kommunen har även en hög andel utbildade barnskötare. Totalt förfogar kommunen över sexton egna avdelningar och samtliga barn tas emot inom lagstadgad tid. Att arbeta för ”Trygga välmående barn med lust att lära” har under året genomsyrat förskolans arbete. Verksamheten har under året prioriterat att arbeta med pedagogiska lärmiljöer och dess påverkan på barns möjligheter till utmanande och utvecklande lek som stärker barnets motorik, balans och självkänsla. Förskolan har även haft ett stort fokus att stärka barnens möjlighet till reflektion och sätta ord på sina tankar och antaganden utifrån ett projekterande och utforskande arbetssätt. Öppna förskolan har varit en välbesökt verksamhet där samverkan mellan förskola och BVC varit framgångsrikt.

Resultaträkning (tkr)	2023	2022	2021
Intäkter	32.276	28.504	26.978
Kostnader	-230.932	-213.839	-209.352
varav personalkostnader	-121.117	-108.783	-107.097
varav kapitalkostnader	-10.101	-7.187	-7.792
Nettokostnader	-198.656	-185.335	-182.374
Budget	-198.680	-186.149	-184.545
Budgetavvikelse	24	814	2.171
Nettoinvesteringar	-2.965	-1.833	-588

Vadstena kommun har en hög andel inskrivna i förskolan jämfört med riket 93,8% 2022 jämfört med riket 88,6%.

Grundskola

Grundskolan har under året präglats av arbete med att renovera samtliga tre grundskolor. I september 2023 flyttade årskurs F-3 och fritidshemmet in i en nyrenoverad skola samtidigt som renoveringen av kommunens högsta-dieskola påbörjades. Under året har verksamheten arbetat tillsammans med Linköpings Universitet i ett projekt för att öka elevernas måluppfyllelse förankrat i aktuell forskning inom områdena övergång och samverkan och skolnärvaro. I detta arbete har samtliga pedagoger från förskola till åk 9 deltagit utifrån den politiska målbilden ”Trygga välmående barn med lust att lära”. Arbetet med socialtjänsten har fortsatt att utvecklas 2023 där det nu finns etablerade samverkansformer för tidigt stöd och tidig upptäckt av elever i behov av stöd i hem och skola. Vad gäller andelen behöriga elever till ett gymnasieprogram ökade det med 1,3% mot föregående år och det genomsnittliga meritvärdet i årskurs 9 steg även det med 4,3% till 229,8 p. Meritvärdet för åk 6 följde samma trend och steg i matematik, svenska och engelska. Samtliga skolor kan se en ökad närvaro i skolan jämfört med tidigare år. Nettokostnaden per elev ligger nu på en jämförbar nivå motsvarande riket i stort.

Elevhälsan

Elevhälsan har under 2023 fokuserat på att arbeta med förebyggande och hälsofrämjande insatser på samtliga grundskolor och planen för förebyggande och hälsofrämjande arbete har utvecklats tillsammans med rektorer samt delar av socialtjänsten för att bli en gemensam plan. Formerna för arbetet med kommunens elevenkäter har utvecklats till att på ett mer systematiskt sätt analysera och använda resultaten på ett mer effektivt och träffsäkert sätt. Under 2023 togs även en ny elevhälsoplan fram som stöd och ledning för personal inom Vadstena kommuns grundskolor. Elevhälsoplanens övergripande mål är att säkerställa ett likvärdigt stöd till elever i Vadstena kommuns grundskolor, avseende elevernas mående, lärande och utveckling. Inom elevhälsans medicinska insatser har

ett stort arbete lagts på att ytterligare öka patientsäkerheten genom att införa journalföringssystemet Prorenatas webbportal och ny metodbok för arbetet.

Gymnasieskola

Vadstena kommun bedriver ingen gymnasieutbildning i egen regi. Kommunen köper all undervisning på gymnasienivå utifrån ett regionalt samverkansavtal. Under 2023 gjordes ändringar i skollagen, vilket innebär en skyldighet att utveckla samarbetet mellan kommuner på regional nivå vad gäller utbildningsutbud och dimensionering av studieplatser med syfte att på ett bättre sätt matcha utbildningsutbudet med arbetsmarknadens behov och göra hela gymnasieverksamheten mer kostnadseffektiv. Avsikten är att under 2024 teckna ett primärt samverkansavtal med ett stort antal kommuner i regionen. I Vadstena kan vi se en ökning med 3,5 % till 79,5% i antalet elever som får sin examen inom tre år jämfört med 2022 och rikets 73,5%, även de som som går ett fjärde år har ökat och ligger nu på samma nivå som riket i stort, 73,3%, från att tidigare legat under riksnittet.

Kommunala aktivitetsansvaret (KAA)

Genom det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) är kommunerna skyldiga att uppmärksamma och erbjuda insatser till ungdomar under 20 år som inte studerar i gymnasieskolan eller genomför någon motsvarande ut-

bildning. Samarbetet mellan arbetsmarknadshandläggare och grundskolans studie- och yrkesvägledare ökar. I början av 2024 startar en gemensam öppen mottagning för alla individer över 16 år där medborgare kan få hjälp med arbetsorientering, att skriva CV och söka jobb. Vadstena ingår från 2023 i ett nätverk där flertalet av länets kommuner är med i ett kollegialt lärande i frågor rörande KAA. Gruppen individer är konstant i antal över tid och ligger på ca 10 personer.

Vuxenutbildning Integration och Arbetsmarknad (VIA)

Möjligheter att få kunskaper validerade finns nu regionalt inom ett antal branscher och utvecklingsarbetet för att möta valideringsbehovet fortsätter. Antalet studerande på vuxenutbildningen följer tydligt arbetslösheten. Ändringar i skollagen under 2023 gör att kravet på samarbete mellan kommunerna ökar, i syfte att på ett bättre sätt matcha utbildningsutbudet med arbetsmarknadens behov. Avtal om detta kommer tecknas under 2024.

Integrationsarbetet i kommunen påverkades av de nationella beslut inom invandringspolitiken som togs under 2023, exempelvis nya nationella volymer på flyktingmottagandet.

Gruppen långtidsarbetslösa människor blir allt större och mer konstant och de som står mycket långt från arbets-

marknaden gör få stegförflyttningar mot arbete. Gällande kvotflyktingar hade Vadstena kommun ett avtal på mottagande av tolv individer 2023 men tog endast emot åtta personer. Vad gäller flyktingar från Ukraina har Vadstena ett avtal på 25 personer. Antalet boende i kommunal regi har under året sjunkit till femton, beroende på att flera har återvänt till Ukraina, några har rest vidare till andra länder och några har skaffat eget boende.

Fritid

Fritidscentrum har under året varit en välbesökt och trygg punkt för många barn och unga i kommunen. Under mellanstadietiden är det många barn på plats. En stark samverkan mellan skola, socialförvaltning och Fritidscentrum har etablerats.

Under året har ishallen ändrat isläggningstider för att passa verksamheten bättre. Besöksantalet i hallen har utökats för att kunna ta emot större publikantal och isläggningstider har justerats för att passa verksamheten bättre. Simhallen kom igång med full kapacitet gällande simskolor för allmänhet och skola efter en tids renovering och personalbrist. Under 2023 har en gemensam dag för äldre genomförts i samverkan med socialförvaltningen, en kartläggning av kommunens fritid och friluftsområden har genomförts.

Kultur

Temat för året har varit arkitektur. Årets sommarutställning "Hålla Hus" med syfte att nå en bred publik var mycket uppskattad. Ett nytt nätverk för kulturaktörer har startat och ska etableras under 2024 och en kulturarvsplan är framtagen och etablerad. Biblioteket fick under året en ny organisation med verksamhetsansvarig. Invigning av Marcus Jarlsalen samt en stor författarmässa är några av alla aktiviteter som genomförts under året.

Kulturskolan har utökat sin verksamhet med körundervisning och öppen verksamhet med musikskapande på Fritidscentrum. Kulturskolan arrangerade ett storslaget Luciafirande med 100 deltagande barn och dryga 1000 besökare i publiken.

Enprocentregeln för konstnärlig utsmyckning i skolprojektet påbörjades och en konstprojektledare tillsattes. Två konstnärer har utsetts till första delen på St Persskolan. Samverkan har skett med olika interna och externa verksamheter under året. Förskolan har arbetet med "Barnet i staden" och samverkan med skolan har skett genom skapande skola och genomförande av kulturgarantin. Under året togs ett kulturmiljöprogram fram och kommunen deltog för första gången i Industriarvsrundan i länet genom Borghams stenhuggeri. Två platsutvecklingsbidrag från Regions Östergötland genomfördes genom en "länkbänk" samt förstärkning av arkitektur med hjälp av ljus. Under sommaren uppfördes även ett vindskydd vid

Svålinge genom den två veckor långa arkitekturfestivalen Arknat, som arrangeras av föreningen med samma namn. 15 förväntansfulla studenter från hela Norden samlades och tillsammans utformades och uppfördes tre vindskydd i trä som förgyller platser kring Tåkern och Omberg.

Framtid

Kompetensförsörjning inom förskola och grundskola kommer fortsatt att vara en utmaning för kommunerna inom vissa lärarkategorier inom förskola och grundskola, trots att antalet barn och ungdomar i åldrarna upp till 18 år minskar framöver, vilket är en utmaning vad gäller planering och dimensionering. Vi kan även se en fortsatt trend att elever folkbokförda i andra kommuner önskar gå i våra skolor. Under 2024 kommer arbetet med att renovera våra grundskolor att fortsätta och arbetet i verksamheten kommer att fokusera på att arbeta förebyggande tillsammans med interna och externa aktörer för ökad måluppfyllelse utifrån målbilden "Trygga välmående barn med lust att lära". Inom ramen för målbilden kommer fokus att ligga på att öka närvaron i skolan genom att arbeta med elevers fysiska och psykiska mående. Detta kommer ske genom att utveckla och implementera planen för förbyggande och hälsofrämjande arbete och utveckla våra lärmiljöer i ett 1-16 årsperspektiv.

Vadstena kommun köper all sin gymnasieverksamhet främst från andra kommuner i regionen inom det regionala samverkansavtalet. Under 2024 kommer ett nytt samverkansavtal att tecknas mellan kommunerna i länet. Detta på grund av en ny lagsstiftning från 2003 om planering och dimensionering av utbildningar på regional nivå med syfte att matcha utbildningsutbudet mot arbetsmarknadens behov och få en mer kostnadseffektiv verksamhet. Kommunen har enligt det kommunala aktivitetsansvaret (KAA), skyldighet att informera sig om alla individer upp till 20 år som inte har någon sysselsättning. VIA Vadstena kommer under 2024 starta en öppen mottagning för alla individer över 16 år där man kan få hjälp av studie- och yrkesvägledare och arbetsmarknadshandläggare med arbetsorientering, att skriva CV och söka jobb. Vadstena ingår numera i ett nätverk där flertalet av länets kommuner är med hur denna målgrupp kan motiveras till att återgå i studie, denna grupp tenderar att växa. Under 2024 kommer ett primärt samverkansavtal att tecknas mellan kommunerna i västra länsdelen gällande kommunal vuxenutbildning för att på ett bättre sätt än idag möta arbetsmarknadens behov. Möjligheter att få sina kunskaper validerade finns nu regionalt inom ett antal branscher och utvecklingsarbetet för att möta valideringsbehovet kommer fortsätta under 2024. Då kompetensbristen är påtaglig i hela landet kommer vuxenutbildningens utmaning vara att i samverkan med näringslivet få fler elever att utbilda sig och matcha utbildningen

mot arbetsmarknadens behov. Bristen på kompetens är stor och måste lösas både genom utbildning och genom praktik och olika arbetsmarknadsåtgärder gentemot privat och offentlig sektor, inte minst för de som står långt från arbetsmarknaden. Under 2024 kommer Vadstena kommun ingå i ett projekt, kallat SKISS tillsammans med Arbetsförmedlingen och fyra andra kommuner. Projektets syfte att få fler människor att utvecklas och komma närmare arbetsmarknaden.

Vad gäller integrationsarbetet kan vi se att beslut som tas på nationell nivå får stor påverkan på kommunernas flyktingmottagande, där ser vi att antalet anvisningar ser ut att minska framöver och mer fokus kan läggas på arbetet med integration av redan etablerade. Att kunna vara behjälplig på olika sätt så att människor kan återvända är en stor fråga som utreds fram till sommaren. Vad gäller framtiden för flyktingar från Ukraina ser vi att massflyktsdirektivet inte kommer förlängas efter mars 2024. Dessa individer övergår då till att bli asylsökande vilket kommunen behöver förbereda sig inför.

Gruppen långtidsarbetslösa människor blir allt större och mer konstant, det förefaller som att de som står mycket långt från arbetsmarknaden gör få stegförflyttningar mot arbete. Under 2024 ingår Vadstena kommun i ett projekt, kallat SKISS, tillsammans med Arbetsförmedlingen och fyra andra kommuner. Projektets syfte att få fler människor att utvecklas och komma närmare arbetsmarknaden.

För att kunna möta efterfrågan i kulturskolan skulle verksamheten behöva utöka tjänsterna inom dans, bild- och formverksamhet. VI kan se att behovet av utbild-

ningsplatser inom dans är stort och för att möta behovet behövs ytterligare resurser samt ändamålsenliga lokaler. Kulturskolans utmaning generellt är hållbara tjänster och långsiktiga planeringsförutsättningar.

Inom kulturområdet kommer arbetet fortsätta med att implementera och förverkliga fastställda planer och där den offentliga konsten är i fokus kopplat till ett temaår ”Konsten i mellanrummet” där underhållsplaner och tillgängliggörande av befintlig konst ska genomföras.

I samband med renoveringarna av kommunens grundskolor kommer arbetet med enprocentregeln att fortsätta samt ytterligare offentligt konstverk i stadsrummet planeras under 2024. Nätverken inom kultur och fritid kommer utvecklas och utökas med ytterligare ett nätverk för kulturaktörer.

Inom fritidsområdet kan vi se ett behov av att lokaler och utrustning behöver fortsätta underhållas för att leva upp till målet med goda förutsättningar. Ett ökat deltagarantal på fritidscentrum kommer ställa högre krav på bemanning för att kunna säkerställa en utvecklande miljö med planerade och förberedda aktiviteter, därför tillsätts ytterligare en fritidsledare. Samverkan med det lokala föreningslivet kommer att utvecklas genom gemensamma ”prova på” projekt i samverkan med RF-Sisu. I övrigt kommer renoveringen av sporthallen och simhallens omklädningsrum att påbörjas under vår och sommar 2024 vilket kommer ge medborgare, skola och föreningar bättre förutsättningar att bedriva verksamhet. Östgötaledens dragning mellan Motala och Vadstena samt ett nytt elljusspår i Borghamn att är projekt som kommer löpa under 2024.

Kultur- och utbildningsnämndens grunduppdrag

Grunduppdrag	Målbild	Bedömning	Trend	Kommentar
Gymnasieskola	Gymnasieskola			Vadstena kommun har erbjudit alla elever att gå ett önskat gymnasieprogram. Antal folkbokförda elever i kommunen som började på gymnasium för tre år sedan som med examen inom tre år uppgår 2023 till 74,6 % en ökning från året innan med 5,7% . Medelvärde för riket är 70,6% 2023. Examen inom fyra år har ökat från 67,1 2022 % till 73,3% 2023
Öppen förskola	Öppen förskola			Öppna förskolan är en kommunal pedagogisk verksamhet som är en social mötesplats för vuxna och barn. Verksamheten erbjuds en gång i veckan på Dalsgården och det finns ingen nedre åldersgräns för barnen.
Omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds				Verksamheten ligger vilande
Enprocentsregeln				Rutin för 1% regeln tillämpas vid nyproduktion och vid omfattande renovering av lokaler eller offentliga platser i kommunen. Rutinen är utarbetad av kultur- och utbildningsförvaltningen med stöd av Statens Konstråd och Länskonstkonsulenten på Östergötlands museum.
Arbetsmarknad, arbetsmarknadsåtgärder och förstegsverksamhet.	Antal personer med egen försörjning ska öka			Arbetsmarknad, integration och vuxenutbildningsenheten (VIA) har under året arbetat med att identifiera genomföra aktiviteter som bidrar till att personer kommer i sysselsättning . Verksamheten erbjuder en variation av uppdrag för deltagarna, både fysiska, mer stillasittande, teoretiska, skapande och administrativa. I skrivande stund finns inte statistik tillgänglig som kan bekräfta om verksamheten lett till att fler med egen försörjning har ökat. Källa Kolada

Kultur- och utbildningsnämndens grunduppdrag

Grunduppdrag	Målbild	Bedömning	Trend	Kommentar
Integration	Underlätta etableringen av nyanlända			Nyanlända personer ska utifrån sina egna förutsättningar få professionellt stöd att så snabbt som möjligt lära sig svenska, komma i arbete och klara sin egen försörjning. Integrationsverksamheten har under 2023 utvecklat sitt arbete mot att skapa en ännu bättre etableringsprocess. Uppdraget är att handleda och stödja nyanlända individer för att främja integration inom områdena arbetsmarknad, utbildning, förskola, grundskola, folkhälsa, hälso- och sjukvård samt bostäder. För att skapa goda förutsättningar för nyanländas etablering i arbets- och samhällslivet kan verksamheten hjälpa till med riktade satsningar inom till exempel språk, arbetsmarknad och utbildning. Att arbete mer utåtriktat för att få fler delar av näringsliv och civilsamhälle delaktiga i integrationsarbetet är ett område där verksamheten kan utvecklas inom framöver.
Kommunala aktivitetsansvaret KAA	Andelen ungdomar som sysselsätter sig genom arbete eller studier ska öka.			Genom det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) är kommunerna skyldiga att uppmärksamma och erbjuda insatser till ungdomar under 20 år som inte studerar i gymnasieskolan eller genomför någon motsvarande utbildning. I Vadstena omfattas gruppen av 11 individer första halvåret 2023 och den nivån har det legat på över tid. Det är en heterogen grupp där individens livssituation varierar stort. I första hand ska kommunens åtgärder syfta till att ungdomarna börjar på eller återupptar en utbildning, i andra hand att de får en annan sysselsättning som exempelvis arbete. En framgångsfaktor har i flera ärenden varit att efter dispens låta eleven läsa på folkhögskola. Det ger en känsla av nystart, nya förutsättningar, annan målgrupp och andra studievänor. För den grupp ungdomar som inte kan tänka sig studier är det mycket utmanande finna sysselsättning för. Kan eleven tänka sig att vara inskriven på det individuella programmet på gymnasiet finns möjlighet till praktik.

Kultur- och utbildningsnämndens grunduppdrag

Grunduppdrag	Målbild	Bedömning	Trend	Kommentar
Kulturskolans verksamhet	Individanpassad undervisning.			Under året har flera externa arrangemang genomförts vilket ger både stolthet och lust hos eleverna som uppträder, men också en inspiration till besökarna av arrangemangen. När kulturskolan besökt skolorna i olika former har de inspirerat till skaparglädje inom såväl musik, dans och hantverk. Kulturskolan bidrar till att hålla det immateriella kulturarvet kring knyppling levande och flera barn i årskurs 1 har lärt sig hantverket under året. Undervisningen har under året varit individanpassad såttillvida att extra kompetens har tagits in där det behövts och pedagogerna arbetar med fingertoppskänsla för att inspirera och motivera varje individ. En satsning på ungdomsledare har startat under hösten i ett försök att inspirera gymnasieungdomar att stanna i verksamheten.
	Bidra till en meningsfull fritid.			Kurserna som erbjuds på kulturskolan är populära. I år har nya kurser i kör tillkommit och platserna har snabbt fyllts på. Knyppekursen är populär och fler kurser än planerat har kunnat starta. En satsning på samverkan med Fritidscenter har startat under vintern där ungdomarna nu kan ta del av en musikworkshop. En uppstart av Kulturcrew är ytterligare en gren som kulturskolan nu erbjuder barn och unga i Vadstena. Med ett varierat utbud är kulturskolan integrerande och bidrar till att fler får en meningsfull fritid. Kulturskolan är tillgänglig såttillvida att alla barn är välkomna. Dansverksamheten skulle med fördel kunna utökas då det är många barn i kö till denna. Dock kvarstår vissa problem med lokalen, detta påverkar undervisning negativt då det periodvis är för kallt för undervisning av dans och bild- och formverksamheten. Det har också varit svårare att arrangera föreställningar under året när inte PMs aula finns tillgänglig. Det innebär att vi får hyra alternativa lokaler vilket medför kostnader för kulturskolans verksamhet.

Kultur- och utbildningsnämndens grunduppdrag

Grunduppdrag	Målbild	Bedömning	Trend	Kommentar
Förskola	Förskolorna ska bemannas med utbildad personal.			I förskolan ska det arbeta legitimerade förskollärare. Utöver det får personal som har utbildning som barnskötare arbeta inom förskolan Vadstena kommun är behörigheten på legitimerade förskollärare hög 100 % enligt målbilden 2 förskollärare per avdelning. Det medför att målet med 2 förskollärare och 1 barnskötare per avdelning är uppnått 2023.
	Tillgängliga lärmiljöer.			När elever har en tillgänglig fysisk, pedagogisk och social lärmiljö som utformas efter deras behov och förutsättningar kan alla barns lära och utvecklas. Under året har verksamheten arbetat utifrån "Trygga välmående barn med lust att lära" tillsammans med socialtjänsten. För att skapa tillgängliga lärmiljöer har verksamheten organiserats i en styrgrupp där rektorer, chef för elevhälsan och Bildningschef deltar, via arbetsgrupp med förstelärare som sedan leder arbetet i tanke-smedjor, pedagogiska forum och kvalitetsarbetet i fritidshemmet ute i verksamheterna.
Grundskola och förskoleklass	Alla elever ska vara behöriga till gymnasiet.			Att klara skolan är i sig en kraftig skyddsfaktor för framtiden. I Vadstena kommun hade 88,6% av eleverna behörighet att söka till ett yrkesprogram på gymnasiet vårterminen 2023. Snittet för riket samma period var 83,7 %. Det innebär att målet på 100% behörighet i hög grad uppnått för läsåret 22/23.
Skolnärvaron ska vara hög.				Hos oss i Vadstena är varje enskild elev saknad när hen inte är närvarande. Under 2023 har en ny rutin för att främja ökad skolnärvaro tagits fram i samverkan med Linköpings Universitet i ett gemensamt projekt för att främja närvaro i skolan. Den börjar gälla januari 2024. Frånvaron i grundskolan har minskat från 24% till 16% 2023, höstterminen. Det innebär att målet om ökad närvaro i skolan uppfyllts. Utvecklingsarbete pågår även genom gemensamma träffar KUN/SN där förebyggande och främjande arbete med tidiga insatser planeras för att barn och ungdomar det stöd som behövs för att närvaron i skolan ska öka.

Kultur- och utbildningsnämndens grunduppdrag

Grunduppdrag	Målbild	Bedömning	Trend	Kommentar
Grundskola och förskoleklass	Tillgängliga lärmiljöer.			När elever har en tillgänglig fysisk, pedagogisk och social lärmiljö som utformas efter deras behov och förutsättningar kan alla elever lära och utvecklas. Under året har förskola och grundskola tillsammans med socialtjänsten arbetat utifrån samma målbild, "Trygga välmående barn med lust att lära". Genom detta arbete har verksamheterna skapat en gemensam övergripande utvecklingsorganisation och organiserat sig i ett antal olika utvecklingsgrupper som leds av rektorer och förstelärare gentemot pedagoger. Även varje förskole och skolenhet har sin egen utvecklingsorganisation lokalt. Under året har samtliga verksamheter i för och grundskola samverkat med länsstyrelsen och socialtjänsten för att ta fram en handlingsplan tillsammans för ökat välmående 1-16 år.
				
Fritidshemmet	Fritidshemmet ska bemannas med utbildad personal.			Läsåret 2022/23 har drygt 43 procent i riket en lärarlegitimation med behörighet för att undervisa i fritidshemmet. Det är en minskning med 1 procentenhet sedan föregående läsår. I Vadstena kommun har 60 procent av pedagogerna en legitimation för att undervisa i fritidshem
	Tillgängliga lärmiljöer.			När elever har en tillgänglig fysisk, pedagogisk och social lärmiljö som utformas efter deras behov och förutsättningar kan alla elever lära och utvecklas. Under året har förskola och grundskola tillsammans med socialtjänsten arbetat utifrån samma målbild, "Trygga välmående barn med lust att lära". Genom detta arbete har verksamheterna skapat en gemensam övergripande utvecklingsorganisation och organiserat sig i ett antal olika utvecklingsgrupper. Fritidshemmet har under året arbetat med "Fritidshemmets kvalitetsarbete"

Kultur- och utbildningsnämndens grunduppdrag

Grunduppdrag	Målbild	Bedömning	Trend	Kommentar
Vuxenutbildning	Antalet personer som studerar inom vuxenutbildningen ska öka.		—	Den grupp som står väldigt långt från arbetsmarknaden blir allt större och vägen till egen försörjning kan många gånger gå genom studier. Tack vare den nya dimensioneringslagen ses utbildningsutbudet över och ansträngningarna är många för att det i högre grad ska matcha arbetsmarknaden.
Kultur- och fritidsverksamhet för barn, ungdomar och vuxna	Kultur-, fritids-, friluftspan.		⇒	Arbetet med kulturplanen, fritidsplanen och friluftspanen fortlöper. Under året har även kulturarvsplanen fastställts och implementerats.
Bidrag till idéburen och ideell sektor samt bidrag till verksamhet inom social sektor	Möjligheten att söka bidrag ska effektiviseras.		⇒	En e-tjänst ska etableras och vid årsskiftet har tre system presenterats. Under 2024 ska ett av dessa etableras för att underlätta ansökan samt hanteringen av föreningsregister.
Simhallens verksamhet	Bidra till meningsfull fritid.		⇒	Simhallen har under året fått igång all verksamhet för alla efter pandemi och personalbrist. Vi ser att trenden ökar då besökarna verkar hitta tillbaka mer och mer.
	Rekreation och hälsa.		⇒	Simhallen har ett brett utbud simskolor och tar emot alla skolelever för undervisning. Under året har verksamheten obehindrat haft verksamhet som ger förutsättningar för meningsfull fritid. Det är fortfarande vissa logistikproblem som gör det svårt för alla barn i skolan att få ta del av det extrasim som ibland behövs.
Bokning av lokaler för externa aktörer	Möjligheten att boka lokaler ska effektiviseras.		⇒	En behovsanalys har lokalbehov har påbörjats av konsultföretaget Univalent som kontaktar kommunens aktörer inom kultur och för en kartläggning. Utredningen presenteras kvartal två 2024. Underlag för skapande av en e-tjänst har överlämnats till IT-enheten

Kultur- och utbildningsnämndens grunduppdrag

Grunduppdrag	Målbild	Bedömning	Trend	Kommentar
Tillhandahålla folkbibliotek	Biblioteksservice.			Vadstena folkbibliotek bedriver sin verksamhet utifrån bibliotekslagen och samverkar i regionalt nätverk Götabiblioteken. Verksamheten finns även på plats i Borghamn.
Kultur- och fritidsarrangemang för barn, ungdomar och vuxna	Kultur-, fritids-, friluftspan.			Kultur och utbildningsförvaltningen arbetar utifrån av politiken framtagna planer inom området. Det kommunen skulle genomföra under 2023 har genomförts
Samverkan med utomstående aktörer inom kultur- och fritidsområdet.	Nätverk.			Vadstena kommun är deltar i både lokala, regionala och nationella nätverk inom kultur och fritid och är representerad i styrelser och stiftelser inom området.

Kultur- och utbildningsnämndens politiska viljeriktning

Prioriterat område	Uppdrag	Beskrivning	Status	Kommentar
Skolprojektet	Genomförande av skolprojektet	Skolprojektet ska genomföras i enlighet med av fullmäktige beslutad tidsram och budget. KS är sammankallande. Uppdraget berör även KUN.		Skolprojektet pågår och under 2023 färdigställdes St Perssskolan och invigdes i september. I augusti 2023 påbörjades renoveringen av Petrus Magni skola och kommer pågå under två läsår
Trygga och välmående barn med lust att lära	Utveckla formerna med tidiga insatser för barn och unga	Utveckla formerna för ett förebyggande och främjande arbete med tidiga insatser för att ge barn och ungdomar det stöd som behövs för att nå målen med utbildningen. KUN är sammankallande. Uppdraget berör även SN.		Politiskt förvaltningsövergripande initiativ, med målsättningen att arbeta fram en stärkt samverkan mellan förvaltningarna för barn och ungas bästa i Vadstena. Arbetet har under året resulterat i en gemensam informationsfolder, gemensam rutin för skolnärvaro, strukturerad samverkansform mellan skola och socialtjänst. I omgångar har vi tillsammans genomfört utbildningsinsatser för både personal och föräldrar
	Utredning av turlisteförlagd gymnasiebuss och resebidrag till gymnasieelever	Utred möjligheterna för en turlisteförlagd gymnasiebuss samt resebidrag till gymnasieelever. Kultur- och utbildning.		Utredningen klar och överlämnad till Kommunstyrelsen för vidare hantering.
Levande stadskärna	Vandringstråket i Vadstena	Förstärk möjligheterna för möten och upplevelser längs vandringsstråket i Vadstena. KS är sammankallande. Uppdraget berör även SBN och KUN.		Under året har flera aktiviteter för att förstärka Stråket genomförts. Utställningen Hållahuset placerades i Hamnparken som en naturlig startpunkt för besökare att sedan ta sig vidare till stationer ute i stadsrummet. Med hjälp av QR-koder och satellitskyltar leddes man sedan som besökare runt utmed bl. a annat Stråket. Barnet i staden -en utställning i samarbete med förskolorna ordnades i maj med utgångspunkt i Hemisfären och sedan vidare utmed Storgatan för att förlänga upplevelsen utmed stråket. En avsiktsförklaring för Apotekstomten är påbörjad för att utveckla platsen som en naturlig del av Stråket och en given mötesplats i stadsrummet, projektet fortsätter under 2024. Vi har blivit beviljade medel från region Östergötland för en konstnärlig gestaltning i relation till länkbänksprojektet, samt förstärkande ljussättning av byggnader och båda dessa bidrag kommer placeras utmed Stråket.

Kultur- och utbildningsnämndens politiska viljeriktning

Prioriterat område	Uppdrag	Beskrivning	Status	Kommentar
Hållbar infrastruktur	Återvunnet och återbrukat material i verksamheterna	Alla kommunala verksamheter ska använda återvunnet och återbrukat material där så är möjligt. KS är sammankallande. Uppdraget berör samtliga nämnder.		Förskolan har påbörjat ett arbete med återbruk samt att VIA Vadstena har etablerat en Fritidsbod där medborgarna kan låna fritids- och friluftsutrustning. Kulturskolan har arbetat nästan uteslutande med återbrukat material i bild och formundervisningen
Förebyggande arbete och insatser för en god folkhälsa	Folkhälsoinsatser inom vård och omsorg	Utveckla arbetet med folkhälsoinsatser och förebyggande insatser inom vård och omsorg. SN är sammankallande. Uppdraget berör även KUN.		Förvaltningen har aktivt främjat folkhälsan genom föreläsningar om social hållbarhet, deltagande i äldredagen och skapandet av "Länkbänkar" längs strandpromenaden. Dessa åtgärder främjar psykisk ohälsa och social sammanhållning, vilket är avgörande för att förbättra folkhälsan.
	Kartläggning av ofrivillig ensamhet	Sammanställ och analysera omfattningen av ofrivillig ensamhet i Vadstena kommun och föreslå insatser och aktiviteter för att motverka densamma. SN är sammankallande. Uppdraget berör även KUN.		Kartläggning ska genomföras och färdigställas under våren 2024 och förslag till aktiviteter för att motverka ofrivillig verksamhet tas fram under hösten 2024.
	Träffpunkter för äldre	Möjliggöra träffpunkter för äldre i Borghamn och Vadstena. SN är sammankallande. Uppdraget berör även KS och KUN.		En välbesökt träffpunkt skapad för äldre en gång i veckan för äldre på Dalsgården 13:00-16:00. Träffpunkten är en kommunal samlingsplats för äldre med målet att bryta isolering och skapa gemenskap. Verksamheten samnyttjar lokalen med Fritidscentrum.
Goda förutsättningar för kulturliv, fritid- och friluftsliv	Kommunala lokaler ska samnyttjas	Kommunala lokaler ska samutnyttjas där så är möjligt. Detta gäller inom den kommunala organisationen och för föreningslivet. KUN är sammankallande. Uppdraget berör även KS.		En behovsanalys har påbörjats av konsultföretaget Univalent som kontakter kulturaktörer för en kartläggning. Utredningen ska presenteras kvartal två 2024.
	Genomförande av fritidsprojektet	Fritidsprojektet ska genomföras i enlighet av fullmäktige beslutad tidsram och budget. KS är sammankallande. Uppdraget berör även KUN.		Under 2023 har uppdatering och anpassning av Ishallen gjort. Anpassad isläggningstid i dialog med verksamma föreningar. En ny brandskyddsöversyn är framtagna för att kunna ta emot ett större publikantal vid särskilda evenemang.

Kultur- och utbildningsnämndens politiska viljeriktning

Prioriterat område	Uppdrag	Beskrivning	Status	Kommentar
Goda förutsättningar för kulturskolan	Goda förutsättningar för kulturskolan	Som ett led i satsningen på god folkhälsa ska kommunen bidra till att barn, ungdomar och äldre har förutsättningar för en meningsfull fritid med ett rikt kulturliv. Den kommunala kulturskolan är en viktig del i att introducera barn och ungdomar till olika kulturformer och konstater. Vi vill ge kulturskolan goda förutsättningar för att både fortsätta och utveckla sina viktiga verksamheter. KUN.		Kulturskolans verksamhet har genomförts enligt plan. Tack vare extra medel från kulturrådet har verksamheten kunnat satsa på att utbilda ungdomsledare samt öka närvaron på Fritidscentrum för att nå en bredare målgrupp. Körverksamheten har etablerats under året och kulturskolan arrangerade kommunens stora Luciafirande i Klosterkyrkan. Utmaning med lokaler kvarstår då dans och bild- och formsal inte uppfyller kraven för undervisning under vinterhalvåret. Frågan om kulturskolans permanenta lokalisering kvarstår. Viss problematik med föreställningssal har uppstått i och med renovering av skolorna och en otillgänglig aula under 2 år.
Goda förutsättningar för näringsliv och turism	NKI- mätningar och företagsservice	Genom analyser av NKI-mätningar utveckla arbetet med att ge företagen en bra service och bemötande samt en rättssäker och effektiv myndighetsutövning. KS är sammankallande. Uppdraget berör även SBN, KUN och SN.		Kontakt är upprättad mellan skolan och FramtidsFön samt med ansvarig för UF företagen i Motala kommun.
	Samordna och samverka för att förstärka turistdestinationen	Samordna turismutbudet och verka för lokal och regional samverkan i syfte att ytterligare förstärka Vadstena som en attraktiv turistdestination. KS är sammankallande. Uppdraget berör även SBN och KUN.		Under 2023 har förvaltningen arbetat med att utveckla Östgötaledens sträckning. Genomförandet av sommarutställningen på temat arkitektur har bidragit till destinationsutveckling. Regelbundna avstämningar med turism och näringsliv kring gemensamma frågor.
	Samverkan med näringslivet ang. kompetensförsörjning	Stärka samverkan mellan näringslivet och kommunen för att klara våra gemensamma utmaningar kring kompetensförsörjning. KS är sammankallande. Uppdraget berör även KUN.		Samverkan med det lokala arbetslivet gällande kompetensförsörjning sker genom Arbetsmarknadsenheten i Vadstena kommun. Enheten har under året deltagit i träffar med näringslivet.

Kultur- och utbildningsnämndens politiska viljeriktning

Prioriterat område	Uppdrag	Beskrivning	Status	Kommentar
Goda förutsättningar för näringsliv och turism	Platsutveckling, planering och skyltning	Arbeta för hållbar platsutveckling utifrån besökarnas, invånarnas och företagarnas perspektiv, med hänsyn till vårt unika kulturarv. Detta ska särskilt beaktas i planering samt skyltning. KS är sammankallande. Uppdraget berör även SBN och KUN.		Kommunen har fått platsutvecklingsbidrag från regionen för två projekt gällande ljussättning konstnärlig gestaltning. Förvaltningen varit rådgivande gällande framtagande av ett kulturmiljöprogram.
Kulturarv	Kulturarv	Hela Vadstena kommun är rik på kulturarv i olika former! Vi vill att detta ska synliggöras och lyftas fram bättre under mandatperioden 2023-2026. SBN är sammankallande. Berör även KS och KUN.		Under 2023 har Vadstena kommun gått med i Industriarv-rundan. Ett regionalt samarbete som tillgängliggör regionens industriarv. 2023 lyftes och tillgängliggjordes Borghamns stenindustri. Borghamns Strand har startat upp ett arbetslivsmuseum där fokus är på byggnader och det immateriella kulturarvet kring stenindustrin. Kulturarvet på landsbygden lyftes och presenterades i Hålla husutställningen. En av de digitala rundturerna fördjupade just landsbygdens kulturarv.

Socialnämnden

Ekonomi

Socialnämndens utfall visar en positiv budgetavvikelse på 0,8 mnkr. Rekryteringsproblem bland sjuksköterskor och socionomer har lett till ökade kostnader för inhyrd personal, fler externa placeringar för barn/unga inom individ- och familjeomsorgen har tillkommit samt ökade personalkostnader inom äldreomsorgen på grund av ökade behov. Det har lett till negativa budgetavvikelser inom hemsjukvård på 1,5 mnkr, färdtjänst 0,7 mnkr, äldreomsorg 1 mnkr och individ- och familjeomsorg 3,8 mnkr. Dessa underskott kompenseras dock av överskott inom personlig assistans på 1,6 mnkr, migrationsersättning utöver budget på 0,5 mnkr, diverse överskott inom gemensam verksamhet på 0,7 mnkr samt ramtillskott för inflationsökning och löneöversyn.

Socialnämndens nettokostnad har ökat med 21,8 mnkr mellan 2022 och 2023. Kostnaderna har totalt sett ökat med 16 mnkr samtidigt som intäkterna minskat med 5,8 mnkr. Intäktsminskningen gäller främst statsbidrag och ersättning för personlig assistans, som minskat med 3,8 mnkr respektive 2,3 mnkr. Den största förändringen på kostnadssidan är personalkostnaderna, där den totala kostnaden ökat med 6,8 mnkr. Däremot har lönekostnaden exklusive po-påslaget minskat med 1,4 mnkr. Ökningen av po-påslaget från 40,15% till 44,53% har alltså inneburit ökade kostnader på cirka 8,2 mnkr. Övriga poster där större kostnadsförändringar skett är inhyrd personal hos hemsjukvård och IFO-kontor ökat med 3,7 mnkr, köp av externa placeringar och övrig verksamhet inom IFO med 2,4 mnkr, lokalkostnader med 1,9 mnkr samt kapitaltjänstkostnader som en följd av ökade investeringar, vilka ökat med 1,1 mnkr.

Verksamhet

Socialtjänstens verksamhet syftar till att invånarna i Vadstena kommun ska få det stöd, den vård och den omsorg de behöver. Verksamheten ska vara av god kvalitet och utföras utifrån tillämpliga lagar och regler samt politiska riktlinjer. Verksamheten ska vara effektiv, ändamålsenlig och samordnad och med största möjliga nytta för målgruppen.

Socialnämnden ansvarar för fem verksamhetsområden, kommunal hälso- och sjukvård, individ- och familjeomsorg, stöd och service för personer med funktionsvariation, äldreomsorg, samt en myndighetsdel som består av handläggning av bostadsanpassning, färdtjänst, dödsbo, samt alkohol och tobak.

Socialnämndens uppdrag har det gångna året påverkats allt mindre av pandemin. Även om sista kvartalet var utmanande rent bemanningsmässigt med höga sjuktal så har 2023 i jämförelse med de senaste åren varit klart mer

Resultaträkning (tkr)	2023	2022	2021
Intäkter	71.431	77.236	75.156
Kostnader	-304.619	-288.612	-273.364
varav personalkostnader	-202.470	-195.641	-191.829
varav kapitalkostnader	-4.399	-3.312	-2.919
Nettokostnader	-233.188	-211.376	-198.208
Budget	-234.003	-210.790	-198.543
Budgetavvikelse	815	-586	335
Nettoinvesteringar	-4.693	-5.391	-2.388

hanterbart.

Ett omfattande arbete som påbörjades under året var revideringen av nuvarande riktlinjer för beslut enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service åt vissa funktionshindrade (LSS). Ett arbete som resulterade i att socialnämnden i juni beslutade att de nya riktlinjerna skulle träda i kraft 2024.

Fokus under året har varit att ställa om verksamheterna efter de nya lagförändringarna som trädde eller kommer att träda i kraft kommande år. 2023 ställdes krav på förvaltningen att ställa om och anpassa verksamheterna till den nya arbetstidsregleringen kring dygnsvila. Den förändringen samt förvaltningens fortsatta utmaningar att hantera heltidsresan har gjort att stora delar av 2023 gått till att skapa hållbara schema och bemanningsnivåer. Den nya socialtjänstlagen som förväntas träda i kraft 2025 medför att kommunen behöver erbjuda fler främjande och förebyggande insatser inom socialtjänstens uppdrag. Förvaltningen har påbörjat arbetet under 2023 genom att kartlägga nuvarande insatser. Arbetet med att utveckla nya arbetssätt och insatser kommer fortsätta 2024.

Under året anordnade socialnämnden en medborgardialog tillsammans med kommunens pensionärsorganisationer. En äldredag på slottet skapades med inriktningen att dela kunskap och information, efterfråga behov, samt skapa en trevlig social gemenskap för besökarna.

Förutsättningarna under 2023 med en fortsatt hög inflation, krig i närområdet, olika former av cyberattacker, och en allt större utmaning att klara kompetensförsörjningen gjorde att socialnämndens uppdrag utmanades. Dessa yttre förutsättningar har så klart påverkat nämndens förutsättningar, men trots det så har socialnämnden fortsatt leverera välfärdsinsatser effektivt med en hög kvalitet.

IFO – Individ- och familjeomsorgen

IFO har ansvar för huvuddelen av all myndighetsutövning inom socialnämnden samt öppenvårdsinsatser genom en familjemottagning och en beroendemottagning där även inriktning mot ungdomar, MiniMaria, ingår. Inom verksamhetsområdet finns även utföraruppdraget inom socialpsykiatri i form av boendestöd och daglig systerstättning.

Verksamheten hanterar ekonomiskt bistånd där efterfrå-

gan fortsatt minskar. En effektiv samverkan med samordningsförbundet, kultur- och utbildningsförvaltningen, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har gett goda resultat under 2023. En samverkan som har bidragit till att fler invånare snabbare kommer ur ett biståndsberoende och ut i egen försörjning.

Verksamhetens myndighetsuppdrag ökar och blir mer komplext, lagstiftning förändras och ytterligare krav på förebyggande insatser kommer 2025. För att klara dessa utmaningar har förvaltningen under året genomfört en omorganisation, där fokus varit att skapa en mer hållbar arbetssituation för både handläggare och chefer. En ny reception med besöksrum har byggts för att tillgodose en säkrare arbetsmiljö för personalen samt ökad trygghet för våra besökare.

En åtgärd för att kartlägga kommunens insatser och behov för våra barn och unga var att starta projektet Alla barn i Östergötland. Ett kommunövergripande arbete tillsammans med Länsstyrelsen i syfte att kartlägga kommunens arbete kring förebyggande och främjande insatser för våra barn och unga. Utbildningssatsningar inom det förebyggande arbete som till exempel föräldrastödsprogram, och nya arbetssätt för att arbeta med våld i nära relationer har också införts.

Hemsjukvården

Kommunen ansvarar för att bedriva en patientsäker kommunal hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen till patienter med hemsjukvård i särskilt boende och i ordinärt boende.

Fokus under 2023 har varit rekrytering och samverkan för att säkra bemanning och minska behov av hyrsjuksköterskor. Målet att säkerställa kompetensförsörjningen har även haft syftet att säkerställa kontinuitet samt minska verksamhets- och personalkostnader. Förvaltningen har även ingått i ett arbete med att ta fram ett länsgemensamt avtal för upphandling av bemanningsföretag.

Samverkan har skett både med interna och externa aktörer. Internt har arbetet bestått av att utveckla samarbetet med vård- och omsorgspersonal både på särskilt boende (säbo) och ordinärt boende. Syftet har varit att stärka och bekräfta kunskapen hos vård- och omsorgspersonal. Externt har samverkan med vårdcentral varit prioriterat under året. Revidering av lokala överenskommelser har skett samt att säkerställa att våra lokala rutiner fungerar.

Äldreomsorg

Äldreomsorg bedrivs i den enskildes hem och inom kommunens vård- och omsorgsboende.

Kommunen har två vård- och omsorgsboenden, Wasagården och Vätterngården. Wasagården har totalt 72 boendeplatser och 8 korttidsplatser samt dagverksamhet för personer med demensdiagnos. Vätterngården har 54 bo-

endeplatser.

Behovet av vårdboendeplatser har varit lägre än kommunens utbud, vilket inneburit att förvaltningen klarat av att verkställa alla beslut inom rimlig tid. På grund av ett ökat tryck från slutenvården så har även befintliga säbo-platser gjorts om till tillfälliga korttidsplatser under delar av året när möjligheten har funnits. Fokus under året har varit att färdigställa renoveringen av Wasagårdens hygienutrymmen som blev klart under hösten, och godkända av arbetsmiljöverket. På grund av låg efterfrågan på säbo-platser har socialnämnden pausat 19 platser. Den låga efterfrågan har gjort att nämnden har kunnat hjälpa grannkommuner med tillfälliga korttidsplatser. Förvaltningen har tillsammans med kommunledningen även tagit fram en behovsbeskrivning av kommande äldreplatser utifrån nuvarande platsers standard och framtida behov. Nämndens träffpunkter för seniorer har nu börjat ta form ordentligt och allt fler invånare besöker våra träffpunkter. Under 2023 har även en mötesplats för seniorer startats upp på Dalsgården där kommunens ungdomar och äldre möts i samma lokaler.

I ordinärt boende har kommunen gett drygt 370 medborgare stöd och stöttning med vård och omsorgsinsatser av olika grad. Antalet beviljade timmar inom hemtjänsten har ökat. För att skapa en bättre kontinuitet så har verksamheten genomfört en omorganisation i syfte att minska antalet personer som besöker våra kunder. Detta har skett genom att tillskapa mindre arbetsgrupper som arbetar emot ett visst geografiskt område.

LSS

Verksamhetsområdet består av gruppboende, boendestöd, daglig sysselsättning, ledsagning, avlastning i hemmet för barn och unga, avlastning i form av korttidsboende utanför hemmet och personlig assistans. Verksamhetsområdet har drygt 120 individer som nämnden stödjer på olika sätt i sin verksamhet.

För personlig assistans ökade antalet ärenden under året. Vid årets slut hade tio medborgare kommunen som utförare av personlig assistans, övriga åtta har valt externa utförare. Förvaltningen har påbörjat en kartläggning kring att möjliggöra endamålenliga lägenheter för målgruppen som även är näraliggande för att kunna öka antalet gemensamma aktiviteter och bättre möta kommande kompetensutmaning.

Kommunen har 14 platser till förfogande inom boendeformen gruppboende. Kommunen driver fortsatt ett av våra boende tillsammans med Linköpings kommun och Stockholms stad.

En ny verksamhet inom daglig sysselsättning har byggts upp som möjliggör större valmöjlighet och fler meningsfulla arbetsuppgifter för målgruppen inom LSS. Bland annat stod ett helt nytt snickeri klart under hösten 2023.

Framtid

Socialnämndens grunduppdrag förutsätter att nämnden arbetar systematiskt och hållbart med rätt insatser till rätt person i rätt tid. Att förutse genom omvärldsbevakning, jämföra och utmana till nya effektiva arbetsmetoder utifrån aktuell och beprövad evidens är viktiga delar i omställningen för att möta framtidens behov.

Aktiviteter som nämnden prioriterar framåt utifrån grunduppdraget är att skapa en tillgänglig socialtjänst som bibehåller och säkerställer god kvalitet i samtliga insatser som kommunen erbjuder. En rättssäker och evidensbaserad myndighetsutövning, en tillgänglig och patientsäker vård med fokus på att den ska ges nära. Förvaltningen har även till uppdrag att främja ökad delaktighet och skapa en hållbar rekrytering, där kommunens ska uppfattas som en konkurrenskraftig arbetsgivare.

Utöver nämndens målbilder och de politiska viljeförklaringarna, arbetar förvaltningen med införande av välfärdsteknik och dess möjligheter i form av teknik som påminner eller ger stöd till både medborgare och personal. Välfärdsteknik skapar också förutsättningar för nämnden att möta den demografiska utvecklingen, samt motverka att kostnadsnivån ökar i samma takt som demografin.

Samverkan inom och mellan verksamheter är viktigt för att bidra till ett engagerat och hållbart miljöarbete. För-

valtningen ska hushålla med resurser och återbruka i så stor utsträckning som är möjlig, samt göra miljömedvetna inköp.

Kvalitetsutveckling med revidering av rutiner och skapa förenklade processer och tydligare strukturer är ett ständigt kvalitetsarbete som nämnden behöver prioritera. Under 2024 så kommer arbetet med att lägga över förvaltningens ledningssystemet till den nya intranätet att slutföras.

Den nya socialtjänstlagen som förväntas träda ikraft 2025 medför och ställer högre krav på att kommunen ska erbjuda fler främjande och förebyggande insatser inom socialtjänstens uppdrag. Arbetet med att utveckla nya arbetssätt och insatser kommer intensifieras under 2024. Framtidens kompetensförsörjning är den enskilt tuffaste utmaningen för nämndens verksamheter. Konkurrensen om tillgänglig arbetskraft med önskad kompetens ökar och kommunen behöver på ett strategiskt och övergripande plan arbeta för att behålla, utveckla och attrahera både våra nuvarande och framtida medarbetare.

Med målet att skapa en självständig och meningsfull livssituation för våra invånare så kommer tre honnörord; delaktighet, tillgänglighet och dialog vara ledstjärnor i socialnämndens arbete under många år framöver för att öka kvaliteten och effektiviteten i våra tjänster.

Socialnämndens grunduppdrag

Grunduppdrag	Målbild	Bedömning	Trend	Kommentar
Socialförvaltningen hälso- och sjukvård	En tillgänglig och patientsäker vård			Förvaltningen har påbörjat arbete med att säkerställa bemanningen, under våren 2024 planeras arbetet vara slutfört och samtliga tjänster vara tillsatta.
	Nära vård			Samverkan har inletts med bland annat Vadstena vårdcentral kring en gemensam familjecentral, lokala överenskommelser och kvalitetsuppföljningar. Allt i syfte att förbättra vården och skapa förutsättningar till att den ska kunna ges nära våra invånare.
Socialförvaltningen LSS	Främja ökad delaktighet			Arbetet med att säkerställa så att individuella planer skapas har påbörjats och genomförts klart i vissa verksamheter. Förvaltningen planerar även en LSS-dag i maj 2024 i syfte att nå målet.
Socialförvaltning stab	Tillgänglig socialtjänst			En upphandling av välfärds-tekniska hjälpmedel är klar, en andra återstår att genomföra under 2024. Förvaltningen har påbörjat arbetet med att tillgänglighetsanpassa hemsidan, samt förenkla användningen av vårt kvalitetsledningssystem.
	Hållbar rekrytering			Förvaltningen har genomfört införande av heltidsresan samt omställningen till den nya dygnsvilan, samt utökat bemanningenheten med ytterligare 40% för att möjliggöra för bättre rekryteringsförutsättningar. Det som kvarstår under 2024 är att slutföra projektet kring hållbara schema.
Socialförvaltningen äldreomsorg	Bibehålla och säkerställa god kvalitet			Den nationella enkäten för äldreomsorg 2023 visar på ett hemtjänsten har ökat kundnöjdheten från 87% till 90%, medan våra vårdboende har minskat kundnöjdheten från 95% till 82%. Här kvarstår att analysera resultatet mer ingående samt vidta åtgärder inom de områden där en minskning har skett, eller där förvaltning prioriterar att göra satsningar.

Socialnämndens grunduppdrag

Grunduppdrag	Målbild	Bedömning	Trend	Kommentar
Socialförvaltningens individ- och familjeomsorg	Säkerställa och utforma individanpassat stöd			Arbetet inom målbilden handlar främst om att revidera och skapa rutiner för hur förvaltningen ska utföra individanpassat stöd. Arbetet är påbörjat och flera rutiner är framtagna och klara medans andra är under revidering.
	Rättssäker och evidensbaserad myndighetsutövning			Här pågår ett arbete med egenkontroller kring exempelvis aktuella vårdplaner och genomförandeplaner för placerade barn och unga som visar på en förbättring från de två granskningarna som skett under 2023. Kontroll av handlingsplaner inom vuxen har påbörjats och visar även det på en ökning.

Socialnämndens politiska viljeriktning

Prioriterat område	Uppdrag	Beskrivning	Status	Kommentar
Trygga och välmående barn med lust att lära	Utveckla formerna med tidiga insatser för barn och unga	Utveckla formerna för ett förebyggande och främjande arbete med tidiga insatser för att barn och ungdomar det stöd som behövs för att nå målen med utbildningen. KUN är sammankallande. Uppdraget berör även SN.		Projektet Alla barn i Östergötland är snart färdigt. Det som kvarstår 2024 är skapa en handlingsplan kring de behov som har identifierats. En arbetsgrupp har skapats kring att öka skolnärvaron. Arbetet med tidigt stöd i samverkan är pågående med en planerad gemensam temadag för samtlig skolpersonal och IFO under våren.
Hållbar infrastruktur	Återvunnet och återbrukat material i verksamheterna	Alla kommunala verksamheter ska använda återvunnet och återbrukat material där så är möjligt. KS är sammankallande. Uppdraget berör samtliga nämnder.		Nya snickeriet Eken har till uppdrag att återbruka möbler, eller skapa enklare snickerier inom och för kommunens verksamheter.
Särskilt boende för äldre samt trygghetsboende	Utredning av trygghetsboende och särskilt anpassade bostäder för äldre	Utred möjligheter till ett nytt trygghetsboende samt särskilt anpassade bostäder för äldre i Vadstena och Borghamns tätorter. KS är sammankallande. Uppdraget berör även VFAB, SBN och SN.		Samtal har inleddes med VFAB kring särskilt anpassade bostäder.

Socialnämndens politiska viljeriktning

Prioriterat område	Uppdrag	Beskrivning	Status	Kommentar
Förebyggande arbete och insatser för en god folkhälsa	Folkhälsoinsatser inom vård och omsorg	Utveckla arbetet med folkhälsoinsatser och förebyggande insatser inom vård och omsorg. SN är sammankallande. Uppdraget berör även KUN.		Ett förslag på gruppens sammansättning och ansvar är framtaget.
	Kartläggning av ofrivillig ensamhet	Sammanställ och analysera omfattningen av ofrivillig ensamhet i Vadstena kommun och föreslå insatser och aktiviteter för att motverka densamma. SN är sammankallande. Uppdraget berör även KUN.		Uppdraget har inte påbörjats under 2023.
	Involvera och tillvarata seniorers erfarenhet	Involvera och ta tillvara seniorers erfarenheter i utformningen av vård och omsorg Socialförvaltningen.		En äldredag med fokus på att dela kunskap och information, efterfråga behov, samt skapa en social gemenskap är genomförd.
	Träffpunkter för äldre	Möjliggöra träffpunkter för äldre i Borghamn och Vadstena. SN är sammankallande. Uppdraget berör även KS och KUN.		Ytterligare en träffpunkt är startad. Den nya verksamheten befinner sig på Dalsgården, vilket innebär att våra seniorer och ungdomar samlokaliseras. En satsning i Borghamn har genomfört under ett halvår utan att få bäring, antal besökare var få vilket innebär att socialförvaltningen inte finner det möjligt eller effektivt att fortsätta satsningen.
Goda förutsättningar för näringsliv och turism	NKI- mätningar och företagsservice	Genom analyser av NKI-mätningar utveckla arbetet med att ge företagen en bra service och bemötande samt en rättssäker och effektiv myndighetsutövning. KS är sammankallande. Uppdraget berör även SN, KUN och SN		Uppdraget har inte påbörjats under 2023.

Vatten- och avfallsnämnd

Vatten- och avfallsnämnden är en gemensam nämnd för Vadstena och Motala kommuner. Nämndens ansvar omfattar produktion och distribution av vatten och omhändertagande av avlopp samt ansvar för insamling och behandling av hushållsavfallen i både Motala och Vadstena kommuner.

Avtalet mellan kommunerna avseende en gemensam vatten- och avfallsnämnd gäller under tiden 2023-01-01 - 2026-12-31, därefter förlängs avtalet med fyra år i sänder om det inte sägs upp av någon av parterna senast två år före avtalstidens utgång.

Nämnden består av fem ledamöter, tre från Motala och två från Vadstena kommun och administreras av Motala kommun. Kommunfullmäktige i Motala utser ordförande och 2:e vice ordförande och Vadstena nominerar 1:e vice ordförande.

Vatten- och avfallsnämndens ekonomi är genom lagstiftning taxe- och avgiftsfinansierad och ska särredovisas för avfallsenheten, vatten Motala respektive vatten Vadstena. Varje års resultat inom avfallsenheten balanseras mot tidigare års utfall och för VA-verksamheten finns ett krav på en ekonomisk balans inom en treårscykel. Detta innebär att verksamheten budgeteras med överskott eller underskott för att balansera tidigare års utfall och förändring i fonderna.

Vatten

Ekonomi

Vattenverksamheten för Vadstena kommun redovisar ett resultat på 1,9 mnkr mot ett budgeterat resultat -0,9 mnkr, vilket ger en positiv avvikelse på 2,8 tkr mot budget. Intäkterna är 0,7 mnkr högre än budget och genereras främst av det statliga elstödet på 0,5 mnkr. Kostnaderna understiger budgeterat med 2,2 mnkr. Samtliga kostnadsposter understiger budget och bidrar till det låga kostnadsutfallet. Avloppsreningsverket har haft problem med olika slamnivåer i försedimenteringsbassängerna. Förändringen sågs från mars och medförde en ökad kostnad för kemikalier (främst polymer) och elförbrukning innan felet identifierades och kunde lösas i grunden i november. Arbete har skett för att minimera ökningen av taxorna de närmaste åren. Aktiviteten har till största delen bestått av att planerade icke akuta åtgärder har skjutits framåt i tiden. Återhållsamheten av de planerade insatser är bara försvarbart i det korta tidsperspektivet men är inte hållbart i långa perspektivet.

Resultaträkning (tkr)	2023	2022	2021
Intäkter	21.799	19.619	19.440
Kostnader	-19.854	-21.336	-20.180
Utj. VA-kollektivet	1.945	-1.717	-740
Budget	-840	-930	-997
Budgetavvikelse	2.785	-787	257
Nettoinvesteringar	-20.221	-12.850	-5.703

Verksamhet

2023 års drift har varit stabil och lugn med störningar av normal karaktär och svårighet. Den varma starten på sommaren medförde en hög dricksvattenåtgång, vilket medförde en uppmaning den 12 juni om att spara på vattenanvändningen i kommunen. För kommunens avloppsreningsverk är samtliga slamproduktioner under året godkända.

Energieffektivisering

Generellt har elanvändningen på reningsverken under 2023 varit högre än de senaste åren på grund av markant högre flöden. Det gör det svårt att följa upp effekten av genomförda åtgärder genom nyckeltal. Energieffektiviseringsgruppen har arbetat vidare under året med att ta fram och prioritera åtgärder för att minska energiförbrukningen. Exempel är justeringar av värme och ventilation i de mindre anläggningarna, vattenläckor har identifierats och uppmärksammats till nätdriften för åtgärd, minskad frekvens på omrörarna i de luftade zonerna på Vadstena reningsverk har undersökts där det kan vara möjligt att uppnå en elenergibesparing om cirka 15% av total energiförbrukningen genom att minska frekvensen med 10%. Ytterligare försök pågår för att effektivisera ytterligare.

Digitalisering

Projekt pågår inför beslut om digital lösning för inventering av verksamhetens kemikalieanvändning. En utredning pågår kring möjligheten att samla in mätvärden från digitala vattenmätare från antenner monterade på renhållningsfordon. Beslut har tagits om övergång till ett nytt förvaltningsinriktat system för VA-ledningar, VA-banken. Programmet har installerats och beräknas vara i full drift till årsskiftet. Programvaran möjliggör bland annat bättre och förenklad praktisk hantering av ledningar, grundfakta och driftproblematik samt administrativa fördelar såsom kvalitetssäkring av dokumentflödet kring fastigheters ärenden.

I övrigt fortgår arbetet med att överföra kraven i Dricks-

vattendirektivet som började gälla 1/1 2023 till processuppföljning och nya kontroller, till exempel så är provtagningen reviderad.

Under året har en upphandling genomförts inför det stora utbytesprogrammet av vattenmätare som startas 2024.

Investeringar

Årets nyinvesteringar överskrider budget med 9 mnkr och avser främst ledningsutbyggnad i det nya bostadsområdet Karlsfrid. Överskridandet är kopplat till annan tidplan för utbyggnaden än budgeterat. Reinvesteringar har under året skett i förnyelse av ledningar, vilket följer upprättad plan med färdigställande av Borgmästaregatan sista etapp, flytt av ledningar för ny vårdcentral samt relling av huvudledning under Rådhusorget. Flytten av ledningar i och längs Jungfruvägen blev dyrare än först kalkylerat beroende på markförhållanden och okända ledningar vilket påverkade bland annat framdriften samt att asfaltsåterställningsarbetena i Borgmästargatan blev dyrare än beräknat. Totalt blev reinvesteringarna 0,9 mnkr högre än budgeterat. I övrigt har investering skett i bakvattenstopp i lågreservoar i vattenverket samt uppstart av byte av styrsystem i vattenverket samt Tycklinge råvattenpumpstation.

Avfall

Ekonomi och verksamhet behandlas gemensamt för både Vadstena och Motala kommuner och särredovisas inte.

Ekonomi

Resultatet för avfallsenheten redovisar ett överskott på 0,4 mnkr, vilket är i nivå med budget. Både intäkter och kostnader är lägre jämfört med budget. På intäktsidan överskattades intäkterna för hushållsavfallet med 1,2 mnkr i budgeten och intäkterna för avfall till förbränning och företagsbesök på återvinningscentralen har ett lägre utfall med 1,4 mnkr, vilket härleds till en vikande marknad beroende på konjunkturen. Företagsbesöken på våra ÅVS har minskat med cirka 500 besök år 2023. Dock har nya avtal för försäljning av fraktioner som skrot, träflis och returpapper medfört ökade intäktsnivåer.

Kostnaderna visar totalt en positiv avvikelse på 1,8 mnkr. Materialkostnaderna överstiger budget med 0,8 mnkr, vilket främst avser inköp av gröna påsar för cirka 1 mnkr mer än plan. Inköpet har skett för att säkra tillgången på påsar, då nuvarande påse kommer sluta tillverkas och ny livsmedelsgodkänd påse ska införas. Kostnaden för påsar 2024 kommer därmed vara mycket liten. Kostnader för köp av verksamhet visar en positiv avvikelse på 2,5 mnkr till största delen beroende på minskade volymer att avytt-

ra. Främst är det avfall till förbränning som står för den större delen av denna kostnadspost. Kostnaden för deponiskatt är 0,6 mnkr lägre än budget, då balansen mellan in och utförelse varit god.

Verksamhet

Arbetet med ny avfallsplan är igångsatt med en styrgrupp som planerat upplägget. Under januari månad 2024 kommer workshops att starta för att få fram mål och aktiviteter i planen. Nya avfallsföreskrifter har tagits fram med hänsyn till nya kommunala ansvar och till nya lagar och förordningar. Nya avtal har tecknats för försäljning av trä, ris och grenar och grot, vilket kraftigt kommer öka intäkterna på denna fraktion. Nya lagar och regler har medfört en översyn av rutiner för hämtning och mottagande av bygg- och rivningsavfall. Skyltar har bytts på återvinningscentralen och skyltningen vid fraktionerna följer nu nordisk standard

Förpackningsinsamlingsprojektet

Förpackningsprojektet är avslutat och insamlingsansvaret startar den 1 januari 2024. Kommunerna tar då över insamlingsansvaret för förpackningar i flerfamiljshus, återvinningsstationer och återvinningscentraler. Ansvaret för insamling i småhus finns redan. Ansvaret innefattar även städning och övriga göromål på alla återvinningsstationer. Kostnaden för denna insamling ska producentorganisationerna stå för.

Digitalisering

Ny version av appen har tagits fram och utvecklats med diverse e-tjänster. Det är också förberett för att ta emot synpunkter och klagomål på återvinningsstationerna och att kunna se tömnings- och städdagar på dessa. Även system för chaufförerna har uppdaterats till senaste versionen vilket underlättar hanteringen för dem. Utvecklingsarbete har påbörjats med att få digital invägning av fraktionerna från fyrfacksbilarnas vägar.

Under året har reinvesteringar skett i containrar och ny skyltning på återvinningscentralen.

Del 4 |
BOLAGENS REDOVISNING

Bolagens redovisning

Redovisningen omfattar Vadstena Fastighets AB, med dess helägda dotterbolag Vadstena Förvaltning AB.

Ekonomi

Årets resultat före skatt för Vadstena Fastighets AB och dess dotterbolag Vadstena Förvaltnings AB uppgår till 4,0 mnkr (2,7 mnkr). Budgeterat resultat var 1,5 mnkr.

Verksamheten

Bolagets övergripande mål är att främja bostadsförsörjningen i kommunen. I detta ingår utifrån affärsmässiga principer bland annat att kunna erbjuda goda, sunda och prisvärda bostäder, att arbeta aktivt med nyproduktion av bostäder inom kommunen, att kunna stimulera byggande av alla former av bostäder samt att kunna erbjuda bostäder för olika faser i livet, såväl för unga som seniorer. Bolaget har totalt 29 fastigheter innehållande 57 114 m² bostäder samt 15 597 m² lokaler. Verksamheten omfattar förutom förvaltning av det helägda fastighetsbeståndet även Vadstena kommuns fastighetsbestånd, vilket sker i dotterbolaget Vadstena Förvaltnings AB sedan 2018. Verksamheten har under 2023 omfattat förvaltning av bolagets fastighetsbestånd.

Under året har större underhållsåtgärder omfattat ventilation, styrsystem och arbete med dagvatten/avlopp.

Vakansgraden för året har varit 0,60 (0,41) procent. Till vakanserna skall läggas hyresförluster i samband med omflyttningar vilket gör att de sammanlagda hyresförlusterna för 2023 uppgår till 1,62 (1,09) procent av hyresintäkterna för bostäder (kallhyror). Omflyttningstakten för helåret blev 16 (15) procent.

Det kommunala uppdraget

Enligt gällande ägardirektiv för fastighetsbolaget ska avkastningen på eget kapital över tid vara minst 9 procent. Avkastningen 2023 på eget kapital uppgår till 7,6 procent. Styrelsen och vd gör bedömningen att den verksamhet som bolaget bedrivit under 2023 varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och att det utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Vadstena Fastighets AB (VFAB) och Vadstena Förvaltnings AB har under 2023 fortsatt en omställning av hela verksamheten för att fullt ut verka mot en hållbar utveckling av Vadstena som inleddes 2019. VFAB deltar i Sveriges Allmännyttas "Klimatinitiativ" där företaget lovat att minska energiförbrukningen med 30% fram till år 2030. Arbetet med Klimatinitiativet startade under 2020

och har fortsatt under 2023. Energisparåtgärder och teknikuppdateringar bland annat, har gjorts i samband med stambyte i en fastighet på Borgmästaregatan. Klimatinitiativet innebar också att bli fossilfria under 2020, vilket får anses uppnått. Detta innebär att den fastighetsel och fjärrvärme som förbrukas inom bolaget är fossilfri. Alla fordon körs nu på antingen el eller HVO. Inventering har skett av alla handmaskiner och de som inte går att driva med något fossilfritt bränsle eller el har bytts ut. VFAB deltar också i kommunens hållbarhetsarbete genom samarbete i olika projekt.

Framtiden

Efterfrågan på lägenheter i Vadstena är fortsatt hög. Översyn av fastighetsinnehav och möjliga byggprojekt sker löpande. Fastighetsbolaget tittar på möjligheterna att uppföra nya bostäder på det av kommunen planerade området Karlsfrid. Hållbarhetsarbetet kommer fortsätta med bland annat fortsatt uppdatering av styr- och övervakningssystem

Bolagens prioriterade områden

Prioriterat område	Uppdrag	Beskrivning	Status	Kommentar
Trygghet och boende	Bostadsbyggande och befolkningstillväxt	Vadstena kommun ska främja och möjliggöra bostadsbyggande i syfte att skapa befolkningstillväxt. På egen mark ska kommunen kunna agera som motor för byggnation i svårare ekonomiska tider.		VFAB planerar bostadsbyggande på en tilldelad tomt på det nya området Karlsfrid. Vi jobbar nu med fyra olika förslag på byggnation.
	Särskilt boende för äldre samt trygghetsboende	Med ett ökat antal äldre i befolkningen finns behov av att arbeta på åtminstone tre sätt avseende äldreomsorg. Först och främst måste förebyggande arbetet med fokus på god folkhälsa prioriteras. Ett andra insatsområde, som ska kunna fungera som ett alternativ mellan ordinärt boende och särskilt boende, är ytterligare ett trygghetsboende i kommunen. Därutöver, och parallellt med övriga två insatser, ska kommunen planera för framtida särskilt boende med tillräckligt många platser och framtidssäkra vårdmöjligheter.		En del av byggnationen på anvisad tomt på Karlsfrid planeras som Trygghetsboende.

Ord- och begreppsförklaringar

Anläggningstillgångar är tillgångar som ska användas en längre tidsperiod till exempel byggnader, fordon, maskiner, värdepapper etcetera.

Avskrivningar är planmässig värdeminskning av anläggningstillgångarna för att fördela anskaffningskostnaden över tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Avsättningar är förpliktelser som är säkra eller högst sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp och infriandetidpunkt. När förpliktelsen uppstår belastas resultatet. I kommunen gäller detta bland annat avsättning för pensioner och avgångsvederlag.

Balanskrav är lagstadgat krav om att kommunens intäkter ska överstiga kostnaderna.

Balansräkning visar den ekonomiska ställningen vid årets slut uppdelad på tillgångar (anläggnings- och omsättningstillgångar), eget kapital, avsättningar och skulder (lång- och kortfristiga skulder).

Driftredovisning - redovisar intäkter och kostnader för den löpande verksamheten under året jämfört med budget.

Eget kapital är kommunens förmögenhet, det vill säga alla tidigare års ackumulerade överskott/underskott. Består dels av rörelsekapital dels av anläggningsskapital.

Exploateringsverksamhet är åtgärder för att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för att kunna bygga bostäder, affärer, kontor eller industrier.

Finansiella intäkter/kostnader avser intäkter och kostnader för räntor på in- och utlåning, utdelningar m.m.

Finansnettot är finansiella intäkter minus finansiella kostnader.

HVB: Hem för vård eller boende

Jämförelsestörande poster avser händelser eller transaktioner som inte är extraordinära men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser mellan åren.

Kassaffödesanalys visar hur medel har tillförts och använts för löpande verksamhet, investeringar samt finansiering och därmed likviditetsförändringar.

Kapitalkostnader är periodiserad investeringsutgift. Består dels av avskrivning dels av ränta. Är en intern post.

Likvida medel består av kassa, plusgiro och bankmedel. Långfristiga fordringar och skulder är fordringar och skulder som har förfallodag senare än ett år från balansdagen.

LSS: Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

LVM: Lagen om vård av missbrukare.

LVU: Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga. Löneskatt är skatt på pensionsförmåner till anställda.

Mnkr står för miljoner kronor.

Nettokostnader är driftkostnader efter avdrag för bidrag, avgifter och ersättningar. Finansieras med skattemedel.

Omsättningstillgångar är tillgångar som på kort tid kan omsättas till likvida medel och som inte är avsedda för stadigvarande bruk.

Periodisering innebär en fördelning av kostnader och intäkter till den redovisningsperiod till vilken de hör.

Rörelsekapital är skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Visar kommunens finansiella styrka.

SOL: Socialtjänstlagen.

Soliditet är eget kapital satt i relation till de totala tillgångarna. Visar hur stor del av de totala tillgångarna som finansierats med egna medel.

ÅVC: Återvinningscentral

